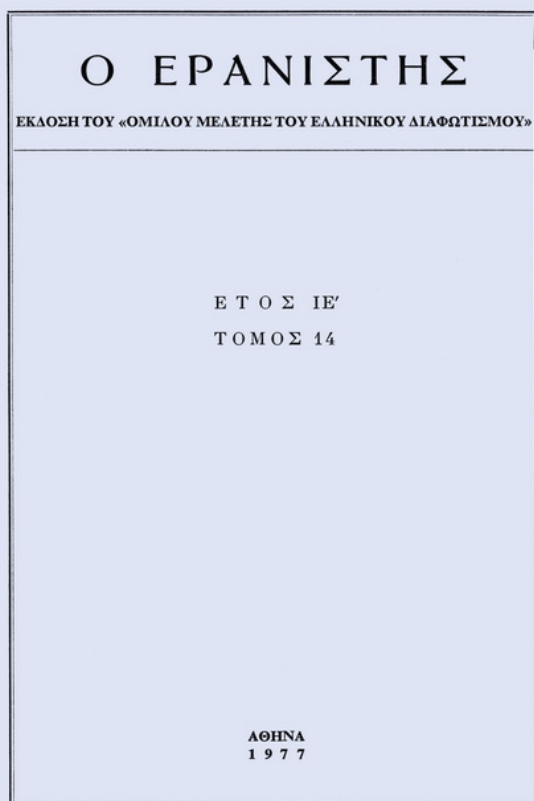

The Gleaner

Vol 14 (1977)

Τα Ημερολόγια στα χρόνια 1800-1863 (Με προσθήκες στην Ελληνική Βιβλιογραφία)

Μάνος Χαριτάτος

doi: [10.12681/er.374](https://doi.org/10.12681/er.374)

To cite this article:

Χαριτάτος Μ. (1977). Τα Ημερολόγια στα χρόνια 1800-1863 (Με προσθήκες στην Ελληνική Βιβλιογραφία). *The Gleaner*, 14, 93-137. <https://doi.org/10.12681/er.374>

ΤΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ 1800 - 1863 (Με προσθήκες στην 'Ελληνική Βιβλιογραφία)

Α'. Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΩΝ ΤΩΝ 19ου ΑΙΩΝΑ

Τὰ ἡμερολόγια¹ ἀποτελοῦν ἓνα τομέα τῆς παραγωγῆς τοῦ 'Ελληνικοῦ βιβλίου ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει ἀκόμα μελετηθεῖ συστηματικά, ἀν ἐξαιρέσουμε μερικὰ σκόρπια ἄρθρα σὲ διάφορα περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδες καὶ τὴ μόνη μέχρι σήμερα ἀξιόλογη μελέτη τοῦ Φ. 'Ηλιοῦ², ἡ ὁποία ὅμως ἔχει σὰν χρονολογικὸ πλαίσιο τὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας ὡς τὴν 'Επανάσταση τοῦ 1821. "Ὅπως ὁ ἴδιος παρατηρεῖ «ἀπὸ τὴν ἴδια τους τὴ φύση τὰ ἐντυπα αὐτὰ εἶταν προορισμένα νὰ καταστραφοῦν μόλις θὰ τελείωνε ὁ κύκλος τῆς χρήσης τους γιὰ νὰ ἀντικατασταθοῦν ἀπὸ τὰ νέα 'Ημερολόγια τῆς καινούργιας χρονιᾶς κ.ο.κ. "Ετσι, οἱ λίγες ἐκδόσεις ποὺ γνωρίζουμε δὲν πρέπει νὰ ἀποτελοῦν παρὰ ἓνα μικρὸ τμῆμα τῆς συνολικῆς παραγωγῆς»³. Αὐτὸ βέβαια ἰσχύει πολὺ περισσότερο γιὰ τὰ χρόνια μέχρι τὴν ἐγκατάσταση τυπογραφείων στὴν 'Αθήνα· ἀπὸ τὸ 1835 καὶ ὕστερα, ὑπάρχουν, ὡπωσδήποτε, λαθάνουσες ἐκδόσεις, ἀλλὰ αὐτὲς ἀντιστοιχοῦν, κυρίως, σὲ 'Ημερολόγια ποὺ ἐκδίδονταν ἔξω ἀπὸ τὰ ὅρια τοῦ 'Ελληνικοῦ κράτους· οἱ σειρὲς τῶν 'Ημερολογίων ποὺ ἐβγαίναν στὴν 'Αθήνα ἔχουν λίγο-πολὺ ἐντοπιθεῖ καὶ τὰ κενὰ στίς σχετικὲς μὲ αὐτὰ γνώσεις μας πρέπει νὰ εἶναι ἐλάχιστα.

Ἡ περίοδος ποὺ καλύπτεται χρονικὰ ἀπὸ τὴν 'Ελληνικὴ Βιβλιογραφία τῶν Δ. Σ. Γκίνη - Β. Γ. Μέζα (1800-1863) μπορεῖ, ἀπὸ τὴ σκοπιὰ ποὺ μᾶς ἐνδιαφέρει ἐδῶ, τῶν 'Ημερολογίων, νὰ διαιρεθεῖ σὲ τρεῖς

1. Στὴ μελέτη αὐτὴ μὲ τὸν ὄρο 'Ημερολόγιο ἐννοοῦμε, ἐπίσης, καὶ τὰ ἐντυπα βιβλία ποὺ βγῆκαν μὲ ἄλλους χαρακτηριστικὸς τίτλους, ὅπως: Μη-νολόγιον, Καζαμάς, Προγνωστικόν, Σεληνοδρόμιον, κλπ.

'Ο κ. Τριαντάφυλλος Σκλαβενίτης εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ μοῦ ὑποδείξει ὅσα ἀβιβλιογράφητα 'Ημερολόγια βρῆκε στὴ Μαρκιανὴ Βιβλιοθήκη τῆς Βενετίας. Δύο ἀπὸ αὐτὰ (Φοῖνικος 1854

καὶ 1857) μοῦ ἦταν τελείως ἄγνωστα· γιὰ ἑπτὰ ἄλλα, ποὺ εἶχα βιβλιογραφήσει ἀπὸ ἀντίτυπα ποὺ σώζονται σὲ ἐλληνικὲς βιβλιοθῆκες, προστίθεται ἡ ἐνδειξὴ ὅτι ἀντίτυπα τους σώζονται καὶ στὴ Μαρκιανή. Τὸν εὐχαριστῶ καὶ ἀπὸ τὴ θέση αὐτή.

2. Φ. Η. 'Ηλιοῦ, *Προσθήκες στὴν 'Ελληνικὴ Βιβλιογραφία*, Α' 'Αθ. 1973, σ. 207 - 218.

3. αὐτ., σ. 210.

μικρότερες ένότητες: τὰ χρόνια ὡς τὴν Ἐπανάσταση (1800-1821)· τὰ χρόνια ἀπὸ τὴν Ἐπανάσταση ὡς τὰ 1835, ὁπότε κυκλοφορεῖ τὸ πρῶτο τυπωμένο στὴν Ἀθήνα ἡμερολόγιο καὶ τὰ χρόνια 1835-1863. Στὴ διάρκεια τῆς περιόδου κυκλοφόρησαν, συνολικά, 171 τουλάχιστον Μηνολόγια, Ἡμερολόγια καὶ Καζαμίες⁴.

Ἀναλυτικώτερα, ἡ παραγωγή ἡμερολογίων παρουσιάζει, ἀπὸ τὴν ἀποψη τῆς πυκνότητος καὶ τῆς γεωγραφίας τῶν τόπων ἐκδόσεών τους, τὰ ἀκόλουθα χαρακτηριστικά.

Μέχρι τὸ 1821. Ἡ Βενετία ἐμφανίζει τὴν ὑψηλότερη παραγωγή — ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀπότομη διακοπή, τὸ 1797, τῆς ἐτησίας ἐκδόσεως τῶν Καλενταριῶν καὶ τῶν Ἡμερολογίων τοῦ Βεντότη καὶ τῶν Πούλιων στὴ Βιέννη — μὲ τὶς ἐκδόσεις τοῦ Π. Θεοδοσίου καὶ τοῦ Ν. Γλυκῆ. Στὰ χρόνια αὐτὰ ἡμερολόγια τυπώθηκαν ἐπίσης στὴν Κωνσταντινούπολη, στὴ Βούδα, στὴν Κέρκυρα καὶ στὴ Βιέννη.

Ἔτσι, τῆς Βενετίας γνωρίζουμε, τώρα, τὰ Μηνολόγια τοῦ Γλυκῆ τῶν ἐτῶν 1800, 1805, 1809, 1812, 1814 καὶ 1816 καὶ τὰ Μηνολόγια τοῦ Θεοδοσίου τῶν ἐτῶν 1808, 1809 καὶ 1815⁵. Πρέπει νὰ ὑποθέσουμε ὅτι λανθάνουν πολλὰ ἡμερολόγια ἀπὸ αὐτὲς τὶς δύο σειρὲς πού, ὅταν βρεθοῦν, θὰ ἀποκαταστήσουν, μᾶλλον, τὴ χρονικὴ συνέχεια τῆς παραγωγῆς.

Στὴν Κωνσταντινούπολη τυπώθηκαν, ἀπὸ τὸ Πατριαρχικὸ Τυπογραφεῖο, τὰ Μηνολόγια τοῦ 1800 καὶ τοῦ 1801. Στὴν Κέρκυρα τὰ γαλλόγλωσσα Almanach, ἀπὸ τὴν Αὐτοκρατορικὴ τυπογραφία, γιὰ τὰ χρόνια 1811 καὶ 1812. Στὴ Βούδα, τὰ Ἡμερολόγια τοῦ Τράττνερ τὸ 1809, 1810 καὶ 1819. Τέλος, στὴ Βιέννη τυπώθηκαν τὰ Ἡμερολόγια τοῦ Ρουσιάδη τὸ 1819, τοῦ Σνεϊρερ τὸ 1820 καὶ τοῦ Δαβιδοβίχ τὸ 1821⁶.

4. Τὰ ἡμερολόγια βιβλιογραφοῦνται κανονικά στὸ ἔτος ἐκδόσεώς των, ὅπως ἐξάλλου καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ἐντυπα τῆς βιβλιογραφίας Γκίνη - Μέζα. Ἐπειδὴ ὅμως τὶς περισσότερες φορὲς δὲν ἀναφέρεται τὸ ἔτος ἐκδόσεως, ἀλλὰ τὸ ἔτος γιὰ τὸ ὁποῖο πρόκειται, (ἂν καὶ συνήθως ἔχει τυπωθεῖ τὸ προηγούμενο), σὲ ὅσα δὲν ἔχουμε ἔτος ἐκδόσεως τὸ βιβλιογραφοῦμε στὸ ἔτος στὸ ὁποῖο ἀναφέρεται.

5. Ὁ Φ. Ἡλιοῦ, ὁ.π., σ. 213 διατυπώνει τὴν ὑπόθεση ὅτι ὁ Θεοδοσίος ἔχει τυπώσει ἓνα Ἡμερολόγιο τὸ 1800 ἢ 1801 μὲ ἐπιμέλεια τοῦ Πούλιου.

6. Συγκεντρωμένες ἐνδείξεις γιὰ τὶς ἐκδόσεις αὐτὲς βλ. Φ. Ἡλιοῦ, ὁ.π., σ. 213 καὶ 216 - 218. Γιὰ μερικὲς μεταγενέστερες προσθήκες ἢ πληρέστερες περιγραφὰς βλ. Ph. Iliou, *Un projet bibliographique d'Émile Legrand: la "Bibliographie Hellénique du XIXe siècle"*, Ἀθ. 1977, σ. 24-25, ἀρ. 4 καὶ σ. 38, ἀρ. 55 (γιὰ τὶς ἐκδόσεις Μηνολογίων τοῦ Γλυκῆ τοῦ 1800 καὶ τοῦ 1812) καὶ ἐδῶ, σ. 116, ἀρ. Α1635 (γιὰ τὴν ἔκδοση Θεοδοσίου τοῦ 1809)· σ. 116, ἀρ. Α1636 (γιὰ τὴν ἔκδοση Γλυκῆ τοῦ 1816)· σ. 134 (γιὰ τὴν ἔκδοση Γλυκῆ τοῦ 1805).

Ἀπὸ τὸ 1822 μέχρι τὸ 1835. Στὰ χρόνια αὐτὰ καὶ μὲ σταθμὸ τὸ 1835, ὅποτε βρίσκουμε καὶ τὸ πρῶτο ἡμερολόγιο ποὺ τυπώθηκε στὴν Ἀθήνα, μοῦ εἶναι γνωστὲς εἴκοσι μία ἐκδόσεις ἡμερολογίων· μὲ ἐξαίρεση δύο, ὅλα τὰ ἄλλα ἔχουν τυπωθεῖ σὲ τυπογραφεῖα ποὺ βρίσκονται ἔξω ἀπὸ τὰ ὅρια τοῦ ὑπὸ συγκρότηση ἐλληνικοῦ κράτους.

Ἔτσι στὴν Βενετία τυπώνονται τὰ Μηνολόγια ἢ Ἑμερολόγια (ὁ ἐκδότης χρησιμοποιοῦ καὶ τοὺς δύο τίτλους) τοῦ Γλυκῆ γιὰ τὰ χρόνια 1824, 1826⁷, 1829⁸, 1830⁹, 1831^{9α}, 1832¹⁰, 1834¹¹ καὶ 1835¹² καὶ τὰ Ἑμερολόγια καὶ Σεληνοδρόμια τοῦ Ἀνδρεόλα γιὰ τὰ χρόνια 1833, 1834¹³ καὶ 1835¹⁴.

Στὴν Κέρκυρα τὸ ἱταλόγλωσσο Almanacco degli Stati Uniti delle Isole Ionie γιὰ τὰ χρόνια 1827¹⁵ καὶ 1828¹⁶, τὸ ἐπίσης ἱταλόγλωσσο Almanacco τοῦ Ναννούτσι γιὰ τὰ χρόνια 1828-1831¹⁷ καὶ τὸ μοναδικὸ ἡμερολόγιο σὲ ἐλληνικὴ γλῶσσα ποὺ συναντᾶμε στὴν Κέρκυρα, τὸ Μηνολόγιο τοῦ Ε. Ἰωαννίδου τοῦ 1833¹⁸.

Στὴν ἴδια περίοδο καὶ συγκεκριμένα τὸ 1827, τυπώνεται καὶ ἓνα Ἑμερολόγιο στὴν Πέστη, ἀπὸ τὸν Ἰω. Λεονάρδο στὸ τυπογραφεῖο τοῦ Ματθαίου Τράττηερ¹⁹.

Τὸ πρῶτο γνωστὸ μας Ἑμερολόγιο ποὺ τυπώνεται στὴν ἐλληνικὴ ἐπικράτεια εἶναι τὸ Μηνολόγιο τῆς Αἰγίνας, ἀπὸ τὸ Ἐθνικὸ Τυπογραφεῖο, στὰ 1828²⁰: εἶναι καὶ τὸ μοναδικὸ ποὺ μᾶς ἔδωσε ἡ Αἰγίνα ἢ, τουλάχιστον, τὸ μόνο ποὺ γνωρίζουμε. Δεύτερο ἔρχεται τὸ Ἑμερολόγιο τοῦ Δ. Μπίστη τυπωμένο στὸ τυπογραφεῖο τῶν Ἀγγελιδῶν στὴν Ἀθήνα, τὸ 1835²¹.

Ἀπὸ τὸ 1836 μέχρι τὸ 1863. Ἀπὸ τὸ 1836 καὶ ὕστερα στὴν Βενετία τυπώνονται ἀπὸ ἓνα ἕως τρία ἡμερολόγια κάθε χρόνο: συνολικά, γνωρίζουμε 49 ἐκδόσεις ἡμερολογίων ὡς τὸ 1863 ποὺ κατανέμονται μὲ τὴν ἀκόλουθη τάξη (κατὰ χρόνο καὶ τυπογραφεῖο):

7. Καὶ τὰ δύο λαμβάνουν· βλ. πιδ κάτω, σ. 136.

8. Γκίνης - Μέζας, ἀρ. 10195.

9. Ph. Iliou, *Un projet*, ὁ.π., σ. 51, ἀρ. 116.

9α. Λαυθάνει· βλ. ἐδῶ, σημ. 157.

10. Ph. Iliou, ὁ.π., σ. 52 - 53, ἀρ. 123.

11. αὐτ., σ. 55, ἀρ. 135.

12. Ε. Φραγκίσκος, *Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία 1800-1863. Προσθήκες*, «Ὁ Ἑρμιστής» τ. Α' 1963, σ. 248, ἀρ. Α 43.

13. Λαυθάνουν· βλ. πιδ κάτω, σ. 136.

14. Βλ. ἐδῶ, σ. 118, ἀρ. Α 1639.

15. Γκίνης - Μέζας, ἀρ. 1626.

16. É. Legrand - H. Pernot, *Bibliographie Ionienne*, τ. Α', ἀρ. 1123.

17. Τὰ τρία πρῶτα λαμβάνουν· γιὰ τὸ τέταρτο, τοῦ 1831, βλ. ἐδῶ, σ. 118, ἀρ. Α 1638.

18. Γκίνης - Μέζας, ἀρ. 2292.

19. Βλ. ἐδῶ, σ. 118, ἀρ. Α 1637.

20. Γκίνης - Μέζας, ἀρ. 1771.

21. αὐτ., ἀρ. 2495.

- 1836: 'Ανδρεόλα²².
 1837: 'Ανδρεόλα²³- Γλυκῆ²⁴.
 1838: 'Ανδρεόλα²⁵.
 1839: 'Ανδρεόλα²⁶.
 1840: 'Ανδρεόλα²⁷- Φοίνικος²⁸.
 1841: Φοίνικος²⁹.
 1842: Φοίνικος³⁰.
 1843: Φοίνικος³¹.
 1844: Φοίνικος³².
 1845: Γλυκῆ³³- Φοίνικος³⁴.
 1846: Γλυκῆ³⁵- Φοίνικος³⁶.
 1847: Γλυκῆ³⁷- Φοίνικος³⁸.
 1848: Γλυκῆ³⁹- Φοίνικος⁴⁰.
 1849: Γλυκῆ⁴¹- Φοίνικος⁴².
 1850: Φοίνικος⁴³.
 1851: 'Αγ. Γεωργίου⁴⁴- Φοίνικος⁴⁵.
 1852: 'Αγ. Γεωργίου⁴⁶.
 1853: 'Αγ. Γεωργίου⁴⁷- Φοίνικος⁴⁸.
 1854: 'Αγ. Γεωργίου⁴⁹.

22. αὐτ., ἀρ. 2658.
 23. αὐτ., ἀρ. 2659.
 24. Εὐρ. Δημητρακοπούλου, 'Ελληνική Βιβλιογραφία 1800-1863. Προσθήκες, «Ο Έρανιστής», τ. Γ', 1973, σ. 262, ἀρ. Α1299.
 25. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 2972.
 26. Βλ. ἐδῶ, σ. 118, ἀρ. Α1640.
 27. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 3321.
 28. 'Εδῶ, σ. 119, ἀρ. Α1641.
 29. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 3484.
 30. 'Εμ. Φραγκίσκος, ὁ.π., σ. 250, ἀρ. Α56.
 31. Ph. Iliou, *Un projet*, ὁ.π., σ. 62, ἀρ. 175.
 32. 'Εμ. Φραγκίσκος, ὁ.π., σ. 250, ἀρ. Α61.
 33. Λανθάνει: βλ. ἐδῶ, σ. 136.
 34. 'Εμ. Φραγκίσκος, ὁ.π., σ. 251, ἀρ. Α65.
 35. 'Εδῶ, σ. 122, ἀρ. Α1644.
 36. 'Εδῶ, σ. 123, ἀρ. Α1645.

37. 'Εδῶ, σ. 124, ἀρ. Α1646.
 38. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 4341.
 39. Ph. Iliou, *Un projet*, ὁ.π., σ. 67 - 68, ἀρ. 204.
 40. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 4743.
 41. αὐτ., ἀρ. 4952.
 42. 'Εδῶ, σ. 125, ἀρ. Α1647.
 43. Ε. Φραγκίσκος, ὁ.π., σ. 253, ἀρ. Α83.
 44. Γ. Σ. Πλουμίδης, *Τὸ βενετικὸ τυπογραφεῖο τοῦ 'Αγίου Γεωργίου (1850-1882)*, «Ο Έρανιστής», τ. Η' 1970, σ. 179, ἀρ. Α1023.
 45. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 5442.
 46. αὐτ., ἀρ. 5705. Τὸ ἴδιο ἡμερολόγιο βιβλιογραφεῖται καὶ ἀπὸ τὸν Γ. Πλουμίδη, *Τὸ βενετικὸ τυπογραφεῖο τοῦ 'Αγίου Γεωργίου (1850-1882)*, «Ο Έρανιστής» τ. Η', 1970, σ. 179, ἀρ. Α1024.
 47. 'Εδῶ, σ. 125, ἀρ. Α1648.
 48. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 5983.
 49. αὐτ., ἀρ. 6234.

1855: 'Αγ. Γεωργίου⁵⁰- Φοίνικος⁵¹.

1856: 'Αγ. Γεωργίου⁵².

1857: 'Αγ. Γεωργίου⁵³- «'Η Χρυσάλλις»⁵⁴- Φοίνικος⁵⁵.

1858: 'Αγ. Γεωργίου⁵⁶- «'Η Χρυσάλλις»⁵⁷.

1859: 'Αγ. Γεωργίου⁵⁸- «'Η Χρυσάλλις»⁵⁹.

1860: 'Αγ. Γεωργίου⁶⁰- «'Η Χρυσάλλις»⁶¹- Φοίνικος⁶².

1861: 'Αγ. Γεωργίου⁶³- «'Η Χρυσάλλις»⁶⁴- Φοίνικος⁶⁵.

1862: 'Αγ. Γεωργίου⁶⁶- «'Η Χρυσάλλις»⁶⁷.

1863: 'Αγ. Γεωργίου⁶⁸- «'Η Χρυσάλλις»⁶⁹- Φοίνικος⁷⁰.

Και για τὰ χρόνια αὐτά, τὰ κενὰ στὶς γνώσεις μας πρέπει νὰ εἶναι σημαντικά, ὅπως μπορεῖ νὰ διαπιστώσει κανεὶς ἀπὸ τὸν παραπάνω πίνακα ὅπου σημειώνονται πολλὰ κενὰ σὲ σειρὲς πού, κανονικά, θὰ ἔπρεπε νὰ παρουσιάζονται χωρὶς διακοπή. 'Η παραγωγή αὐτὴ συνεχίζει ὡς τὰ τέλη τοῦ αἰῶνα: στὰ χρόνια 1864-1900 στὴ Βενετία τυπώνονται 63 ἡμερολόγια ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἓνας μεγάλος ἀριθμὸς ἀντιστοιχεῖ σὲ παραδοσιακὰ ἡμερολόγια, ἐνῶ μὲ τὸ 'Ημερολόγιο τῆς «Χρυσάλλιδος» βρισκόμαστε σὲ μιὰ νέα μορφή τοῦ ἡμερολογιακοῦ εἴδους.

Τὰ περισσότερα σὲ ἀριθμὸ ἡμερολόγια τῆς περιόδου 1836-1863 τυπώνονται στὴν Ἀθήνα ἀπὸ διάφορους ἐκδότες· ἔχουν ἐντοπισθεῖ 57 ἡμερολόγια καὶ καζαμίες γι' αὐτὴ τὴν περίοδο, χωρὶς νὰ ὑπολογίζουμε τίς δεύτερες ἢ καὶ τρίτες ἐκδόσεις ὀρισμένων καζαμιῶν μέσα στὸν ἴδιο χρόνο.

Δημοσιεύω ἐδῶ συνοπτικὸ πῖνακα τῶν ἡμερολογίων πού τυπώθηκαν στὴν Ἀθήνα: (οἱ τίτλοι παρουσιάζονται περιληπτικά· μέσα σὲ παρένθεση: τὰ τυπογραφεῖα ὅπου τυπώθηκε τὸ κάθε ἡμερολόγιο).

50. 'Εδῶ, σ. 126, ἀρ. Α1650.

51. Γ. Βελουδῆς, *Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία 1800 - 1863. Προσθήκες*, «Ὁ Ἑρηνιστής», τ. Δ' 1966, σ. 185, ἀρ. 567.

52. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 6938.

53. αὐτ., ἀρ. 7230.

54. Λανθάνει· βλ. ἐδῶ, σ. 137.

55. Λανθάνει. Τὸ ἀντίτυπο πού ὑπῆρχε στὴν Ἑθνικὴ Βιβλιοθήκη δὲν βρίσκεται σήμερα στὴ θέση του.

56. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 7564.

57. αὐτ., ἀρ. 7576.

58. Ph. Iliou, *Un projet*, ὁ.π., σ. 82, ἀρ. 286.

59. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 7896.

60. αὐτ., ἀρ. 8228.

61. αὐτ., ἀρ. 8243.

62. Ε. Φραγκίσκος, ὁ.π., σ. 262, ἀρ. Α133.

63. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 8657.

64. αὐτ., ἀρ. 8673.

65. 'Εδῶ, σ. 130, ἀρ. Α1660.

66. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 9125.

67. αὐτ., ἀρ. 9142.

68. Ε. Φραγκίσκος, ὁ.π., σ. 264, ἀρ. Α149.

69. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 9667.

70. αὐτ., ἀρ. 9643.

- 1835: 'Ημερολόγιο Δ. Μπίστη⁷¹.
 1836: —
 1837: 'Εφετηρίς (Almanach) Α.Ι. Κλάδου⁷²- Μηνολόγιο (Βασιλ. Τυπογραφία)⁷³.
 1838-1842: —
 1843: 'Ημερολόγιο (Α. Κορομηλά)⁷⁴.
 1844-1845: —
 1846: Σεληνοδρόμιο/Καζαμίας Α. Πουλῆ (Α. Κορομηλά)⁷⁵.
 1847: 'Ημερολόγιο/Καζαμίας (Α. Κορομηλά)⁷⁶- Καζαμίας (Α. Γκαρπολά)⁷⁷.
 1848: 'Ημερολόγιο/Καζαμίας (Α. Κορομηλά)⁷⁸.
 1849: 'Ημερολόγιο/Καζαμίας (Ν. 'Αγγελίδου)⁷⁹- 'Ημερολόγιο/Καζαμίας (Α. Κορομηλά)⁸⁰.
 1850: 'Ημερολόγιο/Καζαμίας (Α. Γκαρπολά)⁸¹- Καζαμίας (Α. Κορομηλά)⁸².
 1851: 'Αλμενάχιον ('Εφημ. τοῦ Λαοῦ)⁸³- Καζαμίας (Κ. 'Αντωνιάδου)⁸⁴- Καζαμίας/'Ημερολόγιον (Μ. Γκαρπολά)⁸⁵.
 1852: 'Αλμενάχιον ('Εφημ. τοῦ Λαοῦ)⁸⁶- Καζαμίας (Κ. 'Αντωνιάδου)⁸⁷- 'Ημερολόγιον/Καζαμίας (χ.τ.)⁸⁸.
 1853: 'Ο Κάλχας ('Εφημ. τοῦ Λαοῦ)⁸⁹- Καζαμίας (Κ. 'Αντωνιάδου)⁹⁰- 'Ημερολόγιον/Καζαμίας (Α. Κορομηλά)⁹¹- Καζαμίας (Ι. 'Αγγελοπούλου)⁹².
 1854: Καζαμίας (Κ. 'Αντωνιάδου)⁹³- 'Ημερολόγιον/Καζαμίας (Α. Κορομηλά)⁹⁴.

71. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 2495.
 72. αὐτ., ἀρ. 2801
 73. Χρ. Παγώνη, *Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία 1800 - 1863. Προσθήκες*, «'Ο Ἑραριστής», τ. Β', 1964, σ. 248, ἀρ. Α199.
 74. Ε. Φραγκίσκος, ὁ.π., σ. 250, ἀρ. Α57.
 75. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 4446.
 76. αὐτ., ἀρ. 4342.
 77. αὐτ., ἀρ. 10535.
 78. αὐτ., ἀρ. 4458 καὶ 4744.
 79. Ε. Φραγκίσκος, ὁ.π., σ. 252, ἀρ. Α74.
 80. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 4953.
 81. Ε. Φραγκίσκος, ὁ.π., σ. 257,

ἀρ. Α103.
 82. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 5287.
 83. αὐτ., ἀρ. 10615.
 84. αὐτ., ἀρ. 5253.
 85. αὐτ., ἀρ. 5593.
 86. αὐτ., ἀρ. 5624.
 87. αὐτ., ἀρ. 5497.
 88. Ε. Φραγκίσκος, ὁ.π., σ. 258, ἀρ. Α110.
 89. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 6058.
 90. αὐτ., ἀρ. 6062.
 91. αὐτ., ἀρ. 10695.
 92. *Ἐδῶ*, σ. 125, ἀρ. Α1649.
 93. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 6291.
 94. αὐτ., ἀρ. 6103 καὶ 10696.

1855: Καζαμίας (Κ. Ἀντωνιάδου)⁹⁵ - Ἡμερολόγιο/Καζαμίας (Α. Κορομηλά)⁹⁶.

1856: Καζαμίας (Κ. Ἀντωνιάδου)⁹⁷ - Καζαμίας (Α. Γκαρπολά)⁹⁸ - Καζαμίας (Μ. Γκαρπολά)⁹⁹ - Καζαμίας (Σ. Γκαρπολά)¹⁰⁰ - Ἡμερολόγιο/Καζαμία (Α. Κορομηλά)¹⁰¹.

1857: Καζαμίας (Κ. Ἀντωνιάδου)¹⁰² - Καζαμίας/Ἡμερολόγιο (Μ. Γκαρπολά)¹⁰³ - Ἡμερολόγιο Καζαμία ὑπὸ Γ. Α. (Καραμπίνη - Βάφα)¹⁰⁴ - Χρονολόγιον Δ. Αἰνιᾶνος (Χ. Νικολαΐδης - Φιλαδελεφούς)¹⁰⁵.

1858: Ἡμερολόγιο Καζαμία ὑπὸ Ἑμμ. Γεωργίου (Καραμπίνη - Βάφα)¹⁰⁶ - Ἡμερολόγιο Καζαμία (Α. Κορομηλά)¹⁰⁷ - Καζαμία Ἡμερολόγιο (Σ. Γκαρπολά)¹⁰⁸.

1859: Καζαμία Ἡμερολόγιο (Σ. Γκαρπολά)¹⁰⁹ - Καζαμία Ἡμερολόγιο, «ἐκδοσις τρίτη» [οἱ δύο πρῶτες λανθάνουν] (Δ. Ἀθ. Μαυρομάτη)¹¹⁰ - Ἡμερολόγιο Καζαμία (Σ. Παυλίδου)¹¹¹.

1860: Καζαμίας (Α. Γκαρπολά)¹¹² - Ἡμερολόγιο Καζαμία (Α. Κορομηλά)¹¹³ - Καζαμίας, ἔτος Ζ' (χ. ἐκδ.)¹¹⁴ - Καζαμία Ἡμερολόγιο, «ἐκδοσις δευτέρα» [ἡ πρώτη λανθάνει] (Δ. Α. Μαυρομάτη)¹¹⁵ - Καζαμία Ἡμερολόγιο, «ἐκδοσις τρίτη» (Δ. Α. Μαυρομάτη)¹¹⁶.

1861: Καζαμία Ἡμερολόγιο, «ἐκδοσις δευτέρα» [ἡ πρώτη λανθάνει] ὑπὸ Σ. Γκαρπολά (τυπ. Καραμπίνη - Βάφα)¹¹⁷ - Καζαμίας (Δ. Α. Μαυρομάτη)¹¹⁸ - Καζαμία Ἡμερολόγιο ὑπὸ Α. Κ. Γ. (τυπ. τοῦ Μέλλοντος τῆς Πατρίδος)¹¹⁹.

1862: Ἡμερολόγιο Καζαμία (Α. Κορομηλά)¹²⁰ - Καζαμία Ἡμερο-

95. αὐτ., ἀρ. 10726.

96. αὐτ., ἀρ. 10765.

97. αὐτ., ἀρ. 7014.

98. Ἐδῶ, σ. 128, ἀρ. Α1654.

99. Ἐδῶ, σ. 126, ἀρ. Α1652.

100. Ἐδῶ, σ. 129, ἀρ. Α1655.

101. Ἐδῶ, σ. 127, ἀρ. Α1653.

102. Ν. Pierris, *Bibliographie Ionnienne*, Ἀθ. 1966, σ. 101, ἀρ. 473.

103. Γκίνης - Μέζας, ἀρ. 7100.

104. Ε. Φραγκίσκος, *Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία 1800-1863. Προσθήκες*, α' Ο Ἐρανιστής», τ. ΣΤ', 1968, σ. 30, ἀρ. Α933.

105. Γκίνης - Μέζας, ἀρ. 10805.

106. Ε. Φραγκίσκος, δ.π., α' Ο Ἐ-

ρανιστής», τ. Α', 1963, σ. 261, ἀρ. Α128.

107. Γκίνης - Μέζας, ἀρ. 7714.

108. αὐτ., ἀρ. 7747.

109. Ἐδῶ, σ. 129, ἀρ. Α1655.

110. Ἐδῶ, σ. 129, ἀρ. Α1656.

111. Γκίνης - Μέζας, ἀρ. 8052.

112. αὐτ., ἀρ. 7989.

113. αὐτ., ἀρ. 8417.

114. Ἐδῶ, σ. 129, ἀρ. Α1657.

115. Ἐδῶ, σ. 129, ἀρ. Α1658.

116. Ἐδῶ, σ. 129, ἀρ. Α1659.

117. Ἐδῶ, σ. 131, ἀρ. Α1661.

118. Ἐδῶ, σ. 131, ἀρ. Α1662.

119. Ph. Iliou, *Un projet*, δ.π., σ. 85, ἀρ. 303.

120. Γκίνης - Μέζας, ἀρ. 9359.

λόγιο (Μηλιάδης - Ίγνατιάδης)¹²¹ - Καζαμία 'Ημερολόγιο, ὑπὸ Α. Κ. Γ. (Δ. Καρακατσάνη)¹²² - Καζαμία 'Ημερολόγιο (Α. Μαυρομμάτη)¹²³ - 'Ο Χρόνος, δαπάνη Σ. 'Ανδρεάδου (Λόγιος 'Ερμῆς)¹²⁴.

1863: 'Ημερολόγιο 'Αθηναϊκὸ (Χ. Ν. Φιλαδελφεύς)¹²⁵ - 'Ημερολόγιο Καζαμία (Α. Κορομηλᾶ)¹²⁶ - Καζαμία 'Ημερολόγιο (Δ. Α. Μαυρομμάτη) πέντε ἐκδόσεις ἀπὸ τὶς ὁποῖες οἱ τρεῖς λανθάνουν¹²⁷ - 'Ο Χρόνος, δαπάνη Σ. 'Ανδρεάδου (Λόγιος 'Ερμῆς)¹²⁸.

'Εκτὸς ἀπὸ τὰ ἡμερολόγια τῆς Βενετίας καὶ τῆς 'Αθήνας, στὰ χρόνια 1838 - 1863 ἡμερολόγια τυπώνονται καὶ στοὺς ἐξῆς τόπους: Βουκουρέστι: 1838 (τυπ. 'Ηλιάδου καὶ Χριστίδου)¹²⁹.

Σμύρνη: 1839 (τυπ. 'Αμερικ. Τυπογρ.)¹³⁰ - 1850 (τυπ. Ν. Σταμέ- νη)¹³¹ - 1855 (τυπ. Π. Μακροπούλου)¹³² - 1857 (τυπ. Α. Δαμιανοῦ)¹³³ - 1857 (;)¹³⁴ - 1860 (Daveroni - Sougiolli)¹³⁵.

Ναύπλιο: - 1842 (Τόμπρα - Κ. 'Ιωαννίδου)¹³⁶ - 1843 (Τόμπρα - Κ. 'Ιωαννίδου)¹³⁷ - 1845 (Τόμπρα - Κ. 'Ιωαννίδου)¹³⁸.

Κωνσταντινούπολη: 1845 (τυπ. Δ. Πασπαλλῆ)¹³⁹ - 1862 (τυπ. Κο- ρομηλᾶ - Πασπαλλῆ)¹⁴⁰.

Κεφαλληνία: 1852 ('Η Σάλπινγξ)¹⁴¹.

Ζάκυνθος: 1852¹⁴².

Παρίσι: 1861, 1862, 1863. Καὶ τὰ τρία τοῦ Μαρίνου Παπαδο- πούλου Βρετοῦ, (τυπ. Firmin - Didot)¹⁴³.

'Απὸ τὰ 1864 ὡς τὰ τέλη τοῦ αἰῶνα ὁ ρυθμὸς μὲ τὸν ὁποῖο ἐκδί- δονται ἐλληνικὰ ἡμερολόγια αὐξάνει μὲ ἐκπληκτικὸ ρυθμὸ: «συγκριτι- κῶς πρὸς ἕλα τὰ ἔθνη, ἐν 'Ελλάδι τὰ 'Ημερολόγια κυκλοφοροῦσιν ὡς ἀκρίδες, περισσοτέρους δὲ θὰ εὔρητε ἐκδότας 'Ημερολογίων ἢ ἀγορα- στάς», διαβάζουμε στὸν πρόλογο ἑνὸς ἡμερολογίου τοῦ 1891¹⁴⁴.

121. 'Εδῶ, σ. 131, ἀρ. Α 1663.

122. 'Εδῶ, σ. 131, ἀρ. Α 1664.

123. 'Εδῶ, σ. 132, ἀρ. Α 1665.

124. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 8807.

125. αὐτ., ἀρ. 9124.

126. αὐτ., ἀρ. 9894.

127. 'Εδῶ, σ. 132-133, ἀρ. Α 1666 καὶ Α 1667.

129. Λανθάνει. Βλ. ἐδῶ, σ. 136.

130. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 10344.

131. αὐτ., ἀρ. 5191.

132. αὐτ., ἀρ. 10719.

133. αὐτ., ἀρ. 10774.

134. Λανθάνει, Βλ. ἐδῶ, σ. 137.

135. N. Pierris, ὁ.π., σ. 107, ἀρ. 509.

136. 'Εδῶ, σ. 120, ἀρ. Α 1642.

137. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 3887.

138. 'Εδῶ, σ. 121, ἀρ. Α 1643.

139. Γκίνης - Μέξας, ἀρ. 10748.

140. αὐτ., ἀρ. 8808.

141. αὐτ., ἀρ. 5594.

142. αὐτ., ἀρ. 5864.

143. αὐτ., ἀρ. 8655, 8601, 9051.

144. *Εἰκονογραφημένον 'Ημερολό- γιον τοῦ ἔτους 1891*. 'Εκδιδόμενον ὑπὸ Μ. Ι. Φωτιάδου, 'Αθ. 1891, σ. 23.

Ἐνδεικτικὰ σημειώνω ὅτι γιὰ τὰ τριανταεπτὰ χρόνια τῆς περιόδου αὐτῆς γνωρίζουμε 537 ἐκδόσεις καὶ φυσικὰ θὰ ὑπάρχουν καὶ ἄλλες ποὺ ὁπωσδήποτε θὰ μᾶς διαφεύγουν¹⁴⁵.

* *

Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ ὑπερβολικὴ, ἴσως, ἀλλὰ πάντως ἐνδεικτικὴ, πληροφορία ποὺ παρέχει στὰ 1892, ὁ Ἀνέστης Κωνσταντινίδης, ἐκδότης ἡμερολογίων, ὅτι οἱ Καζαμίες του τυπώνονται σὲ 100.000 ἀντίτυπα¹⁴⁶. Δὲν διαθέτουμε πολλὰ στοιχεῖα γιὰ τὰ τραβήγματα τῶν ἡμερολογίων, ἀλλὰ, ὁπωσδήποτε, καθὼς πρόκειται γιὰ λαϊκὲς ἐκδόσεις ποὺ ἀπευθύνονται σὲ ἓνα εὐρύτατο κοινό, φυσικὸ εἶναι νὰ θεωρήσουμε ὅτι ἡ κυκλοφορία τους πρέπει νὰ πραγματοποιεῖται σὲ πολὺ ὑψηλὰ ἐπίπεδα. Ἔτσι, μαζὶ μὲ τὴν πληροφορία τοῦ Α. Κωνσταντινίδη ποὺ μνημόνευσα πιὸ πάνω γιὰ κυκλοφορία ὀρισμένων Καζαμιῶν σὲ 100.000 ἀντίτυπα, στὰ τέλη τοῦ 19ου αἰῶνα, ἐνδεικτικὰ, πρὸς τὴν ἴδια κατεύθυνση, εἶναι τὰ στοιχεῖα ποὺ παρουσιάζει ὁ Φίλιππος Ἡλιοῦ γιὰ τὰ τραβήγματα ὀρισμένων ἡμερολογίων ποὺ τυπώθηκαν στὴ Βενετία. Σύμφωνα μὲ τὰ στοιχεῖα αὐτά: ὁ Γλυκὴς τύπωσε τὰ Ἡμερολόγια του: τοῦ 1824 σὲ 600 ἀντίτυπα· τοῦ 1826 σὲ 10.000 ἀντίτυπα· τοῦ 1832 σὲ 4.000 ἀντίτυπα· τοῦ 1834 καὶ τοῦ 1845 σὲ 1500 ἀντίτυπα καὶ τοῦ 1847 σὲ 1000 ἀντίτυπα. Ὁ Fr. Andreola τύπωσε τὰ δικὰ του Ἡμερολόγια: τοῦ 1832 καὶ τοῦ 1833 σὲ 3.000 ἀντίτυπα· τοῦ 1834 σὲ 6.000 ἀντίτυπα· τοῦ 1836 σὲ 9.000 καὶ τοῦ 1837 σὲ 10.000 ἀντίτυπα. Τὸ λαυθάνον Ἡμερολόγιο τοῦ 1846 τοῦ Φιλίππου κυκλοφόρησε σὲ 1.000 ἀντίτυπα. Τέλος ἀπὸ τὴν τυπογραφία τοῦ Φοίνικος κυκλοφόρησαν τὰ Ἡμερολόγια: τοῦ 1840 σὲ 10.000 καὶ τοῦ 1841 σὲ 12.000 ἀντίτυπα· τοῦ 1842 σὲ 1.000 τοῦ 1843 καὶ τοῦ 1844 σὲ 2.000 ἀντίτυπα· τοῦ 1845 καὶ τοῦ 1848 σὲ 3.000 ἀντίτυπα¹⁴⁷.

145. Ἐτοιμάζω τὴν ἔκδοση συνολικῆς βιβλιογραφίας γιὰ τὰ Ἡμερολόγια τοῦ 19ου αἰῶνα. Ἐκεῖ θὰ δοθοῦν καὶ τὰ πλήρη στοιχεῖα γιὰ τίς ἐκδόσεις αὐτές. Μὲ τὴν εὐκαιρία, ἀπευθύνομαι σὲ ὅλους ὅσους κατέχουν ἐκδόσεις ἡμερολογίων νὰ τίς ἀνακοινώσουν, προκειμένου νὰ ἀποκτήσει ἡ Βιβλιογραφία τῶν Ἡμερολογίων τὴ μεγαλύτερη δυνατὴ πληρότητα.

146. Βλ. *Προφητικὸν Ἡμερολόγιον*

τοῦ διασήμου ἀστρονόμου Καζαμιά τοῦ βισέκτου ἔτους 1892 Μετ' εἰκόνων ὑπὸ Ἀνέστη Κωνσταντινίδου. Ἔτος Γ' Ἐκδοσις Α' εἰς 100.000 ἀντίτυπα. Ἡ ἴδια πληροφορία στοὺς Καζαμίες τοῦ ἴδιου ἐκδότη γιὰ τὰ χρόνια 1893, 1894, 1895 καὶ ἐπίσης στὰ 1892 στὸν Καζαμιά τοῦ Ἀντωνίου Στ. Γεωργίου, ἔτος Α', ἐκ τῶν καταστημάτων Ι. Νικολαΐδου, Ἐν Ἀθήναις.

147. Βλ. Φιλ. Ἡλιοῦ, *Νέες σημειώ-*

Για όλους αυτούς τους αριθμούς πρέπει πάντα να θυμόμαστε ότι αντιστοιχούν σε μια έτησια έκδοση ή καθένας και ότι κάθε χρόνο έχουμε πολλές εκδόσεις ήμερολογίων από διαφορετικούς εκδότες και όρισμένες φορές, δυο ή τρεις επανεκδόσεις του ίδιου ήμερολογίου τον ίδιο χρόνο.

Β' ΠΡΟΛΟΓΟΙ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΩΝ

Οι πρόλογοι τους οποίους προτάσσουν οι τυπογράφοι ή οι εκδότες στα διάφορα ήμερολόγια που γνωρίζουμε, περιέχουν αξιόλογα στοιχεία και για την κίνηση των ήμερολογίων και για την εκδοτική κίνηση της εποχής. Για τον λόγο αυτό θεώρησα σκόπιμο να παρουσιάσω, στις επόμενες σελίδες, όρισμένους από τους προλόγους αυτών¹⁴⁸:

Νέον Ἡμερολόγιον τοῦ 1821 (Βιέννη, Δαβιδοβίκης, 1821)

Προγνωσκόμενα. Τὸ ὄνομα Καλενδάριον εἶναι τοῖς πασιν ἤδη γνωστόν, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἴσως περιττὸν νὰ εἰπῶμεν, πόθεν παρήχθη. Καλάνδαι ἐλέγετο παρὰ τοῖς παλαιοῖς Ῥωμαίοις ἡ πρώτη ἡμέρα ἐκάστου μηνός. Παράγεται δὲ τὸ ὄνομα ἀπὸ τοῦ καλῶ ῥήματος, ἐπειδὴ ὁ ἱερεὺς προεκήρυττε τῷ λαῷ τὴν νομηνίαν, καὶ τὸν ἐκραζεν εἰς τὸ Καπιτώλιον, διὰ νὰ ἐορτάσῃ τὴν ἀρχιμηνίαν. Πρὸς τοῦτοις ἦτον συνήθεια παρ' αὐτοῖς ταῖς πρώταις ἡμέραις τοῦ μηνός νὰ λογαριάζωσι τοὺς τόκους, καὶ διὰ περισσοτέραν εὐκολίαν εὖρον καλὸν νὰ κάμωσιν ἓνα κατάλογον τῶν πιπτόντων τόκων, τὸν ὅποιον ὠνόμασαν Καλενδάριον, καὶ ἐκ τούτου ἔλαβε τὴν ὀνομασίαν καὶ τὸ ἡμέτερον Ἡμερολόγιον ἕως τῆς σήμερον.

Τὸ Καλενδάριον οὖν εἶναι ἓνας ἀκριβὴς κατάλογος περιέχων ὅλας τὰς ἡμέρας τοῦ χρόνου σημειωμένας μὲ τὰ ὀνόματα τῶν Ἀγίων, καὶ διωρισμένας καθ' ἑβδομάδας καὶ μῆνας, τοὺς κύκλους τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης, τὰς ἰνδικτιῶνας, τὰς διαφόρους φάσεις τῆς σελήνης, τὰς ἰσημερίας, καὶ τὰ ἡλιοστάσια, τὰς ἐκλείψεις, καὶ ἕτερα χρήσιμα πράγματα. Ὅλα δὲ τὰ ἄλλα, ὡς αἱ ὕψεις τῶν πλανητῶν, αἱ προῤῥήσεις τῶν μελλόντων κακῶν, αἱ ἐκλογαὶ τῶν ἡμερῶν, καὶ τὰ παρόμοια εἶναι μάταια καὶ ἀνωφελῆ, ὡς τῇ φύσει καὶ τῇ θρησκείᾳ ἀντιβαίνοντα· διὸ καὶ δικαίως παραλιμπάνονται...

σεις για τὰ τραβήγματα τῶν ἐλληνικῶν βιβλίων, α' Ο' Ἐρχνιστής», τ. ΙΑ', 1974 [1977], πιν. Ι. Γενικότερα γιὰ τὸ θέμα, βλ. τοῦ ἴδιου, *Κυκλοφορίες τῶν ἐλληνικῶν βιβλίων*, Ἀθ. 1977 [ἀνάτυπο

ἀπὸ τὸ π. «Ὁ Πολίτης» 13 / 1977].

148. Γιὰ τοὺς προλόγους ἡμερολογίων που βιβλιογραφοῦνται γιὰ πρώτη φορά ἐδῶ, βλ. πινὸ κάτω, σ. 116 ἐξ.

Μηνολόγιον τοῦ 1830 (Βενετία, Γλυκῆς)

ΜΙΧΑΗΛ ΓΛΥΚΥΣ
Ο ΤΥΠΟΓΡΑΦΟΣ

1825 α' Αὐγούστου

Ἡ Ἑλληνικὴ Τυπογραφία, ἡ ἐν ταύτῃ τῇ Μεγαλοπόλει ἀπὸ δύο Αἰῶνας σωζομένη, κτῆμα τῆς Οἰκογενείας μου, καὶ ἀπὸ 77 χρόνους καὶ ἐπέκεινα ὑπὸ τὴν ἐμὴν διοίκησιν, εἶναι πεπλουτισμένη ἀπὸ ἱκανὴν ποσότητα Βιβλίων, ὡς τὸ ἀποδείχνουσιν οἱ ἐδικοί μου δύο Κατάλογοι, δηλ. ὁ εἰς Ἑλληνικῶν, καὶ Ἑλλ. Λατ. 1820, καὶ ὁ εἰς Κοινῶν βιβλίων. Ἐτόπωσα δύο Λεξικά ἀναγκαιότατα, τὸ μὲν ἀρχόμενον ἀπὸ τὸ Ἑλληνικόν, καὶ διερμηνεῦον τὰς Λέξεις εἰς τὸ Ἀπλοῦν, καθὼς τὸ τοῦ Κ. Ἀνθίμου Γαζῆ, πεπλουτισμένον ὁμῶς ἀπὸ Παραδείγματα τῶν παλαιῶν Λογογράφων καὶ Ποιητῶν, καὶ ἐντελέστερον ἀπὸ τὸ τοῦ Γεωργίου. Ἡ Τιμὴ του χωρὶς συγκατάβασιν, Λιρ. 90.

Τὸ δὲ ἕτερον εἶναι ὁ Θησαυρὸς Γερασίου τοῦ Βλάχου, ἀρχόμενον ἀπὸ τὸ Ἀπλοῦν εἰς τὸ Ἑλληνικόν μόνον, καὶ περιέχον τέτε Συνώνυμα καὶ τὰ ἐπίθετα ἐκάστης Λέξεως· διὸ ἀναγκαιότατον καὶ τοῦτο εἰς τὰ Σχολεῖα, ἐξαιρέτως διὰ τὴν Θεματογραφίαν. ἡ δὲ Τιμὴ του εἶναι Λ. 26 καθαρά.

Χρεὸς ἔχομεν πρὸς τούτοις νὰ κηρύξωμεν τοῖς πᾶσιν ὅτι τὸ ἐδὼ Σχολεῖον τοῦ πίκλην ΦΛΑΓΓΙΝΟΥ, διὰ τῶν ἀξιεπαίων φροντίδων καὶ τῆς μεγάλης δαπάνης τῶν ἐγκοίτων τοῦ Γένους, ἀνακαινίσθη καὶ ἐκαλλοπίσθη ὅλον, ὅχι μόνον εἰς τὸ ὅλικόν μέρος, ἀλλ' ἐξαιρέτως καὶ εἰς τὸ ἡθικόν, ἔχον τὰ νῦν ἀντὶ ἐνὸς δύο Διδασκάλους, οἳ τινες, ἐκτὸς τῆς Ἑλληνικῆς, παραδίδουσι Λατινικὴν, Ἰταλικὴν, καὶ Γαλλικὴν γλῶσσαν, καὶ τὰς ἀναγκαιοτέρας Ἐπιστήμας, καὶ τὴν Καλλιγραφίαν, (εἰς παρὰδοσιν τῆς ὁποίας ἐψηφίσθη ὁ περίφημος Προφῆσορ Κύριος Ποντζιλᾶκονας) καὶ ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἔφθασεν ἕως τώρα ὑπὲρ τοὺς πενήνκοντα. Νεωστὶ προσετέθη καὶ γ' σοφὸς Διδάσκ. τῆς Ἑλλ. γλώσσης.

Ἡ χαροποιὰ αὕτῃ εἰδησις ἃς χρησιμεύσῃ εἰς ὅλους τοὺς ἀπόντας Ὅμογενεῖς μας, διὰ νὰ μὴ στέλλωσι πλέον τοὺς παῖδας των εἰς τὰ ἑτερογενῆ Σχολεῖα, ἐπειδὴ εἰς τὸ ἡμέτερον Ἑλληνικόν θέλουσιν ἔχῃ ἐπιστήμονα καὶ χριστιανικὴν Ἀγωγὴν, ὑγιεινὴν διαίταν, καὶ Φύλαξιν κατὰ τούτον, ἐντὸς τοῦ Σχολείου αὐτοῦ ἢ εἰς τὴν Οἰκίαν τοῦ διδασκάλου Σ. Βλαντῆ, ὃς τις ἐδέχθη καὶ δέχεται (μὲ πληρωμὴν μετρίαν) τροφίμους μαθητάς, ἀπὸ 8, ἕως 12 χρόνων τῆς ἡλικίας των. «ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω».

Ἡμερολόγιον ἦτοι Καλενδάριον . . . παρὰ Διον. Μπίστη (Ἀθήνα, 1835)

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ. Προσφέρω πρὸς τοὺς φίλους ὁμογενεῖς μου τὸ παρὸν παντοτινὸν Πασχάλιον μὲ ὅλα τὰ ἐπόμενα αὐτοῦ, ἐξερχόμενον ἤδη ἐν τῇ ἀναστάσει Ἑλλάδι νεογνοῦ Τυπογραφίας.

Πολλοὺς χρόνους ἔπασχον οἱ Ἕλληνες ἔλλειψιν Πασχαλίων καὶ Ἡμερολογίων, περιμένοντες πότε νὰ ἔλθωσιν ὀλίγα τινα συνταπτόμενα, καὶ ἐκτυπούμενα ἔξω τῆς Ἑλλάδος. Τώρα δὲ ἡ σὺν Θεῷ ἀναστᾶσα Ἑλλάς, καὶ Βασιλεύουσα διὰ τῆς προστασίας τοῦ Μεγαλειοτάτου καὶ Φιλομουσοτάτου Βασιλέως αὐτῆς ὉΘΩΝΟΣ τοῦ Α'. ἐπιχειρεῖ νὰ ἀναλάβῃ αὐτὴ ἐξ' αὐτῆς τὰ μέσα τοῦ φωτισμοῦ τῆς, καὶ μεγάλα καὶ μικρά.

Ἀναγνῶσται! τὸ παρὸν, ὅσο μικρὸν καὶ ἂν ἦναι, συμβάλλει καὶ αὐτὸ πρὸς ὁδηγίαν εἰς τὰς ἀναγκαίας γνώσεις, περὶ τῶν ὁποίων πραγματεύεται.

Τὸ συνέταξα κατὰ τὸ σύνθηρος τῆς Ἀνατολικῆς ἡμῶν Ἐκκλησίας, χωρὶς τινος μεταβολῆς, φοβούμενος πᾶσαν καινοτομίαν, οὐδὲ κἂν τὰς συνήθεις τυπουμένας ψευδεῖς προγνώσεις τῶν πολιτικῶν περιστάσεων τοῦ Χρόνου ἀπέβαλον, ἕως νὰ μάθῃ τὸ Κοινὸν μας νὰ τὰς καταφρονῇ ὡς αὐτόχρημα ψευδολογίας, καὶ νὰ μὴν τὰς ζητῇ, διότι τὰς ἔχουσι καὶ τὰ Ἱταλικά Ἡμερολόγια.

Παρακαλῶ λοιπὸν τὴν ἀγάπην σας, νὰ γίνητε συγκαταβατικοὶ καὶ συγγνώμονες εἰς τὰς ἐλλείψεις τῆς πρωτοπειρίας μου.

Ἐὐὐωθε!

Ὁ Ἐκδότης.

Διονύσιος Μπίστης

Ἡμερολόγιον τοῦ 1835 (Βενετία, Γλυκῆς)

ΕΙΔΗΣΙΣ τοῦ Τυπογράφου. Ἡ πρὸ δύο αἰώνων καὶ ἐπέκεινα συστηθεῖσα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ μετὰ τοσαύτας ἀνωμαλίας τῶν πραγμάτων σωζομένη ἔτι ἑλληνικὴ Τυπογραφία, ἡ ἐγνωσμένη ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ ἐσχάτως κυβερνήσαντος αὐτὴν Μιχαῆλ Γλυκῆ, διὰ τὸ βαθύτατον τούτου γῆρας, καὶ νόμον κληρονομικόν, μετέβη ἤδη πρὸς ἑνὸς περίπου ἔτους εἰς τὴν προστασίαν καὶ διεύθυνσιν τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ, Ἰωάννου Α. Μιχαῆλ Μυλωνοπούλου. Γλυκῆ.

Ὑπόσχεται δὲ καὶ οὗτος, καθὼς καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ μέχρις τῆς σή-

μερον, νὰ δουλεύσῃ τοὺς ὁμογενεῖς καὶ ὅλους τοὺς φίλους, μὲ τὴν αὐτὴν προθυμίαν καὶ τὸν ὁμοιον ἐκείνων ζῆλον, τόσον εἰς ἔκδοσιν νέων βιβλίων, ὅσον καὶ εἰς προμήθειαν ἄλλων παλαιότερων, καὶ εἰς ἑτέρας Τυπογραφίας ἐκδοθέντων· διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν καὶ καταγίνεται, ὅσον τὸ δυνατόν, καὶ τοῦ καιροῦ αἱ περιστάσεις συγχωροῦσιν, εἰς τὸ νὰ διακρατῇ τὴν εἰρημένην Τυπογραφίαν ἐνεργοῦσαν, καὶ συλλογὴν διαφόρων ξένων βιβλίων ἔχουσαν.

Ἀποδείξεις τῆς προθυμίας του ταύτης εἶναι ἡ διὰ Συνδρομῆς μετατόπωσις τοῦ Λεξικοῦ Α. Γαζῆ τοσοῦτον ὠφέλιμον καὶ πολυζήτητον, τὴν ὁποίαν οὗτος προτίθεται νὰ κάμῃ, μόλις συλλεχθῇ ἀριθμὸς Συνδρομητῶν ἀρκετός, μὲ πᾶσαν ἀκρίβειαν, κατὰ τῆς συνθήκας τῆς ἐκδοθείσης Προκηρύξεως.

Ὅσοι λοιπὸν ἐδουλεύοντο ἀπ' αὐτὴν ἕως τώρα, δύνανται καὶ εἰς τὸ ἐξῆς νὰ διευθύνωνται πάλιν πρὸς τὴν αὐτὴν, πεπεισμένοι ὄντες περὶ τῆς πιστῆς, καὶ κατ' ἀρέσκειαν αὐτῶν εὐχαρίστου ἐκδουλεύσεως εἰς πᾶσαν παραγγελίαν των· γινώσκοντες ἐν ταυτῷ, ὅτι καὶ ἡ πρότερον συνηθισμένη συγκατάβασις θέλει εἶσθαι ἡ αὐτή, καὶ ὀλίγον τι μάλιστα ἐπηρεημένη.

Πρὸς τούτοις δηλοποιεῖται ὅτι, λαβὼν μέρος ὁ ῥηθεις Τυπογράφος καὶ εἰς ἐν Φαρμακοπωλεῖον (all' insegna dell' Orso) Ζηλίου Μ. Ζώρζη, ὅσοι διευθυνθῶσι πρὸς αὐτὸν διὰ τὰ εἰς ἐκεῖνο ἀναφερόμενα εἶδη, θέλουσιν ἔχει τὰς ὁποίας εὐκολίας πᾶς τις ἄλλος δὲν ἤθελε δυνηθῇ νὰ κάμῃ.

Ὅποιος δὲ ἤθελεν ἐπιθυμήσειν νὰ ἀποκτήσῃ βιβλία τοῦ Ἑλληγίμου. Διδασκάλου Κυρ. Κ. Μ. Κούμα, ἃς διευθυνθῇ πρὸς τὴν Τυπογραφίαν αὐτὴν, ὅπου πωλοῦνται τὰ ἐφεξῆς.

Φιορ.

1. Ἱστορία τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων κτλ. εἰς δώδεκα Τόμους	38
2. Ἱστορία τῶν Ἀβδηριστῶν Βελλαίδου εἰς Τ. δύο	4
3. Σύνταγμα Φιλοσοφίας εἰς Τ. τέσσαρα	10
4. Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας εἰς Τ. δύο	3
5. Σύνοψις τῆς Χρονολογίας	1
6. Σύνοψις τῆς παλαιᾶς Γεωγραφίας μὲ 3. Γεωγραφικὸν χάρτα	2
7. Σειρὰ τῶν Μαθηματικῶν καὶ Φυσικῶν ἐπιστημῶν εἰς Τ. 8	11
8. Ἀγάθων εἰς Τ. τρεῖς	6
9. Γραμματική, διὰ τὰ Σχολεῖα	4
10. Λεξικὸν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης εἰς Τ. δύο	30
Ἐν Βενετίᾳ τῇ 31. Ἰουλίου 1831.	

ΙΩΑΝΝ. Α. ΜΙΧΑΗΛ.
ΜΥΛΩΝΟΠΟΥΛΟΣ ΓΛΥΚΗΣ

Ἡμερολόγιον τοῦ 1836 (Βενετία, Ἀνδρεόλας)

ΕΙΛΗΣΙΣ. Πρὸς τὰ ἄλλα Ἐκκλησιαστικά καὶ διδακτικά βιβλία, κατὰ καιροὺς εἰς τὴν Τυπογραφίαν μου ἀνατυπωθέντα, ὡς γίνεται φανερόν ἀπὸ τὸν ὅποιον ἐξέδωκα κατάλογον, εἰδοποιεῖται τὸ κοινόν, ὅτι περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος ἔτους καὶ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος ἐξῆλθον ἐκ τῶν πιεστηρίων μου καὶ τὰ ἀκόλουθα.

Ὡρολόγιον τὸ μέγα, μεταρρυθμισθὲν ἤδη καὶ διωρθωθὲν ὑπὸ Βαρολομαίου Κοντλουμουσιανοῦ τοῦ Ἰμβρίου· δευτέρα ἔκδοσις, ὁμοία κατὰ πάντα μὲ τὴν πρώτην.

Ἀπόστολος, εἰς χαρακτῆρας λαμπροὺς καὶ καλὸν χαρτίον. Ἡ ἔκδοσις αὕτη εἶναι ἀσυγκρίτως ὠραιότερα, πλουσιωτέρα καὶ ἀκριβεστέρα ἀφ' ὅλας, ὅσαι ἀνεφάνησαν μέχρι τοῦδε, καὶ μ' ὅλα ταῦτα ἡ τιμὴ της μένει, κατὰ τὸ σῦνθηες, εἰς Βενετικὰς Λ. 9.

Εἰς τὴν Τυπογραφίαν μου δὲ πωλεῖται καὶ τὸ Περὶ καθηκόντων τῶν ἀνδρῶν ἐγχειρίδιον, πόνημα σοφοῦ ἀνδρὸς Ἰταλοῦ, τὸ ὅποιον μετεφράσθη εἰς τὴν νεωτέραν Ἑλληνικὴν ὑπὸ Δημητρίου Προύσης, καὶ ἐξεδόθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς φῶς διὰ τῶν πιεστηρίων μου εἰς λαμπρότατον χαρτίον, καὶ εἰς χαρακτῆρας τοὺς αὐτοὺς μὲ τοὺς τῆς παρούσης εἰδήσεως. Ἡ τιμὴ δὲ αὐτοῦ εἶναι, χωρὶς καμμίαν συγκατάβασιν, Ἀυστριακ. Λ. 1: 60.

Ἐν Βενετία τῇ 8 Ἰουλίου 1835.

Ὁ Τυπογράφος

Ἡμερολόγιον τοῦ 1837 (Βενετία, Ἀνδρεόλας)

ΕΙΛΗΣΙΣ. Ἡ ἑλληνικὴ αὕτη τυπογραφία, ἀνεγερθεῖσα κατὰ τὸ ἔτος 1830 παρὰ Φραγκίσκον τοῦ Ἀνδρεόλα, καί, ὑπὸ τὴν φροντίδα τοῦ ἀξίου αὐτῆς διευθυντοῦ κυρίου Θωμᾶ Φιλίππη, προοδεύσασα οὐκ ὀλίγον κατὰ τὸ ἐξαστὲς τοῦτο διάστημα, καὶ μὲ διάφορα βιβλία τόσον ἐκ τῶν πιεστηρίων της ἐξελθόντα, ὅσον καὶ ἀλλαχόθεν ἀποκτηθέντα, πλουτισθεῖσα, ὡς ἐκ τοῦ καταλόγου αὐτῆς φαίνεται, ἡ τυπογραφία, λέγω, αὕτη μετέβη ἤδη εἰς τὴν κυριότητα καὶ ἀποκατέστη κτῆμα τοῦ ἐνταῦθα ἐμπορίου ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΔΙΑΜΑΝΤΙΔΟΥ.

Ὁ νέος ἰδιοκτήτης, ἐνθαρρυνθεὶς ἀπὸ τὴν εὐμενῇ ὑποδοχὴν καὶ προτίμησιν, τὴν ὁποίαν οἱ ὁμογενεῖς ἔδειξαν καὶ δεικνύουσι μέχρι τοῦδε εἰς τὰς ἐργασίας τῆς τυπογραφίας ταύτης, ἐπεχείρησε νὰ δώσῃ, καθὼς καὶ δίδει, εἰς αὐτὴν βελτιωτέραν μορφήν δι' ἀξήσεως πιεστηρίων, νέων λαμπρῶν χαρακτῆρων, ὠραίου χαρτίου, κομψότητος εἰς τὸ σχῆμα καὶ εἰς τὸ δέσιμον τῶν βιβλίων, καὶ δι' ἄλλων πολλῶν βελτιώσεων ἄφησε

καὶ πάλιν τὴν διεύθυνσιν τῆς τυπογραφίας του εἰς τὸν ῥηθέντα κύριον Φιλίππη, ὡς εἰς ἄνδρα ἄξιον καὶ τοῦ ἔργου εἰδήμονα, καὶ πρὸ πάντων ἐπεμελήθη νὰ ἐφοδιάσῃ αὐτὴν μὲ πεπαιδευμένους ἄνδρας, πρὸς ἀκριβῆ διόρθωσιν τῶν βιβλίων, προσπαθὼν οὕτω νὰ τύχῃ εὐμενεστέρας καὶ γενναιοτέρας τῆς συνδρομῆς τῶν ὁμογενῶν του.

Καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος μὲν κεῖνται ὑπὸ τὰ πιεστήρια τὸ μέγα Ὁρολόγιον, ἐκ νέου διορθωθὲν καὶ αὐξηθὲν μὲ τὰ πασχάλια ἕως τοῦ ἔτους 1900, τὸ Πεντηκοστάριον, καὶ ἡ Σύνοψις, ἣτις τυπόμεται εἰς νέους χαρακτῆρας, καὶ καλλωπίζεται μὲ χαλκογραφίας· ἀκολούθως δὲ θέλουν τυπωθῇ αἱ Ἀραβικαὶ Μυθολογίαι, ἓν νέον Ἐπιστολάριον, καὶ ἄλλα ἐκκλησιαστικὰ καὶ διδακτικὰ βιβλία.

Μολονότι δὲ ἡ τιμὴ τοῦ χαρτίου ἤρξησε 40 περίπου τοῖς ἑκατόν, τὰ βιβλία μολοταῦτα μένουσιν εἰς τὰς αὐτὰς τιμὰς, ἐκτὸς τοῦ μεγάλου Ὁρολογίου, τοῦ ὁποίου ἡ ἀξία, διὰ τὴν εἰς αὐτὸ ἐκ τῆς προσθήκης πασχάλιων προξηνηθεῖσαν αὐξήσιν, προσδιορίζεται εἰς τὰς Βενετικὰς Λ. 18, μὲ τὰς συνήθεις ὅμως καὶ εἰς τὰ λοιπὰ βιβλία συγκαταβάσεις, ὅποταν πωλῆται συνωδευμένον μὲ διαφόρων εἰδῶν βιβλία.

Ἡ τυπογραφία εἶναι προσέτι πλουσίως ἐφοδιασμένη καὶ ἀπὸ ὅσα κατὰ τὸ παρὸν εὐρίσκονται εἰς τὴν τυπογραφίαν τοῦ Γλυκὸ βιβλία.

Ἐκ τῶν ὧσων ἤδη ἐξετέθησαν γίνεται φανερόν, ὅτι ὁ ἰδιοκτῆτης τῆς τυπογραφίας καταβάλλει πᾶσαν φροντίδα καὶ κόπον, διὰ νὰ φανῇ ἀρεστός καὶ χρήσιμος πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς του· ὅθεν ἐλπίζει βασίμως, ὅτι καὶ αὐτοὶ διὰ τῆς προτιμῆσεως καὶ τῶν γενναίων διαταγῶν των θέλουν τὸν ἐγκαρδιώσῃν εἰς ὠφελιμοτέρας ἐπιχειρήσεις.

Βενετία, τὴν 27 Ἰουνίου, 1836.

Ἡμερολόγιον τοῦ 1838 (Βενετία, Ἀνδρέωλας)

ΦΙΛΟΙ ΟΜΟΓΕΝΕΙΣ! Ἀπὸ τὴν εἰς τὸ περυσινὸν Ἡμερολόγιον ἀγγελίαν ἐπληροφορήθητε, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ τυπογραφία τοῦ Ἀνδρέωλα ἀποκατέστη ἰδιοκτησία τοῦ ὑπογεγραμμένου, ὃς τις εὐγνωμονεῖ πρὸς τοὺς Ὁμογενεῖς διὰ τὴν ὁποίαν ἔδειξαν προτίμησιν εἰς τοὺς τυπογραφικοὺς κόπους του, καὶ δὲν ἀμφιβάλλει, ὅτι καὶ εἰς τὸ ἐξῆς θέλουσι τοὺς προτιμᾶν πάντοτε.

Τίς ἢ χρεία, φίλοι Ὁμογενεῖς, ματαίων κανχήσεων? ὅμως εἶδετε καὶ ἐξετάσετε τὰ βιβλία τῆς τυπογραφίας μου· ὅταν δὲ ἰδῆτε καὶ τὰ νεωστὶ ἤδη ἐκδοθέντα, ὡς τὸ μέγα Ὁρολόγιον, τὴν Σύνοψιν, τὴν Παρακλητικὴν, τὸ Πεντηκοστάριον, τὸν Ἀπόστολον, καὶ ἄλλα πάμπολλα,

θέλετε γνωρίσιν ἀκριβῶς τὴν κατὰ πάντα βελτίωσίν των, καὶ πρὸ πάντων κατὰ τὴν διόρθωσιν τινῶν ἐκ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ἥτις, παραμεληθεῖσα ἤδη πρὸ πολλοῦ, ἔγινεν ἔργον τοῦ ὁσιωτάτου καὶ ἔλλογίμου κυρίου Βαρθολομαίου Κοντλουμουσιανοῦ, ἀνδρὸς κατὰ πάντα ἀρίστου, καὶ εἰς ἔπαινον τοῦ ὁποίου δὲν φέρω ἄλλην μαρτυρίαν, παρὰ τὴν πρὸς τὴν Ὁσιότητά του ἐπιστολὴν τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, τὴν ἀναγινωσκομένην εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ μεγάλου Ὁρολογίου μου.

Δὲν παύω ἐν τοσοῦτῳ νὰ ἐκδίδω διὰ τοῦ τύπου νέα καὶ πάντῃ ἐλλείψαντα βιβλία, καταβάλλων εὐχαρίστως πάντα κόπον καὶ πᾶσαν φροντίδα διὰ νὰ φανῶ χρήσιμος εἰς τὸ γένος μου, ἥτις εἶναι ἡ μόνη μου ἐπιθυμία.

Ἡ τυπογραφία μου προσέτι πλουτεῖ καὶ ἀπὸ ὅσα βιβλία εὐρίσκονται εἰς τὴν τοῦ κυρίου Γλυκύ, καὶ ὅσον οὐπω θέλω ἐκδώσειν νέον γενικὸν κατάλογον πρὸς οδηγίαν τοῦ κοινοῦ.

Προειδοποιῶ ἐν τοσοῦτῳ, ὅτι τὰ βιβλία μου πωλοῦνται εἰς Ἀουστριακὰς Αἰρας κατὰ τὸν τοῦ κυρίου Γλυκὺ νέον κατάλογον, καὶ μὲ τὰς συνήθεις συγκαταβάσεις.

Ἐρῶσθε!

Γεώργιος Διαμαντίδης

Ἐν Βενετίᾳ, τῇ 20 Ἰουνίου, 1837.

Ἡμερολόγιον τοῦ 1841 (Βενετία, Φοῖνιξ)

ΕΙΛΗΣΙΣ. Ἰδοὺ καὶ ἐφέτως προκύπτει εἰς φῶς ἐκ τῶν πιεστηρίων τοῦ Φοίνικος τὸ σύνθημα ἐτήσιον ἡμερολόγιον, πλουτισμένον καὶ πάλιν μέ τινα περιεργα. Ἡ Τυπογραφία αὕτη, ἡ ὁποία δικαίως ἐμπορεῖ νὰ ὀνομασθῇ, Ἐκκλησιαστικὴ Τυπογραφία τοῦ Ὁρθοδόξου γένους, διὰ τὴν εἰς αὐτὴν ἀνατύπωσιν ὅλων σχεδὸν τῶν πρὸς τὰς ἀκολουθίας καὶ θείας τελετὰς ἀναγκαίων ἱερῶν βιβλίων, τὰ ὅποια εἶχον ἐκλείψειν, ἐξακολουθεῖ ἀδιακόπως μὲ τὸν ἴδιον ζῆλον εἰς νέας αὐτῶν ἐκδόσεις. Τινὰ ἐξ αὐτῶν, ὡς τὸ μέγα Ὁρολόγιον, τὸ Πεντηκοστάριον, τὸ Εὐαγγέλιον, (τοῦ ὁποίου ἔγινεν ἤδη νέα ἔκδοσις), ἐπιδιωρθώθησαν, ὡς εἶναι γνωστόν, παρὰ τοῦ ὁσιωτάτου Κυρίου Βαρθολομαίου Κοντλουμουσιανοῦ τοῦ Ἱμβρίου, διδασκάλου τὴν σήμερον εἰς τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει Πατριαρχικὸν Θεολογικὸν Σχολεῖον καὶ τοῦ ὁσίου τούτου ἀνδρὸς οἱ θεάρεστοι καὶ ἀξιεπαινοὶ πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων κόποι θέλουν ἐξακολουθεῖν νὰ συμβοηθοῦν τὸν τυπογράφον καὶ εἰς τὰς ἀκολουθοῦσας ἐκδόσεις.

Πρὸς δὲ τὰ ἐκκλησιαστικά, ὁ Φοῖνιξ πλουτεῖ καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ λοιπὰ κοινὰ καὶ σχολαστικά βιβλία, ἐνασχολούμενος καὶ εἰς τούτων τὴν ἀκριβῆ ἀνατύπωσιν.

Βενετία, τῇ 3, Ἰουνίου, 1840.

Ἡμερολόγιον τοῦ 1843 (Ἀθήνα, Α. Κορομηλᾶς)

Διὰ τὰ καταστήσω τὸ παρὸν Καλανδάριον πολὺ χρησιμότερον τῶν ἄχρι τοῦδε δημοσιευομένων, ἐπρόσθεσα, μεταφράσας ἐκ τοῦ ἀξιολόγου Καλανδαρίου τῆς Γόττας, τὴν γενεαλογίαν τῶν Βασιλέων τῆς Εὐρώπης, βοήθημα πρόχειρον τῶν ἀναγινωσκόντων τὰς Εὐρωπαϊκὰς εἰδήσεις, χωρὶς τοῦ ὁποίου ἀδύνατον εἶναι νὰ ἐννοήσῃ τις τοὺς πλειοτέρους πολιτικούς συνδυασμούς καὶ τὰς μεταξὺ τῶν διαφόρων ἐπικρατειῶν σχέσεις· ἀφίνω ὅτι, ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν τοιούτων βοηθημάτων, περιπίπτουν εἰς ψηλαφητὰ λάθη καὶ αὐτοὶ οἱ ἔχοντες ἔργον τὴν κοινοποίησιν τῶν εἰδήσεων τῆς Εὐρώπης, καθὼς ἐσχάτως εἰς διαφόρους τῆς Πρωτευούσης ἐφημερίδας ἀνέγνωμεν ὅτι ὁ Προΐγκλητῆς τῆς Ζουαμβάλλης νυμφεύεται τὴν *Thyra* τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Βρασιλίας, ἐν ᾧ ὁ μὲν Αὐτοκράτωρ τῆς Βρασιλίας μόλις συνεπλήρωσεν ἤδη τοὺς δεκαεπτὰ τῆς ἡλικίας του χρόνους, ἡδὲ μελλόννυμφος Προϊγκληπέσσα εἶνε ἀδελφὴ μὲν αὐτοῦ, θυγάτηρ δὲ τοῦ ἀποθανόντος πατρὸς του. Τὴν προθυμίαν μου ταύτην ἐλπίζω ὅτι θέλει ἐκτιμήσῃ τὸ Κοινὸν ἀποχρώντως, ὥστε, διὰ τῆς εὐμενοῦς ἀποδοχῆς του ἐνθαρόνόμενος, νὰ καταστήσω τελειότερον εἰς τὸ μέλλον καὶ τοῦτο τό, μικρὸν μὲν, ἀλλ' ἀναπόφευκτον εἰς ὅλας τὰς τάξεις τῆς κοινωνίας, βιβλίον.

* *

Ἐπεὶτα ἀπ' ὅσα ἐρρόβησαν περὶ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει νέας ἐκδόσεως τῶν μηναιῶν, ἔπειτα ἀπὸ τὰ περὶ τούτου δημοσιευθέντα ἐγκαίρως ἐπίσημα ἔγγραφα, δι' ὧν ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκκλησιαστικὴ ἐπιτροπὴ ἀιεκήρυσεν *ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΟΝ* ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν τῶν ἀγίων Ἐκκλησιῶν πᾶσαν ἄλλην ἐκδοσιν, ὡς ταράττουσαν τό, ἀπανταχοῦ ἀπαιτούμενον, ὁμοιόμορφον καὶ ἀπαράλλακτον τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν», τίς ἠλπίζεν ὅτι οἱ ἐν Βενετία Τυπογράφοι τοῦ Φοίνικος ἤθελον ἐπανέλθῃ πάλιν μὲ τὴν αὐτὴν ἀναισχυντίαν εἰς τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον. Καὶ ὅμως ἐν κεφαλίδι τοῦ ἐκ τῆς Τυπογραφίας ταύτης ἐκδοθέντος Ἡμερολογίου τοῦ 1843 ἔτους ἐφάνη Εἴδησις περὶ νέας δῆθεν ἀνατυπώσεως τῶν μηναιῶν ἐν Βενετία!!! Καὶ πρὸς μὲν τοὺς Κυρίους αὐτοὺς ὡς «τὸν περὶ κρεῶν θέοντα» κατὰ τὴν παροιμίαν, ἤθελεν εἶναι πᾶσα ἀπάντησις περιττή· Πρὸς τὸ Κοινὸν ὅμως κρίνομεν χρέος μας νὰ ἐπα-

ναλάβωμεν καὶ αὖθις, λαμβάνοντες ἀφορμὴν ἀπὸ τὴν εἰδησιν ταύτην, ὅτι ἡ μετατύπωσις τῶν Μηναίων καὶ λοιπῶν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας βιβλίων ἤρχισεν ἤδη πρὸ καιροῦ καὶ ἐξακολουθεῖ δραστηρίως ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὑπὸ τὴν ἐφορίαν ἀνδρῶν προσκληθέντων εἰς τοῦτο παρὰ τῆς κοινῆς γνώμης, καὶ ἐχόντων ὑπ' ὄψιν τὰς καλλητέρας διορθώσεις τῶν ἀοιδίμων ἀνδρῶν ὅσοι κατὰ καιροὺς ἐφιλοτημήθησαν νὰ καθαρίσουν τὰς ἱερὰς ταύτας βίβλους ἀπὸ τὰ ἀσυγχώρητα σφάλματα μὲ τὰ ὁποῖα οἱ ἀμαθεῖς ἐργολάβοι τῆς Βενετίας τὰς εἶχον ἄχρι τοῦδε κατασκοτίσῃ· ἐπομένως, ἂν ὑποτεθῇ καὶ διὰ μίαν στιγμὴν ὅτι ἐκδίδονται συγχρόνως τὰ βιβλία αὐτὰ καὶ ἐν Βενετία (μ' ὅλον ὅτι εἴμεθα πληροφορημένοι τὸ ἐναντίον), ἕκαστος δύναται νὰ κρίνῃ ποῖα τῶν δύο ἐκδόσεων εἶν' ἐπόμενον νὰ ᾔητε προκριτοτέρα. Καὶ περὶ μὲν τούτου ἐπειδὴ δὲν δύναται νὰ ὑπάρχῃ οὔτε ἀπλὴ ἀμφιβολία, δὲν ἐκτεινόμεθα περισσότερον· Ἐπιθυμούσαμεν ὅμως, ἂν ἦτον τρόπος, οἱ Κύριοι Τυπογράφοι τῆς Βενετίας νὰ ἦσαν εὐσχημότεροι ὡς πρὸς τὰς ἐκφράσεις των, καὶ νὰ ἐδείκνυνον περισσότερον σέβας πρὸς τὸ Κοινόν, ὁμιλοῦντες περὶ τοῦ ἐν Ἑλλάδι τύπου ἐν γένει· Ἀλλ' ἐπειδὴ τοῦτο μᾶς φαίνεται ἀκατόρθωτον, περιοριζόμεθα νὰ τοὺς εὐχρηθῶμεν τὸν κοινὸν τουλάχιστον νοῦν καὶ πλειοτέραν εἰς ἄλλα ἐπιτυχίαν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 15 Δεκεμ. 1842.

Α. Κορομηλάς.

Ἡμερολόγιον τοῦ 1843 (Βενετία, Φοῖνιξ)

ΕΙΔΗΣΙΣ. Λιὰ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ συνήθους ἐτησίου ἡμερολογίου λαμβάνει εὐκαιρίαν ὁ Φοῖνιξ νὰ φανερώσῃ κ' ἐφέτως πρὸς τὸ Ὁρθόδοξον τῶν ὁμογενῶν πλήρωμα, ὅτι ἐξακολουθεῖ ἐπιμελῶς τὴν ἀνατύπωσιν ὅλων τῶν ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων, μὴ παρενοχλῶν τὸν ἀναγνώστην μὲ ματαιὰς ἐπαναλήψεις περὶ τῆς κατὰ πάντα βελτιώσεως αὐτῶν, ἀφοῦ αὐτὰ τὰ πράγματα τόσα ἤδη ἔτη τὸ ἐβεβαίωσαν ἀναντιῶ-ρήτως, ὡς μὴ ὀρεγόμενος τὴν χαμερπῇ ἡδονῇ τοῦ νὰ χειροκροτῇ μεγα-λαυχῶν πρὸς ἴδιον ἔπαινον, καὶ νὰ γλωσσασαγῇ ἐμπαθῶς διὰ τῶν ἐφημε-ρίδων πρὸς συκοφαντίαν τοῦ ἑτέρου.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος ὁ Φοῖνιξ, ἐφωδιασμένος ἀφθόνως ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας ἱερὰς βίβλους, ἐνασχολεῖται εἰς τὴν ἀνατύπωσιν τῶν Μηναίων διὰ νέων ἐπὶ τούτῳ χυμένων χαρακτήρων καὶ καλοῦ χαρτίου· τὸ ἔργον προοδεύει, καὶ μόνον αἴτιον τῆς ὀψωσοῦν βραδύτητος τῆς ἐνάρεξέως του ὑπῆρξεν ἡ ἄφηνκτος ἀνάγκη ἀκριβοῦς διορθώσεως καὶ ἐπιμελοῦς

ἐκκαθάσεως ἀπὸ τὰ εἰς αὐτὰ κατὰ καιροὺς παρεισφρήσαντα οὐκ ὀλίγα τυπογραφικὰ λάθη. Τὴν ἀρίστην δὲ ταύτην διόρθωσιν ἐξετέλεσεν ἡδὴ ὁ ἐν Ἱερομονάχοις σοφὸς καὶ ἐνάρετος Κ. Β. Κοντλουμουσιανός, ἀνὴρ γνωστός ἤδη εἰς τὸ γένος διὰ τὴν μετὰ βαθυτάτης ἐκκλησιαστικῆς πολυμαθείας διόρθωσιν καὶ ἄλλων ἱερῶν τευχῶν, καὶ πρὸς τὸν ὅποιον ἄκρα χρεωστεῖται ἐγγνωμοσύνη, διότι, καίτοι ἀσθενὴς καὶ προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν, κοπιᾷ ἀνεκδότως καὶ ἀφιλοκερδῶς εἰς πᾶν ὅ,τι ἀγαθὸν καὶ ὠφέλιμον ὑπὲρ τοῦ γένους.

Προκειμένου δὲ λόγον περὶ τῶν Μηναίων, κρίνομεν ἀναγκαῖον, διὰ νὰ μὴ ὑπερισχύσῃ ἡ ἀπάτη κατὰ τῆς ἀληθείας, νὰ εἰπῶμεν ὀλίγα τινὰ περὶ τῶν πολλῶν καὶ διαφόρων προκηρύξεων, τῶν ἐν Ἀθήναις, Κωνσταντινουπόλει καὶ ἀλλαχοῦ ἐκδοθεισῶν περὶ τυπώσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων. Ὁ Φοῖνιξ δὲν φθονεῖ ὅτι καὶ ἄλλοι ἀγωνίζονται νὰ τρέξωσι τοῦτο τὸ στάδιον, τὸ ἐπιθυμεῖ μάλιστα ὅταν τοῦτο συντείνῃ πρὸς πλειότεραν τοῦ γένους ὠφέλειαν, δὲν δύναται ὅμως νὰ ἀποσιωπήσῃ ψεύδη τινὰ ἀπαντῶμενα εἰς τὰς προκηρύξεις ταύτας. Ἀδιαφορῶν εἰς ὅσα αὐταὶ ἀκαιροβοῶσι περὶ ὑπερόγκου τιμῆς καὶ ἐνδείας βιβλίων τοῦ καταστήματός του, ὡς εὐκολον εἰς πάντα σκεπτικὸν καὶ ἀπαθῆ ἀναγνώστην νὰ γνωρίσῃ ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων τὸ ἀβάσιστον τῶν διαλαλήσεων των, εὐχαριστεῖται νὰ διαδηλώσῃ ὀλίγας τινάς, ἀλλὰ τὰς οὐσιωδέστερας, ἐκ τῶν ψευδολογιῶν τούτων, διὰ νὰ γνωρισθῇ ἐκ τούτου ποία καὶ πόση πίστις πρέπει νὰ δίδεται εἰς αὐτάς.

Καὶ πρῶτον διασαλπίζουσιν εἰς τὸ κοινόν, ὅτι ἅπαξ τυπωθέντα (καὶ πότε ἄρα θέλουν τυπωθῇ!) τὰ παρ' αὐτῶν ἀγγελλόμενα ἐκκλησιαστικὰ βιβλία, αὐτὰ μόνον θέλουν εἶσθαι τὰ γνήσια καὶ παραδεκτά· ψεύδους προφανές, καθότι οὐδὲν συνοδικὸν διάταγμα ἐπεκύρωσεν εἰς αὐτὰ τοιοῦτο ἀποκλειστικὸν δικαίωμα, οὐδὲ ὁ ἀγαθὸς ἡμῶν Πατὴρ, ὁ Οἰκονομικὸς Πατριάρχης, εἰς τὴν ταπεινὴν πρὸς τὴν Παναγιότητά του περὶ τούτου ἐρώτησιν τοῦ Φοίνικος ἐπεβεβαίωσε τι τοιοῦτο. Ἀλλ' αἱ ἐφημερίδες, αὐταὶ ἀφ' ἑαυτῶν ὡς ἀπὸ τρίποδος χρησιμοδοτοῦσαι, δὲν ἐδειλίασαν νὰ δημοσιεύσωσιν, ὅτι ἐπιτροπὴ ἐξ ἀρχιερέων συστηθεῖσα εἰς ἐξέτασιν τῆς τοῦ Φοίνικος ἀναφορᾶς, αὐτὴν μὲν ἀπεδοκίμασεν, ἐνέκρινε δὲ τὰ παρὰ τῶν προκηρύξεων ὀνειροπλούμενα· ἄλλο ψεῦδος οὐχ' ἥττον διάδηλον, ἐπειδὴ καὶ ὁ πλέον μικρὸς νοῦς εὐκόλως καταλαμβάνει, ὅτι σεβάσμιοι ἀρχιερεῖς, φύλακες ἄγρυπνοι τοῦ ὁρθοῦ καὶ δικαίου, δὲν ἤθελαν ποτὲ φθάσει, εἰς τοσοῦτον, ὥστε, διὰ τέλη προστασίας ἢ συγγενείας, ν' ἀποφασίσωσι τὴν καταστροφὴν ἐνὸς τοιοῦτου κοινωφελοῦς καταστήματος, ὅποιον τὸ τοῦ Φοίνικος.

Προχωροῦσαι ἐν τούτῳ καὶ εἰς ἄλλας ματαιολογίας αἱ ἐφημερίδες, δι´σχυρίζονται, ὅτι πρὸ χρόνων ἐξεδόθη διάταγμα τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ὑποχρεόνον τοὺς ὅσοι ἐκ τῶν τυπογραφῶν ἤθελον ἐπιχειρησθῆ τὸν τύπον ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων, νὰ ζητῶσι καὶ λαμβάνωσι παρ' αὐτῆς τὴν ἐπὶ τούτῳ ἄδειαν, καὶ ὅτι οἱ τῶν εἰρημένων προκηρύξεων αὐτοῦργοι ἐζήτησαν καὶ ἔτυχον τῆς τοιαύτης ἀδείας. Ὁ Φοῖνιξ, τὸ μόνον τυπογραφεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων, ἀγνοεῖ τὸ πολυθρόλῳ τοῦτο διάταγμα, ἐνῶ ὡς πρὸς τυπογραφικὸν κατὰσθημα ἔπρεπε μάλιστα νὰ σταλῇ καὶ πρὸς αὐτόν, ἂν τοιοῦτο τι ποτὲ ὑπῆρχε. Στεροῦμενος ὁμως τούτου, τοῦ εἰς τὰς κεφαλὰς τινῶν ἴσως μόνον ὑπάρξαντος, πλουτεῖ μὲ ἄλλο πασίγνωστον καὶ γνήσιον πατριαρχικὸν διάταγμα, μὲ τὴν ἐπιστολὴν, λέγω, τὴν πρὸς τὸν Κ. Β. Κουτλουμουσιανὸν κατὰ τὸ 1832, τοῦ σοφωτάτου πρώην Πατριάρχου Κ. Κωνσταντίου, δι' ἧς ἡ Αὐτοῦ Παναγιότης, γνωρίσασα καὶ ἐπαινέσασα τὸν περὶ τὴν ὅσον ἔνεστι βελτιωμένην ἔκδοσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων ζῆλον τοῦ τυπογράφου, εἰς αὐτὸν μὲν ἐπέτρεψε καὶ πατρικῶς παρεκέλευσε, πρὸς τὴν τῶν ἄλλων, καὶ τῶν Μηναίων τὴν ἀνατύπωσιν, εἰς δὲ τὸν Κ. Β. Κουτλουμουσιανὸν ἀνέθεσε τὴν ἐπιδιόρθωσίν των. Ὡς γνήσια λοιπὸν τέκνα τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἀμφότεροι ὑπακούσαντες εἰς τὴν Πατριαρχικὴν προσταγὴν, ἀνεδέχθησαν προθύμως ἕκτοτε τὸ πολύπονον καὶ πολυδάπανον ἐπιχείρημα τῆς διορθώσεως καὶ ἀνατυπώσεώς των καὶ ἂν μέχρι τοῦδε ἐβράδυνεν ἡ δημοσίευσίς των, ἀποκρινόμεθα πρὸς τινὰς, ὅτι αἱ ἐκκλησιαστικαὶ βίβλοι δὲν εἶναι μυθιστορικά βιβλία, ὥστε ν' ἀνακρίπτωσιν εὐκόλως ἐκ τῶν πιεστηρίων, καὶ νὰ πωλῶνται ἀκόπως διὰ συνδρομῆς· τὸ δὲ κατὰσθημα τοῦ Φοίνικος, ἐνῶ διὰ μεγάλης δαπάνης διατηρεῖται πάντοτε ἐφωδιασμένον μὲ ὅποιονδήποτε βιβλίον, δὲν προσκαλεῖ ποτὲ εἰς συνδρομὴν, ἀλλὰ πωλεῖ ἄνευ πλεονεξίας πρὸς τοὺς ζητοῦντας τὰ βιβλία του.

Ταῦτα ἐβιάσθημεν ν' ἀναφέρωμεν, διὰ νὰ γνωρίσωσιν οἱ φίλοι ὁμογενεῖς, ποῦ κεῖται ἡ ἀλήθεια καὶ τὸ δίκαιον. Ἐδῶσθε.

Ἐν Βενετίᾳ, τῇ 2/14 Ἰουλίῳ, 1842.

Ἡμερολόγιον τοῦ 1845 (Βενετία, Φοῖνιξ)

ΕΙΔΗΣΙΣ. Ἀκολουθῶν τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν, ἐκδίδει κ' ἐφέτως ὁ Φοῖνιξ τὸ Μηρολόγιον, καὶ δι' αὐτοῦ εὐχεται πρὸς τοὺς φίλους ὁμογενεῖς πᾶν καταθύμιον.

Περὶ τῶν τυπογραφικῶν ἐργασιῶν του δὲν ἐκτείνεται εἰς ματαίους

λόγους, ὅτι ἡ μὲν ἔκδοσις τῶν μηναιῶν, ἀποπερατωθεῖσα πρὸ μηνῶν ἤδη, ἀπέδειξε διὰ τῆς λαμπρότητος ἀληθεῖς ὅλας τὰς περὶ αὐτῆς ὑποσχέσεις, ἡ δ' ἐξακολούθησις τῆς διορθώσεως καὶ τῶν λοιπῶν ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων θέλει ἀναδείξει τὰς νέας αὐτῶν ἐκδόσεις πολὺ τῶν προτέρων ὑπερτερούσας.

Κοινοποιεῖ προσέτι ὅτι ἀπεφάσισε νὰ μεταρρυθμίσῃ εἰς τὸ ἀπλούστερον καὶ τὸν κατάλογον τῶν βιβλίων του, ἐκτιμῶν ἐκάστου βιβλίου τὴν ἀξίαν καθαρὰν εἰς Αὐστριακὰς Λίρας, ἄνευ τῶν ἀσημάντων ἐκείνων ἐκπεσμῶν τοῦ 40 καὶ 30%.

Ἐρῶσθε.

Ἡμερολόγιον τοῦ 1850 (Βενετία, Φοῖνιξ)

ΕΙΔΗΣΙΣ. Ἡ Τυπογραφία τοῦ Φοίνικος προσφέρουσα καὶ ἐφέτως, πρὸς ὑμᾶς, ὧ φιλόκαλοι Ὅμογενεῖς, τὸ σύνθημα ἐτήσιον μηνολόγιον, μὲ χαρὰν σᾶς ἀναγγέλλει, ὅτι ἐξηλθεν ἐκ τῶν πιεστηρίων τῆς δευτέρας καὶ λαμπρὰ ἔκδοσις τοῦ Τριωδίου, εἰς ὠραιότατον χαρτίον, καὶ μὲ νέας προσθήκας καὶ ἐπιδιορθώσεις τοῦ ἐν Ἱερομονάχοις σοφοῦ Βαρθολομαίου τοῦ Κοντλονμουσιανοῦ, καὶ μὲ ἄλλας οὐχ ἥττον σημαντικὰς παρὰ τῶν διορθωτῶν γενομένας ἐκ παλαιῶν ἐκδόσεων καὶ χειρογράφων. Πρὸς ἔπαινον καὶ σύστασιν τῆς ἐκδόσεως ταύτης τοῦ Τριωδίου, δύναται καθεὶς νὰ εἴπῃ, ὅτι οὕτως ἀναπληρωθείσης κατὰ τὰς ἐλλείψεις, καὶ ἐκκαθαρθείσης ἀπὸ μυρία λάθη, τὰ κατὰ καιροὺς εἰς αὐτὸ παρεισφρησάντα, ἀποκαθίσταται ἡ ἐντελεστέρα ἀφ' ὅσας μέχρι τοῦδε ἀνεφάνησαν.

Πρὸς δὲ τοῦτο, ἡ ἰδίᾳ Τυπογραφία ἐξέδωκε νέαν τῆς Ὀκτωήχου ἔκδοσιν, κατὰ τὴν ἀκριβῆ καὶ σπανίαν, τὴν γενομένην παρὰ Νικολάου Γλυκῆ τῷ 1777.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡ Τυπογραφία τοῦ Φοίνικος ἐνασχολεῖται εἰς τὴν ἀνατύπωσιν καὶ ἄλλων ἐπωφελῶν βιβλίων, ὧν τὸν Κατάλογον θέλει δημοσιεύσει ἅμα ἐκδοθῶσιν.

Ἐρῶσθε!

Ο ΤΥΠΟΓΡΑΦΟΣ

«Εἰδήσεις», στὸ Ἡμερολόγιο τοῦ 1850
(Ἀθήνα, Γκαμπολᾶς)

Πολλὰ ἡμερολόγια ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Καζαμίου ἐκδίδονται κατ' ἔτος εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἱταλίας καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν Φαέντζαν, ὅπου ὑπάρχει ὁ ἀληθὴς Καζαμίας τυπώνονται μυριάδες φυλλαδίων τὰ

ὅποια πωλοῦσι καὶ κηρύττουσιν ὡς Καζαμίας. Εὐτυχήσαντες νὰ ἀποκτήσωμεν ἀνταποκριτὴν ἀξιοχρεῶν εἰς τὴν πατριδα τοῦ Καζαμίου, ἐλάβομεν προσφάτως δι' αὐτοῦ τὸ παρὸν γνήσιον ἡμερολόγιον τοῦ ἀληθοῦς Καζαμίου·

Ἡμερολόγιον τοῦ 1853 (Βενετία, τυπ. Ἀγ. Γεωργίου)

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΟΜΟΓΕΝΕΙΣ. Ἡ εὐμενὴς διάθεσις καὶ προστασία, ἥς εἰς τὸ διάστημα ἐνὸς περίπου ἔτους ἡξιώθη τὸ ἐνταῦθα τοῦ **ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ**, καὶ ἡ ἀπανστος ἐπιζητήσις τῶν βιβλίων του, ἐξαιρέτως δὲ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, λαμπρῶς τετυπωμένων, κομψῶς δεδεμένων, καὶ εἰς συμφερούσας τιμὰς πωλουμένων, ταῦτα πάντα ἐνεθάρρουν τὸ Τυπογραφεῖον νὰ ἐπιχειρήσῃ, μετὰ τὴν τύπωσιν τῶν ἀναγκαιοτέρων Ἐκκλησιαστικῶν Βίβλων καὶ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ὑπερέχοντος οἰανδήποτε ἄλλην ἔκδοσιν, διὰ τὴν ἀκριβῆ διόρθωσιν, τὸ, τε μέγεθος τῶν χαρακτήρων, καὶ τὸ λαμπρὸν τῶν Εἰκόνων, νὰ ἐπιχειρήσῃ, λέγω, καὶ τὴν πολυδάπανον ἔκδοσιν τῶν Δώδεκα Μηναίων· ἵτις καὶ πρὸ ἐνὸς ἤδη μηνὸς ἀπεπερατώθη· ἔργον τῳόντι πολύπονον, ὅπερ ἐπεχειρήσαμεν, μόνον ἀφορῶντες πρὸς ὠφέλειαν τοῦ Ὁρθοδόξου πληρώματος, νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἀκαμάτως φιλοπονοῦντες, ἵνα καὶ ἡ παροῦσα Ἐκκλησιαστικὴ Βίβλος ἀποβῇ κατὰ τὸ ποθοῦμενον τῶν, ὅσοι πολλαχόθεν οὐ παύονται ἐκζητοῦντες αὐτήν. Ταύτης δὲ τῆς **ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΕΚΛΟΣΕΩΣ** πρῶτιστος συνεργὸς ὑπῆρξεν ὁ σεβάσμιος ἐν Ἱεροδιδασκάλοις Βαρθολομαῖος Κοντλουμουσιανός· ὃς τις, ἰδὼν καὶ ἐπαινέσας τὴν ἐξακριβωθεῖσαν τοῦ Εὐχολογίου ἔκδοσιν, μαθὼν δὲ καὶ περὶ μελλούσης τῶν Μηναίων ἀνατυπώσεως, περιχαρῶς ἐδέξατο τὴν εἶδησιν ταύτην· καὶ οὐ μόνον τὰς μετὰ τὴν προτέραν ἔκδοσιν τοῦ Φοίνικος γενομένης παρ' αὐτοῦ προσθήκας καὶ ἐπιδιορθώσεις εἰς ὅλον τὸ Δωδεκάμηρον ἀπέστειλεν ἐκ τοῦ Ἁγίου Ὄρους πρὸς τοὺς κυρίους Αὐταδέλφους Ἰωάννην καὶ Σπυρίδωνα Βελούδους, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τούτους, ὡς διορθωτάς, καὶ τὸ ἀοτισύστατον Ἑλληνικὸν Τυπογραφεῖον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου συνέστησεν ἀνδρὶ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπισημοτέρων τε καὶ θεοσεβεστέρων, ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τῆς εἰς τὸν Σεπτέμβριον μῆνα προτεταγμένης Εἰδήσεως.

Πλουτισθὲν οὖν ἤδη τὸ Τυπογραφεῖον παντοίοις βιβλίοις εἰς τρόπον, ὥστε νὰ ἐκτελέσῃ πᾶσαν παραγγελίαν, πέποιθε νὰ ἰδῇ ἐκτεινόμενον τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐντολέων του, οἱ τινες οὐχὶ μόνον θέλουσιν εὐχαριστηθῆναι ὡς πρὸς τὴν ποιότητα τῶν βιβλίων, τὸ δέσιμον, καὶ τὰς τιμὰς, ἀλλὰ

θέλουσιν ἀπολαύσει καὶ πᾶσαν ἄλλην ὠφέλειαν, καθ' ὅσον ἀπορῶ τοὺς ἐκπαιδευμένους, καὶ τὰ ἔξοδα τῆς ἀποστολῆς.

Ἐν Βενετίᾳ, τῇ 1/19 Μαΐου 1852.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

Ἡμερολόγιον τῆς «Χρυσυλλίδος» τοῦ 1858

(Βενετία, τυπ. Ἀγ. Γεωργίου)

ΕΙΛΗΣΙΣ. Τὰς Χαλκογραφίας τοῦ παρελθόντος ἔτους, παριστανούσας τὰ ωραιότερα τῆς Βενετίας οἰκοδομήματα, διαδέχονται σήμερον εἰκονογραφίαι τινῶν ἡρώων τῆς κοινῆς πατρίδος, καὶ ἡ ἔξωθεν ὄψις τοῦ ἐνταῦθα περικαλλοῦς Ναοῦ τοῦ ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, νῦν ἐξ ἐπίτης περιγραφέντος παρὰ τοῦ αὐταδέλφου μου Ἰωάννου. Παρεκτὸς τοῦ καλλωπισμοῦ τοῦ ἡμετέρου Ἡμερολογίου, δὲ καὶ Χρυσυλλίδος ἐπεγράψαμεν, καὶ ἕτερον προσάπτεται, τὸ ἠθικόν, ἡ ἐνωσις δηλαδὴ τῆς πατρίδος μετὰ τῆς Θρησκείας· καθότι χωρὶς Θρησκείας, κενὸν καὶ ἀνύπαρκτον ἡ πατρίς· εἰ δὲ καὶ τὴν σήμερον οἱ φίλτατοι Ὁμογενεῖς μας ἀναγεννηθέντες ἀποτελοῦσιν Ἕθνος, τοῦτο πρὸ πάντων ὀφείλουσιν εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, τὴν ἀπὸ τῶν Ἀποστολικῶν χρόνων διαμείνας ἐν μέσῳ ξένων καταδιωγμῶν καὶ πολιτικῶν μεταβολῶν ἀμετάβλητον καὶ ἀκλόνητον· ἥτις ὡς ἄλλη Κιβωτός, καὶ γλῶσσαν διέσωσε, καὶ χαρακτηριστικὰ τοῦ Ἀνατολικοῦ δόγματος ἀρχαῖα καὶ ἱερῶτα ἔθιμα, τέλος δὲ καὶ τὸ Ἕθνος.

Ταῦτα ἐπαναλαμβάνοντες, ἀναμνησκόμεν τισὶ τῶν ἐν Εὐρώπῃ παροικούντων Ὁμογενῶν τοῖς ἀδιαφοροῦσι περὶ τὰ ἀρχέτυπα καὶ αὐτοῖς τοῖς ἑτεροδόξοις σεβάσμια ἡμέτερα ἔθιμα· μᾶλλον δὲ ἐνχόμεθα, ὅπως τὰ πάτρια ἀκριβῶς τηροῦντες, φανῶσι καὶ γνησιώτεροι τῶν Ἑλλήνων παῖδες, καὶ ἀμέτοχοι ψευδοῦς τινος πολιτισμοῦ, ὑπεισάγοντες κατὰ μικρὸν πανταχοῦ τὰς αὐτὰς ἰδέας, τ' αὐτὰ φρονήματα καὶ τὴν αὐτὴν ἔτι τῶν ἡθῶν ἰσότητα, καὶ διὰ τούτων ἐξαλείφοντες πάντα τύπον θρησκευτικόν τε καὶ ἐθνικόν· ἀλλ' ἀμετατρέπτως ὑποστηρίζοντες διὰ τῶν ἀξίων καὶ ἀδελφῶν παραδειγμάτων τὰ παρὰ τῶν πατέρων ἡμῖν παραδεδομένα, διαφυλάξομεν τὸν λαμπρότερον τῆς ἀρχαίας καὶ νεωτέρας ἡμῶν ἱστορίας στέφανον, ἐλκύνοντες ἐφ' ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ τὴν προσοχὴν καὶ τὸ σέβας τῶν ἀληθῶς πεπαιδευμένων καὶ ἐναρέτων τῆς Εὐρώπης ἀνδρῶν.

Ἐν Βενετίᾳ, τῇ 1/13 Ὀκτωβρίου 1857

Σπυρίδων Βελούδης.

Γ' ΑΓΝΩΣΤΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ

ΠΡΟΣΘΗΚΕΣ ΣΤΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΚΙΝΗ - ΜΕΞΑ

* **A1635** — **Μηνολόγιον** πρόχειρον τοῦ ἔτους χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ἐνάτου. 1809 Μετὰ προσθήκης τῶν μηνῶν Ἑλλήνων, Ἑβραίων, καὶ Τούρκων καὶ Ἑρμηνείας τινὸς περὶ τοῦ Νέου Καλενδαρίου. Ἐν Βενετίᾳ Παρὰ Πάνω Θεοδοσίῳ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων.

32ο, σ. 2 λ. + 36 + 2 λ. — Βιβλιοθήκη Μ. Χαριτάτου.

Περιεχόμενα: σ. 2: Προγνωστικόν. Τὰ Σημεῖα τοῦ Ζωδιακοῦ. σ. 3: Πασχάλιον. σ. 4 - 27: Ἑορτολόγιον. σ. 28: Νέον φεγγάριον. σ. 29: Ἐποχαί - Χρονολογία μερικὴ. σ. 30: Κανόνιον τῶν μηνῶν καὶ ἡμερῶν. σ. 32: Μῆρες Ἑλλήνων. σ. 33: Πανηγύρια. σ. 34: Ἀριθμοί. σ. 36: Ἀναλογία τῆς Βενετικῆς Αἰτρᾶς μετὰ τὴν Ἰταλικήν.

* **A1636** — **Μηνολόγιον** πρόχειρον τοῦ βισέκτου ἔτους χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ Δεκάτου ἑκτου. 1816 Μετὰ προσθήκης Διαφόρων ἀξιολόγων εἰδήσεων. Ἐν Βενετίᾳ. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων.

12ο, σ. 48. — Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης: φ. 14331.

Περιεχόμενα: σ. 3 - 5 Ὁ τυπογράφος Γληκὺς [πρὸς τοὺς ἀναγνώστες]. σ. 6: Πασχάλιον. σ. 7: Ἐποχαί. σ. 8: Προγνωστικόν. σ. 9-43: Ἑορτολόγιον. σ. 44: Πανηγύρια. σ. 45: Ἀριθμοί. σ. 47: Ἀναλογία Βενετικ. Αἰτρᾶς μετὰ τὴν Ἰταλικ. σ. 48: Ἀναλογία Ἰταλικ. Αἰτρᾶς μετὰ τὴν Βενετικ.

Ἀναδημοσιεύεται, ἐδῶ, ἡ προσφώνηση τοῦ τυπογράφου στοὺς ἀναγνώστες:

Ο ΤΥΠΟΓΡΑΦΟΣ ΓΛΥΚΥΣ. Διὰ τὸ νὰ μὴν εἶναι εὐκόλον, μάλιστα εἰς τοὺς ἀπόντας, νὰ ἔχωσιν εἶδῃσιν τῶν ἐν τῇ Τυπογραφίᾳ μου Βιβλίων, διὰ τοῦτο ἐφάνη μοι ἀρμόδιον νὰ προσθέσω τὰ ἐφεξῆς ἐν τῷ παρόντι Μηνολογίῳ.

Ἔστω οὖν γνωστὸν ἐκάστῳ τῶν Ὁμογενῶν μου ὅτι ἐκ τῶν δύο Καταλόγων μου, ὃ μὲν περιλαμβάνει πάμπολλα Ἑλληνικά καὶ Ἑλληνο-λατινικά Βιβλία, διαφόρων παλαιῶν τε καὶ νέων Ἐκδόσεων, καὶ τινὰ σπάνια καὶ δυσεύρετα, τὰ ὅποια μὲ κόπον καὶ δαπάνην ἀπέκτησα πρὸς χρῆσιν καὶ ὠφέλειαν τῶν Φιλολόγων· ὃ δὲ ἕτερος περιέχει πάντα τὰ Ἐκκλησιαστικά καὶ κοινά. Ἐντεῦθεν θέλουν πληροφορηθῇ οἱ ἐντυχάνοντες διὰ τὴν φιλοτιμίαν καὶ ἔφεισιν, ἣν ἔλαβα πάντοτε εἰς τὸ νὰ κρατῶ πεπλουτισμένην τὴν Τυπογραφίαν μου, ἥτις θεία συνάρσει πρὸ δύο Αἰώνων καὶ ἐπέκεινα διετήρησεν ὅλην τὴν ὑπόληψιν, καθὼς δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι καὶ εἰς τὸ ἐξῆς θέλει προτιμᾶται, διὰ τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἐπιμέλειάν μου εἰς ὅσα τείνουσι πρὸς μείζονα καλλωπισμὸν καὶ εὐπρέπειαν τόσον τοῦ Τύπου, ὅσον καὶ τοῦ Δεσίματος τῶν Βιβλίων μου.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω δύο Καταλόγων, ἔχω καὶ Τρίτον ἐπιγραφόμενον, ΔΟΚΙΜΙΟΝ, ἥτοι Ἐνδειξεις ὅλων τῶν Χαρακτήρων καὶ χαλκογραφικῶν καλλωπισμάτων τῆς Τυπογραφίας μου, κατὰ μίμησιν τῶν νῦν πλέον φημισμένων Τυπογράφων τῆς Εὐρώπης· ἐκ τοῦ ὁποῖου ὁ θέλων νὰ τυπώσῃ κἀνένα βιβλίον, ἢ νέον Πόνημάτου, δύναται νὰ ἐκλέξῃ ὁποῖον χαρακτῆρα θέλει, καὶ νὰ λάβῃ πᾶσαν ἄλλην πληροφορίαν.

Ἐτύπωσα νεωστὶ καὶ ΛΕΞΙΚΟΝ Γραικο - Τουρκικόν, καὶ Τουρκο - Γραικικόν εἰς Τόμους δύο, δεμένους εἰς ἓν μόνον σῶμα.

Προσφέρω εἰς τὸ Γένος μου καὶ ἄλλα τρία ΛΕΞΙΚΑ. Τὸ Α'. εἶναι Γαλλικο - γραικικόν, ἡγορὴν ἀρχίζει ἀπὸ τὸ Φραντζέζικον, καὶ ἐξηγεῖ τὰς λέξεις εἰς τὴν γλῶσσάν μας. Τοῦτο προέκυψεν πρῶτον εἰς φῶς ἐν τῷ πρὸ τούτου ἔτει.

Τὸ Β'. εἶναι τὸ τοῦ Κυρίου ΒΛΑΝΤΗ Ἰταλικο - Γραικικόν, ὅμως πλουτισμένον εἰς τρόπον, ὥστε διὰ τὴν Ἰταλικὴν γλῶσσαν τολμῶ εἰπεῖν ὅτι δὲν θέλει μᾶς χρειάζεται ἄλλο Λεξικόν.

Τὸ Γ'. ἄρχεται ἀπὸ τὸ Γραικικόν, καὶ ἐξηγεῖ τὰς λέξεις εἰς τὸ Γαλλικόν, καὶ Ἰταλικόν, ὥστε χρησιμεύει καὶ διὰ τὰς τρεῖς αὐτὰς γλῶσσας. Ἀπεφάσισα τέλος πάντων νὰ τυπώσω καὶ τοῦτο, βλέποντας ὅτι πολλοὶ τὸ ἐζήτουν μετὰ πόθου, εἰς ἀναπλήρωσιν τῶν τριῶν τούτων Τόμων.

Δηλοποιῶ πρὸς τούτοις ὅτι πρὸς τὸ ἡμῖν τοῦ παρόντος Χρόνου θέλω τελειώσει καὶ τὸν Τύπον τῆς ΕΒΔΟΜΑΔΑΡΙΑΣ, ἥτοι ΠΑΝΘΕΚΤΗΣ. Θέλει εἶναι αὕτη ἡ Τρίτη Ἐκδοσίς μου καταπολλὰ ἀνωτέρα ἀπὸ τὰς ἄλλας δύο προηγουμένας, διὰ τε τοὺς λαμπροὺς Χαρακτῆρας, διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Χαρτίου, καὶ διὰ κάθε ἄλλον καλλωπισμὸν τοῦ Τύπου. Ἡ ἀναγκαιότης αὕτη Βίβλος, ἥτις, καθὼς δηλοῖ ἡ ἐπιγραφή της, ΠΑΝΘΕΚΤΗ, περιέχει εἰς ἓν μόνον σῶμα, διηρημένον εἰς δύο Τόμους, πᾶσας τὰς Ἀκολουθίας τοῦ ὅλου Ἐνιαυτοῦ, ὥστε ὅς τις ἀποκτήσῃ αὐτήν, οὐ χρειᾶν ἔχει ἄλλων Ἐκκλησιαστικῶν Βιβλίων, ἥτον πρόπον νὰ τυπωθῇ μὲ πᾶσαν ἐπιμέλειαν, ἀκρίβειαν διορθώσεως, καὶ μὲ κάθε ἄλλον στολισμὸν ὅθεν κατέβαλα ὅλας μου τὰς δυνάμεις διὰ νὰ δουλεύσω καὶ εἰς τοῦτο τὸ ἀγαπητόν μου Γένος, ἐξαιρέτως δὲ τοὺς Ταξειδιώτας, τὰ Μοναστήρια, καὶ ἀπλῶς ἅπαντας τοὺς τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου.

Βλέποντας πρὸς τούτοις τὴν μεγαλοτάτην ζήτησιν, ἣν ἔχει τὸ μετὰ τῶν Σχολίων τοῦ μακαρίτου Νεοφύτου ΕΠΙΣΤΟΛΑΡΙΟΝ ΤΟΥ ΣΥΝΕΣΙΟΥ, ἐν τῷ 1812. ἔκαμα Νέαν λαμπροτάτην καὶ ἀκριβεστάτην Ἐκδοσιν καὶ τούτου, πρὸς ὠφέλειαν τῶν Φιλολόγων τοῦ Γένους μου.

* **A1637**—**Ἡμερολόγιον** τοῦ σωτηρίου ἔτους 1827. Παρὰ **Ἰωάννου Λεονάρδου**, τοῦ ἐξ Ἀμπελκίων τῆς Θεσσαλίας. Ἐν ᾧ προσετέθη καὶ μία σύντομος περιγραφή τῆς Κοιλιάδος τῶν Τεμπῶν. Ἐν Πέστῃ. Ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ Τυπογραφείου τοῦ εὐγενοῦς Ματθαίου Τραττηερ ἐκ Πετρούζας.

12ο, σ. 32 χ. ἄρ.— EBE II 1095M.

Περιεχόμενα: σ. 2: *Οἱ Τέσσαρες καιροὶ τοῦ παρόντος χρόνου*—Ἐποχαί. σ. 3: *Ἐκλείψεις*. σ. 4 - 27: *Μηνολόγιον*. σ. 28 - 32: *Περὶ τῆς κοιλιάδος τῶν Τεμπῶν*. σ. 32: *Ἐμπορικαὶ τινες πανηγύρεις εἰς Οὐγγαρίαν*.

* **A1638**—**Almanacco** per l'anno 1831. In cui si contengono cose da fare scappare i cani, e da far perdere il cervello a chi non lo ha. Del famoso astrologo Don Pipistrello Pappagrilli da San Rocco. Dottore delle hasaque, Membro corrispondente dei Maccheroni Socio ordinario delle Pappardelle, Istoriografo delle Luqanighe, Direttore dei Tortellini, Segretario perpetuo delle Frittelle, Bibliotecario delle Trippe, Cavaliere dei Ceci e dei Finocchi ec. ec. Mondo Della Luna. 1831.

16ο, σ. 2 χ. ἄρ.+3-95+1 χ. ἄρ.— Τυπώθηκε στὴν Κέρκυρα ἀπὸ τὸν Βικέντιο Ναννοῦτση. Στίς σ. 91 - 95 ἑλληνικὲς μεταφράσεις δύο ἰταλικῶν ποιημάτων ἀπὸ τὸν Ἀνδρέα Λασκαράτο.— Βιβλιοθήκη Μ. Χαριτάτου.

* **A1639**—**Ἡμε[ρολόγιον καὶ] σελη[νοδρόμιον]** τ[οῦ] ἔτους 1835] Ἐν [Βενετίᾳ] Ἐκ τῆς Ἑλ[λην. Τυπογραφίας] Φραγκίσκου Ἀνδρεώλα

32ο, σ. 48+24 γιὰ τὴν ἰταλικὴ ἔκδοση: *Giornale e Lunario per l'anno 1835 Venezia Francesco Andreola*. (Ἡ προμετωπίδα τοῦ ἀντιτύπου ποὺ χρησίμεψε γι' αὐτὴ τὴν περιγραφή εἶναι φθαρμένη· μέσα σὲ ἀγκύλες συμπλήρωσα τὰ τμήματα τοῦ τίτλου ποὺ λείπουν).— EBE II 1140.

* **A1640**—**Ἡμερολόγιον καὶ σεληνοδρόμιον** τοῦ ἔτους 1839 Ἐν Βενετίᾳ Ἐκ τῆς Ἑλ[λην. Τυπογραφίας] Φραγκίσκου Ἀνδρεώλα

32ο σ. 64. Κοσμήματα ἐντὸς κειμένου.— EBE II 1140 —Βιβλιοθήκη Φ. Ἡλιοῦ—Βιβλιοθήκη Μ. Χαριτάτου—, Μαρκεζινὴ Βιβλιοθήκη Βενετίας: Strenne 1367.

Περιεχόμενα: σ. 3 - 4: *Πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς!* σ. 5: Ἐποχαί. σ. 7: *Προγνωστικόν*. σ. 8: *Πασχάλιον*. σ. 9 - 48 *Ἑορτολόγιον*. σ. 49 - 64 *Ποικίλα*: Ἀξία τῶν Βασιλικῶν χρυσαυρωμάτων εἰς Ἀγγλίαν.— Στρατιωτικὴ δύναμις τῆς Κίνας— Ἐτησία προαγωγή σιδήρου εἰς τὴν Εὐρώπην— Πόσον ζῶμεν?— Ὁ ἀδάμας τῶν ἀδαμάντων.

Ἀναδημοσιεύεται, ἐδῶ, ἡ προσφώνηση τοῦ ἐκδότη στοὺς ἀναγνώστες:

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΟΜΟΓΕΝΕΙΣ! Ἀπὸ τὰς εἰς τὰ παρελθόντα μνηρο-
λογία μου εἰδήσεις ἐπληροφορήθητε ἤδη, ὅτι κατέστην μόνος ιδιοκτῆτης
τῆς τυπογραφίας Ἀνδρεώλα. Καὶ μολονότι, πρὸς τὸ ἐνταῦθα ἐμπορι-
κὸν κατάστημά μου, δὲν εἶναι μικρὸν βάρος, ὥς καθεὶς δύναται νὰ γνω-
ρίσῃ, καὶ ἡ νέα αὕτη, ἐπιχειρήσεις μου, δὲν παύω μολοντοῦτο καὶ μὲ
χρήματα πολλὰ καὶ μὲ κόπους μεγίστους νὰ φροντίζω ἀόκνως περὶ
τῆς βελτιώσεώς της, παρηγορούμενος μὲ μόνην τὴν ἐλπίδα τοῦ νὰ φα-
νῶ κ' ἐγὼ κατὰ τι χρήσιμος πρὸς τὸ σεβαστὸν γένος μου. Δύνασθε δὲ
νὰ γνωρίσετε τὴν κοινωφελῆ ταύτην ἐπιθυμίαν μου, ἂν παρατηρήσητε,
ὅτι οὔτε τῶν βιβλίων τὴν τιμὴν ἠῤῥησα, οὔτε τὰς εἰς αὐτὰ συγκαταβά-
σεις ἐσμίκρυνα, ἀλλ' ἐξακολουθῶ τὰ αὐτὰ ὡς καὶ πέρουσιν, προσέτι οὐδὲ
καταχωρῶμαι εἰς τὴν πώλησιν πολλῶν βιβλίων, καὶ μάλιστα ἐκκλησια-
στικῶν, τὰ ὅποια εἰς ἄλλην τυπογραφίαν δὲν εὐρίσκονται.

Τὰ βιβλία τῆς τυπογραφίας μου, διὰ τὴν γενικὴν βελτίωσίν των,
εἶναι αὐτοσυστάτα, οἱ δὲ φίλοι ὁμογενεῖς, γνωρίσαντες ἤδη τὰ αἰσθη-
ματά μου, τρέφουσι πρὸς ἐμέ, ὥς ἐλπίζω, ἀγαθὴν διάθεσιν· ἀλλὰ καὶ
πάλιν συστήνω ἑμαυτὸν πρὸς ὑμᾶς, ἀγαπητοί, παρακαλῶν νὰ μὲ τιμᾶτε
μὲ διαταγὰς σας. Γνωρίζω τὸν πρὸς τὰ καλὰ ζῆλον σας, καὶ εἶμαι βέ-
βαιος, ὅτι θέλετε μ' ἐγκαρδιώσῃν καὶ συνδράμειν εἰς τοὺς σκοποὺς
μου, οἳ τινες, μεθ' ὅρκου σᾶς λέγω, ἐὰν ἀποβλέπωσιν εἰς μικρὰν ἰδίαν
μου ὠφέλειαν, κύριον ὅμως τέλος ἔχουσι τὸ κρινὸν καλόν, καὶ τὴν δια-
τήρησιν τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως.

Πολλὰ καὶ διάφορα βιβλία μετετύπωσα κ' ἐξακολουθῶ μετατυ-
πώνων, ὡς γνωρίζετε ἀφ' ὅσα ἐκ τῆς τυπογραφίας μου συνεχῶς στέλ-
λονται, καὶ θέλετε γνωρίσῃν καλῆτερά, ἂν διορίσητε τοὺς φίλους σας
νὰ προμηθεύωνται ταῦτα παρ' ἐμοῦ, ὅτι εἰς ὅλα ἐν γένει τὰ βιβλία μου
ἐγίνεν ἐπαισθητὴ βελτίωσις· καὶ ἐνῶ ἐνασχολοῦμαι εἰς τὴν μετατύπω-
σιν νέων βιβλίων, προμηθεύομαι ὅσα ἔτι δὲν ἐτύπωσα ἀπ' ἄλλων τυπο-
γραφιῶν, χωρὶς νὰ ἀμελῶ καὶ τούτων τὴν ἐπιδιόρθωσιν καὶ ἀνατύπωσιν.

Ἀπὸ τὸν ἐντὸς ὀλίγον ἐκδοθησόμενον κατάλογον θέλετε ἰδεῖν τὰ
μέχρι τοῦδε παρ' ἐμοῦ τυπωθέντα βιβλία, καὶ τοὺς λαμπροὺς χαρὰ-
κτῆρας, μὲ τοὺς ὁποίους ἐπλούτισα ἐκ νέου τὴν τυπογραφίαν μου.

Ἐρῶσθε.

Γεώργιος Διαμαντίδης.

* **A1641** — Ἡμερολόγιον καὶ σεληνοδρόμιον τοῦ βισέκτου ἔτους
1840 Ἐν Βενετίᾳ Ἐκ τῆς Ἑλλην. Τυπογραφίας τοῦ Φοίνικος

32ο, σ. 2 χ.ζ. + 3 - 64 + 32 χ.ζρ. για την ιταλική έκδοση: *Giornale e lunario per l'anno bisestile 1840 Venezia Tommaso Filippi*.— EBE II 1141 —, Μαρκιανή Βιβλιοθήκη Βενετίας: Strenne 1367.

Περιεχόμενα: σ. 3 - 4: Εἰδήσεις. (Τὴν ὑπογράφει ὁ Γεώργιος Διαμντιδης). σ. 5 - 48: ἡ συνήθης ἡμερολογιακὴ ὕλη. σ. 51 - 53: Ὁ Λόγος καὶ ὁ ληστής. σ. 54 - 55: Ἀδυναμία τῆς ἀνθρωπότητος. σ. 55 - 57: Ἐνέπνιον τοῦ Μεγάλου Φρειδερίκου. σ. 57 - 59: Αἱ ἐπισημότεραι πόλεις τῆς Εὐρώπης. σ. 59 - 61: Παράδειγμα σπανίου καὶ σταθεροῦ ἐνθουσιασμοῦ. σ. 62 - 64: Ποιήματα.

Ἀναδημοσιεύεται, ἐδῶ, ἡ «Εἰδήσεις» τοῦ ἐκδότη:

ΕΙΛΗΣΙΣ. Ἡ Ἑλληνικὴ Τυπογραφία, ἣτις ἐγνωρίζετο ὑπὸ τὸ ὄνομα, Ἑλληνικὴ Τυπογραφία Φραγκίσκου Ἀνδρέα, καὶ τῆς ὁποίας ιδιοκτίτης ἀποκατέστη πρὸ τριῶν ἡδὲ ἐτῶν καὶ ἐπέκεινα ὁ ὑπογεγραμμένος, ὡς ἐπληροφορήθη τὸ κοινὸν ἐκ διαφόρων κατ' ἔτος ἐιδίσεων αὐτῇ, λέγω, ἡ ἰδίᾳ ἔλαβε πρὸ ὀλίγου ἡδὲ καιροῦ τὴν ἐπωνυμίαν, Ἑλληνικὴ Τυπογραφία τοῦ Φοίνικος, καὶ οὕτω θέλει ὀνομάζεσθαι εἰς τὸ ἐξῆς.

Ὁ ὑπογεγραμμένος, δίδων τὴν εἶδησιν ταύτην πρὸς τὸ κοινὸν εἰς ἀποφυγὴν πάσης ἀμφιβολίας περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ εἰρημένου τυπογραφικοῦ καταστήματός του ὡς πρὸς τὴν παλαιὰν καὶ νέαν ὀνομασίαν, δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ ἐνοχλήσῃ τοὺς Ὀμογενεῖς μὲ μακρὰς ἐξιστορήσεις τῶν ἀδιαλείπτων κόπων καὶ φροντίδων του ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως παντὸς βιβλίου ἐξερχομένου ἀπὸ τὰ πιεστήριά του. Δὲν ἀμφιβάλλει, ὅτι ἐγνωρίζαν ἤδη οἱ Ὀμογενεῖς τὸν ἄοκρον ζήλόν του, καὶ εἰς αὐτοὺς ἔχει ἀφιερωμένας ὁδὰς του τὰς ἐλπίδας.

Βενετία, τῇ 3, Ἰουλίου, 1839.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΙΑΜΑΝΤΙΔΗΣ

Τὸ Ἡμερολόγιον καὶ σεληνοδρόμιον τοῦ Φοίνικος γιὰ τὸ 1840 εἶναι καὶ τὸ πρῶτον τῆς σειρᾶς τῶν Ἡμερολογίων ποὺ θὰ ἐκδοθοῦν ἀπὸ αὐτὸ τὸ τυπογραφεῖο, ἀνελλιπῶς, σχεδὸν μέχρι τῆς ἀρχῆς τοῦ 20οῦ αἰῶνα. Κατὰ τὴ γνώμη μου τὸ πρῶτον αὐτὸ Ἡμερολόγιον τοῦ Φοίνικος εἶναι τὸ ἴδιον μὲ τὸν ἀριθμὸν 3321 τῆς βιβλιογραφίας τῶν Γκίνη - Μέζα, τὸ ὁποῖον ἀποδίδεται ἀπὸ τὸν Κουμανούδη στὸν Ἀνδρέα καὶ σημειώνεται χωρὶς ἀστερίσκο. — Ἐκτὸς ἀπὸ τῆς σαφῆς ἐνδείξεως γι' αὐτό, ποὺ διαβάζομε στὴν «Εἰδήσιν» τοῦ ἐκδότη, Ἡμερολόγιον τοῦ Ἀνδρέα δὲν ἐπανεμφανίζεται μετὰ τὸ 1839, χρονιὰ τὴν ὁποία θεωρῶ σὰν καὶ τὴν τελευταία τῆς ἐμφανίσεως Ἡμερολογίου μὲ ἐκδότη τὸν Ἀνδρέα. Συνεπῶς θεωρῶ ὅτι ὁ ἀριθμὸς Γκ. - Μ. 3321 χωρὶς * θὰ πρέπει νὰ διαγραφεῖ.

* A1642 — Προγνωστικὸν περίεργον διὰ τὸ ἔτος 1842, ἐκ τοῦ Καλενδαρίου τοῦ Καζαμία. Προσετέθησαν δὲ καὶ αἱ ἡλικίαι τῶν Βασι-

λέων, καὶ αἱ Βασιλικαὶ ἑορταὶ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος. Μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ εἰς τὴν ἡμετέραν διάλεκτον, παρὰ τοῦ *Κυρίτζη Μαργαρίτου*, Ἐφόρου τοῦ Β. Ὀρφανοτροφείου. Ἐν Ναυπλίῳ, Ἐκ τῆς Τυπογραφίας Κωνσταντίνου Τόμπρα καὶ Κωνσταντίνου Ἰωαννίδου. 1842.

8ο, σ. 6 χ.ἀρ. + 25 + 1 λ.— Βιβλιοθήκη ΕΣΗΕΑ —, Βιβλιοθήκη Βουλῆς—, Βιβλιοθήκη Μ. Χαριτάτου.

Στὶς σ. 3 - 4 χ.ἀρ. δημοσιεύεται τὸ ἀκόλουθο κείμενο τοῦ ἐκδότη:

Φίλοι ἀναγνώσται. Τὸ πολλὰ περιέργων προγνωστικὸν τοῦ *Καλενδαρίου* τοῦ *Καζεμιά* διὰ τὸ τρέχον ἔτος τοῦ 1842. μὲ ἠνάγκασε νὰ τὸ μεταφράσω ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν εἰς τὴν ἡμετέραν διάλεκτον πρὸς εὐχαρίστησιν καὶ περιέργειαν τῶν ὁμογενῶν μου, διότι δὲν τὸ ἴδον μικροῦ λόγου ἄξιον, ἐπειδὴ ἀφοῦ ἐκθέτει τὸ γενικὸν προγνωστικὸν του διὰ τοὺς τέσσαρας καιροὺς τοῦ χρόνου κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν *Καλενδαρίων*, κάμνει πρόγνωσιν καὶ εἰς κάθε τέταρτον πάσης *Σελήνης* ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ προσδιορίζων καὶ θετικὰς ἡμέρας καὶ ὥρας δι' ὅλα τὰ ἀξιόλογα συμβάντα, δηλαδὴ ἐκλείψεις Ἡλίου καὶ Σελήνης, σεισμοὺς, μεταβολὰς καιρῶν, ἐπιτυχίας καὶ ἀποτυχίας καρπῶν καὶ ταῦτα ὡς πρὸς τὴν φύσιν· τὰ δὲ ἀνθρώπινα ἔτι περιεργότερα, διότι ἀναφέρει περὶ ἀσθενειῶν καὶ τῆς φύσεως αὐτῶν, περὶ θανάτων, περὶ ἐκστρατειῶν, περὶ ἀποστολῆς ταχυδρομῶν, περὶ φυλακίσεως ἐπισήμων προσώπων, περὶ χρεωκοπιῶν καὶ λοιπῶν περιέργων.

Ἀλλὰ διὰ νὰ μὴν ἀφήσω ξηρὸν μόνον τὸ προγνωστικὸν ἐπρόσθεσα εἰς τὸ τέλος τούτου διὰ τὸ τρέχον ἔτος, τὰς ἰνδικτιώνας, τοὺς κύκλους τοῦ Ἡλίου, τοὺς κύκλους τῆς Σελήνης, τὸ θεμέλειον αὐτῆς, τὴν παραμονὴν τῶν Χριστογεννῶν, τὰς ἡμέρας τῆς κρεωφαγίας, πότε ἄρχεται τὸ τριώδιον, τοὺς ἡχους τὰ ἐωθινά, τὴν ἀπόκρεω τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, τὸ νομικὸν φάσκα, τὸ ἅγιον Πάσχα τῆς Ἀναλήψεως, τῆς Πεντηκοστῆς, τῶν ἁγίων πάντων, τὴν νηστείαν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τὴν μνήμην αὐτῶν, προσέτι τὰς ἡλικίας τῶν βασιλέων, καὶ ἓνα κατάλογον τῶν βασιλικῶν ἰδικῶν μας ἑορτῶν ἐρῶσθε.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 2 Φεβρουαρίου 1842.

ΚΥΡΙΤΖΗΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ

* **A1643** — Περιέργων προγνωστικὸν τοῦ *Καζαμιά* διὰ τὸ ἔτος 1845 Προσετέθησαν δὲ καὶ αἱ ἡλικίαι τῶν Βασιλέων, καὶ αἱ Βασιλικαὶ ἑορταὶ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, καὶ αἱ γενεαλογίαι τοῦ Βασιλέως Ὁθωνος, καὶ τῆς Βασιλίσσης Ἀμαλίας. Μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ. Ἐν Ναυπλίῳ Ἐκ τῆς Τυπογραφίας Κ. Τόμπρα καὶ Κ. Ἰωαννίδου. 1845.

80, σ. 24. (Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα λείπει ἡ σ. τίτλου καὶ ὁ πρόλογος τοῦ ἐκδότη ὁ ὁποῖος ὑπάρχει στὰ ἡμερολόγια τοῦ 1842 καὶ 1843). — Βιβλιοθήκη ΕΣΗΕΑ—, Βιβλιοθήκη Μ. Χαριτάτου.

* **A1644.**—**Ἡμερολόγιον καὶ σεληνοδρόμιον** τοῦ 1846 ἔτους 'Εν Βενετίᾳ Ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας Νικολάου Γλυκῆ τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων. Ὁδὸς Ἀγ. Ἀντωνίνου. Ἀρ. 5481.

320, σ. 72 + 32 γιὰ τὸ ἰταλικὸ ἡμερολόγιο: *Giornale per l'anno 1846.*—EBE II 1139.

Περιεχόμενα: σ. 2 - 8: *Εἰδησις*. σ. 9 - 10: *Ἐποχαί*. σ. 11: *Προγνωστικόν*. σ. 12: *Πασχάλιον*. σ. 13 - 62: *Ἑορτολόγιον*. σ. 63 - 69: *Ὡδὴ εἰς τὸ Ἔαρ, Θέρος, Φθινόπωρον, Χειμῶνα (ποιήσις)*. σ. 70: *Ἀδύνατον εἶναι τὸ κακὸν νὰ θεραπευθῇ ὅταν μεταβληθῇ εἰς ἕξιν*. σ. 71 - 72: *Ἀστειότατος ἔλεγχος τῆς ἀμαθείας*. σ. 72: *Τίμα τὰς σπουδαίας πράξεις, καὶ μὴ τὰς ματαίας*.

Ἀναδημοσιεύεται, ἐδῶ, ἡ «Εἰδησις» τοῦ τυπογράφου:

ΕΙΔΗΣΙΣ. ΦΙΛΟΚΑΛΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ! Ἡ ἔκπαλαι διαβόητος τοῦ Νικολάου Γλυκῆ ἑλληνικὴ Τυπογραφία, βαδίζουσα ἀκριβῶς εἰς τὰ ἔργη τοῦ αὐοιδίμου Κτίτορός της, ἐκτελεῖ πιστῶς καὶ ἐντελῶς τὰς ὁποίας δίδει ὑποσχέσεις εἰς τοὺς Ὀμογενεῖς. Μέχρι τοῦδε ἐξέδωκεν ἐκ τῶν πιεστηρίων της τὸν Ἀπόστολον, τὴν Ὀκτώηχον, τὸ Ψαλτήριον, τοὺς 24. Οἴκους τῆς Θεοτόκου, περιεχομένους εἰς ἓν βιβλιάριον, τὴν Παιδαγωγίαν, καὶ τὴν Σύνοψιν· ἤθελεν εἶσθαι βέβαια τετυπωμένον καὶ τὸ Μ. Ὁρολόγιον, ὡς προεκηρύχθη διὰ τοῦ πρώτου αὐτῆς Ἡμερολογίου, ἂν ἡ ἐκ τῆς κακοκαιρίας ἑλλειψις τοῦ ἀναγκαίου χαρτίου δὲν διέκοπτε πρὸς τινὰ καιρὸν τὴν τύπωσιν αὐτοῦ· τώρα δὲ πλουτοῦσα καλῶς εἰς τοῦτο, σπεύδει ἀδιακόπως μὲ ζῆλον θερμὸν εἰς τὴν τελείωσιν αὐτοῦ, καὶ μετ' ὀλίγον θέλει προσάξει καὶ τοῦτο εἰς τοὺς ἀγαπητοὺς Ὀμογενεῖς της, καὶ ἀκολούθως ἄλλα, καὶ πάλιν ἄλλα.

Περὶ δὲ τοῦ πλουτισμοῦ τῶν ιδίων της βιβλίον σιωπᾷ ἡ Τυπογραφία αὕτη, μάταιον καὶ ἀλαζονικὸν νομίζουσα τὸ νὰ σαλπίζει λόγους γαύρους τε καὶ ἡδονικοὺς περὶ πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ἅμα ἐμφανιζόμενα αὐτὰ περὶ ἑαυτῶν μαρτυροῦσιν ἀναντιρρόητως· ἀφίνει δὲ εἰς τοὺς σοφοὺς τοῦ ἔθνους νὰ κρίνωσι περὶ αὐτῶν, οἵτινες, ἐλεύθεροι ὄντες τοῦ ὀλεθρίου φθόνου, καὶ τοῦ ἀληθοῦς καλοῦ ἐρασταὶ θερμοί, καταφάσκουσι καὶ ἀποφάσκουσι φιλοσοφικῶς περὶ πάντων.

Κρίνει ὅμως ἀναγκαῖον νὰ δηλοποιήσῃ εἰς τοὺς Ὀμογενεῖς τοῦτο μόνον, ὅτι ἔχουσα Διορθωτὴν τῶν ὁποίων τυπῶναι βιβλίων τὸν γνωστὸν Π. Φιλιππίδην, πείθεται ἐτοίμως εἰς αὐτόν, ἀκριβῶς τυπόνουσα τὰ αὐ-

τοῦ διορθώματα, καὶ πᾶν ἄλλο παράγγελμα αὐτοῦ διορθωτικὸν πιστῶς ἐκτελοῦσα γνωστοποιεῖ δὲ τοῦτο, ὅχι διὰ κενὸν δοξάριον, ἀλλ' εἰς βεβαίωσιν τῶν Ὁμογενῶν, ὅτι τὰ ἐκδιδόμενα βιβλία ζυγοστατοῦνται ὑπὸ Λογίου ὁμογενοῦς, ἕνεκα τοῦ ὁποίου καὶ μόνον ἐνέκρινε καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ νὰ ἐπιγραφῇ εἰς πᾶν ὑπ' αὐτοῦ θεωρηθὲν καὶ διορθωθὲν βιβλίον.

Οὕτως ἐργαζομένη ἡ τοῦ Γλυκῆ Τυπογραφία, πιστεύει ὅτι καλῶς θεραπεύει τοὺς Ὁμογενεῖς τῆς. Εἰς δεῖγμα δὲ εὐγνωμοσύνης διὰ τὴν πρὸς αὐτὴν Ὑμετέραν πολύτιμον εὐνοίαν, Σᾶς προσφέρει τὸ παρὸν ἐτήσιον Ἡμερολόγιον πεποικιλμένον μὲ τὰς εἰκόνας τῶν τεσσάρων Ὁρῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ, καὶ μὲ εἰς πᾶσαν μίαν τούτων προσηκούσας νέας στιχηρὰς ψῆδας, πρὸς διατριβὴν τινῶν, ἐὰν ἦναι τινὲς τοιούτων ἐρασταί· καὶ δι' αὐτοῦ εὐλικρινῶς πρὸς Ὑμᾶς προσφωνεῖ:

Εἴητε, φίλοι Ὁμογενεῖς,
Εὐθυμοὶ πάντες καὶ εὐτυχεῖς!
Ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας
ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΛΥΚΥ

Τῇ 1. Ἰουλίου 1845. ἐν Βενετίᾳ.

* A1645.— Ἡμερολόγιον καὶ σεληνοδρόμιον τοῦ ἔτους 1846 Ἐν Βενετίᾳ Ἐκ τῆς Ἑλλήν. Τυπογραφίας τοῦ Φοίνικος

32ο, σ. 64+30 γιὰ τὸ Ἰταλικὸ ἡμερολόγιο: *Giornale e Lunario per l' anno 1846 Venezia Tommaso Filippi.*

EBE II 1141—, Μαρκιανὴ Βιβλιοθήκη Βενετίας: *Strenne* 1368.

Περιεχόμενα: σ. 3 - 6: Εἵδησις. σ. 7 - 56: Ἡ συνήθης ἡμερολογιακὴ ὕλη. σ. 57 - 58: Ποικίλα. Ἀγχίνοια Ἰσμηνίου τοῦ Θηβαίου σ. 59 - 64: Μερικὰ Τραγούδια τοῦ Θεάτρου Μεταφρασθέντα ἀπὸ τὸ Ἰταλικόν.

Ἀναδημοσιεύεται, ἐδῶ, ἡ «Εἵδησις» τοῦ ἐκδότη:

ΕΙΛΗΣΙΣ. Προσφέρουσα τὸ παρὸν ἡμερολόγιον ἡ Τυπογραφία τοῦ Φοίνικος εἰδοποιεῖ ὅτι ἐξέδωκεν ἤδη εἰς φῶς καὶ τὸ Ἀνθολόγιον. Μὴ φειδομένη οὔτε κόπων, οὔτε ἐξόδων, ὥς ἀπέδειξε καὶ διὰ τῶν ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων τὰ ὁποῖα ἐξῆλθον ἀπὸ τὰ πιεστηριάτης, καὶ θέλουσα νὰ καταστήσῃ τὸ χρήσιμον τοῦ Ἀνθολογίου βιβλίον, ὅσο τὸ δυνατόν, τελειότερον, ὅχι μόνον κατέβαλε πᾶσαν ἐπιμέλειαν εἰς τὴν τυπογραφικὴν του διόρθωσιν, ἀλλὰ καὶ ὁδηγὸν ἔχουσα τὴν ἐκδοσιν τῶν μνηαίων, τοῦ Πεντηκοσταρίου καὶ τῶν ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων, τὴν ἐπιδιορθωθείσαν παρὰ τοῦ ἐλλογιμωτάτου ἐν

Ἱερομονάχοις Βαρθολομαίον Κουτλουμουσιανοῦ, ἐπρόσθεσεν εἰς αὐτὸ τὰ τυπικὰ τῶν ἐπισήμων ἐορτῶν καὶ πολλὰ ἐλλείποντα τροπάρια. Εἰσήξεν εἰς ἄλλα ὅσας διορθώσεις ἔκαμεν ὁ ῥηθεὶς Ἱεροδιδάσκαλος. Ἀνεπλήρωσε τὰς ἐλλειποῦσας ἀκολουθίας τινῶν ἐορταζομένων ἁγίων, ὡς τὴν τοῦ Μ. Ἀθανασίου, τοῦ Ἱερομάρτυρος Χαραλάμπους καὶ ἄλλων, καὶ ἐν γένει τὸ ἐπλούτισε τοσοῦτον, ὥστε ὁ σεβάσμιος τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας κληρὸς θέλει εὐρεῖ τὴν νέαν ταύτην ἔκδοσιν τοῦ Ἀ ν θ ο λ ο γ ί ο υ πολὺ ὑπερέχουσαν τῶν μέχρι τοῦ δὲ γενομένων.

Τείνουσα πάντοτε ἡ ἐλληνικὴ αὕτη Τυπογραφία εἰς τὸ νὰ προτιμᾷ μᾶλλον τὴν ὠφέλειαν τοῦ ἔθνους εἰς ὃ ἀνήκει, παρὰ τὴν πολλὴν ἀπόλαυσίν της, κοινοποιεῖ ὅτι ἀπὸ τὴν πρώτην τοῦ Αἰγυπτίου τῶν 1845 θέλει καταβιβάσει τὴν τιμὴν τῶν μικρῶν Ψαλτηρίων, Ὁκτωήχων, καὶ Παιδαγωγίων 20 πρὸς τὰ %. ἀπὸ τὴν ἤδη ὑπάρχουσαν εἰς τὸν κατάλογόν της.

Πρὸς τοῦτοις σπεύδει νὰ δηλοποιήσῃ τοὺς φίλους ὁμογενεῖς ὅτι πλουτισθεῖσα ἀπὸ νέους χαρακτηῖρας καὶ ἐπανεξήσασα τὸν ἀριθμὸν τῶν πιεστηρίων της δύναται, τοῦ λοιποῦ, νὰ δεχθῇ παραγγελίας ὁποιασδήποτε τυπώσεως βιβλίων διὰ λογαριασμὸν ἄλλων.

Τρέφουσα χρηστὰς ἐλπίδας ὅτι θέλει λάβει παρὰ τῶν ὁμογενῶν διαταγὰς τυπώσεων ὑπόσχεται ἀκριβῆ ἐκ πλήρωσιν, ταχεῖαν ἐκτέλεσιν τῶν τυπογραφικῶν ἐργασιῶν, καὶ συγκατάβασιν εἰς τὰς ὅσον εἶναι δυνατὸν μετριωτάτας τιμὰς.

Ἐρῶσθε

* **A1646.** — Ἡμερολόγιον καὶ σεληνοδρόμιον τοῦ 1847 ἔτους Ἐν Βενετίᾳ Ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφ. Νικολάου Γλυκῆ Ὁδὸς Ἀγ. Ἀντωνίου. Ἀρ. 5481.

32ο, σ. 64+32 γιὰ τὸ ἡμερολόγιον σὲ ἰταλικὴ γλώσσα: *Giornale per l'anno 1847 Venezia A spese dell' editore.* — EBE II 1139—, Μαρκιανὴ Βιβλιοθήκη Βενετίας: *Strenne* 1369.

Ἀναδημοσιεύεται, ἐδῶ, ἡ «Ἐἰδησις» τοῦ τυπογράφου (σ. 3 - 6) :

ΕΙΔΗΣΙΣ. ΑΓΑΠΗΤΟΙ ΟΜΟΓΕΝΕΙΣ! Ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν ἱκανῶς ἐπληροφορήθητε τὸν ἔνθεον τῆς τοῦ Γλυκῆ Τυπογραφίας ζῆλον ὑπὲρ τῆς δόξης τε καὶ ὠφελείας τῶν Ὁμογενῶν της· διὸ περιττὸς κρίνεται καὶ ἴσως ὀχληρὸς πᾶς ἔπαινος καὶ σύστασις αὐτῆς πρὸς ἄνδρας, οἳ τινες καὶ γινώσκιν τῶν πραγμάτων ἱκανὴν ἀπέκτησαν, καὶ τοῦ ὄντος ἀγαθοῦ ἀγάπην ἔχουσιν ἔμφυτον. Πρὸς ἐκείνους δέ, ὅσοι κατὰ δυστυ-

χίαν στερούμενοι τοῦ νοεροῦ φωτός, ἀδυνατοῦσιν ἀνεπαισθήτως εἰς τὴν διάκρισιν καὶ ἐκλογὴν τοῦ καλοῦ, (καὶ τοιοῦτοι θεία χάριτι ὀλίγοι εἶναι, καὶ ἔτι ὀλιγώτεροι κατ' ὀλίγον θὰ ὑπάρχουν) εἰς τοὺς τοιοῦτους μάταιος ὁ ἔπαινος ἤθελεν εἶσθαι ὅθεν τούτους συμπαθῶν τις φιланθρωπῶς πρέπει νὰ τοὺς εὐχηθῇ ἐκ καθαρᾶς καρδίας τὸ ὑγιαίνειν.

Δίκαιον ὅμως πάντοτε καὶ εὐάρεστον εἶναι νὰ εἰδοποιήσῃ τοὺς φιλοκάλους Ὅμογενεῖς τῆς πᾶν ὅ,τι μέλλει νὰ πράξῃ εἰς βελτίωσιν πλειότεραν τῶν ἐκδιδομένων βιβλίων τῆς.

Καθὼς ἐπεμελήθη ἐξ ἀρχῆς μὲ ζῆλον ἔνδοξον διὰ τοῦ ὁμογενοῦς γνωστοῦ Διορθωτοῦ τῆς νὰ καλλωπίσῃ τὰ βιβλία τῆς τὸν οὐσιώδη καλλωπισμόν, τὴν ἀκριβῆ δηλαδὴ καὶ πλήρη διόρθωσιν μὲ τὸν αὐτὸν ζῆλον θέλει φροντίσει νὰ εἰσάξῃ εἰς ὅλα ὅσα μέλλουν ἐφεξῆς νὰ τυπωθῶσι βιβλία καὶ τὸν ἐπορευώδη στολισμόν, νέους χαρακτῆρας καὶ ὠραίους, ὁμοίους ἐκείνων, μὲ τοὺς ὁποίους ἐτυπώθη τὸ Μ. Ὁρολόγιον καὶ ὁ Ἀπόστολος πρὸς μεγαλιτέραν τῶν Ὅμογενῶν τῆς εὐχαρίστησιν.

Τοιαῦτα ἔργα προσφέρουσα πρὸς Ὑμᾶς Κύριοι, δὲν ἀμφιβάλλει ἢ Τυπογραφία αὕτη εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῆς ἐπιθυμητῆς πολυτίμου Ὑμῶν εὐνοίας. Ὅθεν ἐν χαρᾷ σᾶς εὔχεται εὐλικρινέστατα καὶ διὰ τοῦ τρίτου τούτου Ἡμερολογίου παρὰ Θεοῦ τοῦ δοτῆρος τῶν ἀγαθῶν ὑγείαν σταθῆναι, καὶ διαρκῆ εὐτυχίαν.

Ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας
ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΑΥΚΗ

Τῇ 7. Μαΐου 1846. ἐν Βενετίᾳ.

* **A1647.** — Ἡμερολόγιον καὶ σεληνοδρόμιον τοῦ ἔτους 1849 Ἐν Βενετίᾳ Ἐκ τῆς Ἑλλην. Τυπογραφίας τοῦ Φοίνικος

32ο, σ. 64+30 γιὰ τὸ ἰταλικὸ ἡμερολόγιον: *Giornale e Lunario per l' anno 1849 Venezia Tommaso Filippi.*—EBE II 1141—, Γεννάδειος Βιβλιοθήκη: P.604.1.

Περιεχόμενα: Μόνον ἡ συνήθης ἡμερολογιακὴ ὕλη.

* **A1648.** — Ἡμερολόγιον καὶ σεληνοδρόμιον τοῦ ἔτους 1853 Ἐν Βενετίᾳ Ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ τυπογραφείου τοῦ Ἀγίου Γεωργίου

32ο, σ. 64+32 γιὰ τὸ ἰταλικὸ ἡμερολόγιον: *Giornale e Lunario per l' anno 1853. Venezia Antonio di Tom. Filippi.*—EBE II. 1143—, Μαρκιανὴ Βιβλιοθήκη Βενετίας: Strenne 1372.

Περιεχόμενα: Ἡ συνήθης ἡμερολογιακὴ ὕλη καὶ σ. 55-64: *Ποικίλα* (διάφορα ποιηματάκια).

* **A1649.**—Ὁ Ἀπροφῆτευτος **Καζαμίας** τοῦ 1853. Ὁ Διανομεὺς τῆς Ἐφημερίδος τῶν Μαθητῶν Τοῖς Συνδρομηταῖς αὐτῆς χαί-

ρειν.— Τὴν συνήθειαν τοῦ κόσμου ἱερὸν νομίζω ὅρον, Σᾶς προσφέρω Κύριοί μου ἓνα Καζαμίαν δῶρον. Κ' εὐτυχῶς τὸ νέον ἔτος εὐχομαι Σας νὰ χαρῆτε, Ως δ' ἀντιδωρον ἅς δώσῃ καθεὶς ὅ,τι προαίρειται.—'Εν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφ. καὶ λιθογραφ. Ἴω. Ἀγγελοπούλου. ('Οδὸς Ἀθηνᾶς ἀριθ. 274.) 1853

8ο, σ. 2 χ.ἀρ.+(γ')—δ'+(1)—32.— Βιβλιοθήκη Βουλῆς.

* **A1650.**—**Ἡμερολόγιον καὶ σεληνοδρόμιον** τοῦ ἔτους 1854 Ἐν Βενετίᾳ Ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας τοῦ Φοίνικος

16ο, σ. 63+1 χ.ἀρ.— Μαρκιανὴ Βιβλιοθήκη Βενετίας: Strenne 1373.

* **A1651.**—**Ἡμερολόγιον καὶ σεληνοδρόμιον** τοῦ 1855 Ἐν Βενετίᾳ Ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ Τυπογραφείου τοῦ Ἀγίου Γεωργίου.

32ο, σ. 64.— Βιβλιοθήκη ΕΣΗΕΑ.

Περιεχόμενα: Ἡ συνήθης ἡμερολογιακὴ ὕλη καὶ στίς σ. 59-64: *Ποικίλα* (ποιήματα).

* **A1652.**— Τοῦ διασήμεου ἀστρονόμου **Καζαμία Ἡμερολόγιον** προγνωστικὸν περιέχον Γενικὴν ἔποψιν τοῦ ἔτους 1856. Τὰς διαφόρους φάσεις (τέταρτα) τῆς Σελήνης μὲ σημείωσιν τῶν ἐν αὐτοῖς σημβησμένων.— Τὰς βασιλικὰς, ἐθνικὰς καὶ θρησκευτικὰς ἑορτάς.— Τὰς ἀναχωρήσεις καὶ ἀφίξεις τῶν ταχυδρομείων καὶ ἀτμοκινήτων.— Τὰς ἀτυχεῖς ἡμέρας ἐκάστου μηνός.— Διάφορα ἀστεῖα. Εἰκονογραφίας. Τὸν Αὐτοκράτορα Ἀλέξανδρον, Β'. πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν.— Τὴν Αὐτοκρατορίσσαν, καὶ τὸν Μέγαν Δούκα Κωνσταντῖνον.— Τὸ σχέδιον τοῦ Κρόνστατ. Ἐκδόσις δευτέρα. Ἀθῆναι Τύποις Μιλτιάδου Κ. Γκαρπολᾶ. 1855.

8ο, σ. 32+2 λ. μὲ 4 εἰκόνες ἐκτὸς κειμένου. Στὸ ὀπισθόφυλλο: «Τιμᾶται λεπ. 75» — Βιβλιοθήκη ΕΣΗΕΑ.

Στὸ ὀπισθόφυλλο δημოსιέται ἡ ἀκόλουθη ἀνῃκοίνωση:

Φίλοι Ἀναγνωσταί. Πολλὰ ἡμερολόγια ὑπὸ τὸ ὄνομα Καζαμία, ἐκδίδονται κατ' ἔτος εἰς διάφορα τῆς Ἰταλίας μέρη καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν Φαέντζαν, ὅπου ὑπάρχει ὁ ἀληθὴς καὶ γνήσιος Καζαμίας τυπὸνται μυριάδες φυλλάδια, τὰ ὅποια πωλοῦσι καὶ κηρύττονσι ὡς τὰ τοῦ Καζαμία. Τὸ αὐτὸ πράττουσιν τινες εἰς τε τὴν Τουρκίαν καὶ Ἑλλάδα, ἡμεῖς ὅμως εὐτυχήσαντες νὰ ἀποκτήσωμεν πρὸ ἐτῶν ἀνταποκριτὴν ἀξιόχρεον εἰς τὴν πατρίδα τοῦ Καζαμία, ἐλάβομεν καὶ πάλιν προσφάτως δι' αὐτοῦ τὸ παρὸν γνήσιον καὶ ἀλάνθαστον ἡμερολόγιον τοῦ

ἀληθοῦς Καζαμία, ὅτι δὲ τὸ παρὸν ἡμερολόγιον εἶναι γνήσιον, τὸ ἀπέδειξε καὶ αὕτη ἡ κοινὴ γνώμη, ζητοῦσα νὰ προμηθευθῇ Καζαμία Τύποις Μιλτιάδου Γκαρπολά.

Κατὰ τὸ τρέχον ὅμως ἔτος, ὁ ἀδελφός μου Ἀλέξανδρος ἐξέδωσε Καζαμίαν, τὸν ὁποῖον κηρύττει γνήσιον καὶ ἀλάνθαστον, (καὶ ὅτι πάντοτε ἐκ τοῦ Τυπογραφείου του ἐξεδίδετο καὶ ὅτι καταχριστικῶς οἰκιοποιούμεθα τὸν Καζαμίαν Γκαρπολά.) Ὅθεν παρακαλῶ τοὺς Κ. Ἀναγνώστας ἵνα παρατηρήσουν, ἐὰν ἀπὸ τὸ 1848 μέχρι σήμερον, δὲν φέρουν τὰ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντα ἡμερολόγια τὸν ἡμέτερον τύπον, ἢ τοῦ ἀδελφοῦ μου.

Εἶμαι εὐέλπιδες ὅτι οἱ Κ. Ἀναγνώσται θέλουν παρατηρήσῃ ὅτι τὸ παρ' ἐμοῦ ἐκδοθὲν ἡμερολόγιον εἶναι γνήσιον καὶ ἀλάνθαστον προστούτοις καὶ ὅλαι αἱ ἐν αὐτῷ προῤῥόσεις κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐπαλήθευσαν.

Τῇ 9 Νοεμβρίου 1855.

Ἐξόσωσθε

Ὁ ἐκδότης

ΜΙΛΤ. Κ. ΓΚΑΡΠΟΛΑΣ

* **A1653.**— Προφητικὸν Ἡμερολόγιον τοῦ διασήμεου ἀστρονόμου **Καζαμία**. Μετ' εἰκονογραφιῶν. Διὰ τὸ ἔτος 1856 (Τιμᾶται λεπτὰ 80). Ἐν Ἀθήναις, Ἐκ τῆς τυπογραφίας Ἀνδρέου Κορομηλά. (Ὅδὸς Ἑρμοῦ, Ἀριθ. 215.)

8ο, σ. 61+1 χ.ἀρ. Στὸ ἐξώφυλλο, μετὰ τὸ «(Ὅδὸς Ἑρμοῦ, Ἀριθ. 215)» ἔχει ξανά τὴν ἐνδειξή: 1856.— Βιβλιοθήκη ΕΣΗΕΑ.

Στὸ ὀπισθόφυλλο δημοσιεύεται ἡ ἀκόλουθη ἀνακοίνωση:

ΦΙΛΑΤΑΤΟΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΙ. Εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι ὁ Ὑψιστος, μὴ θέλων νὰ ἤμεθα ὅλως ἐν τῷ σκότει, ηὐδόκησε νὰ διαγράψῃ ἐν τοῖς αἰθερίοις κόσμοις τοῦ μέλλοντος τὰ διαβήματα, ἀλλὰ εἶναι ἐπίσης ἀληθές, ὅτι τὸ δύσκολον τοῦτο ἔργον εἶναι ἀντικείμενον μεγάλης ἐπιστήμης, καὶ οὐχὶ τοῦ τυχόντος ἴδιον. Λέγομεν δὲ τοῦτο, διότι καὶ ἐν Ἑλλάδι, καθὼς καὶ ἐν Ἰταλίᾳ, πολλὰ μὲν κατ' ἔτος ἐκδίδονται ἡμερολόγια, ἀλλὰ τὰ πλεῖστα τούτων, ἵνα μὴ εἴπωμεν ἅπαντα, γέμουσι σφαλμάτων, καὶ σφαλμάτων παχυλῶν, καὶ οὐχ ἥττον ἔχουσι τὴν ἀδιακρισίαν νὰ τιτλοφορῶνται μὲ τοῦ ΚΑΖΑΜΙΑ τὸ ἐνδοξον ὄνομα. Εἶδαμεν τῷ ὄντι κατὰ τύχην δύο Καζαμίας (ἅς τοὺς ὀνομάσωμεν οὕτω, ἀφοῦ τὸ θέλον) τοῦ 1856, ἐκδοθέντας ἐν Ἀθήναις πρὸ ὀλίγου, καὶ ἠπορήσαμεν σφόδρα διὰ τὸ μέγεθος καὶ τὴν πληθὺν τῶν σφαλμάτων, καὶ ἔτι περισ-

σότερον διὰ τὸ μέγεθος τῆς ἀδικίας τοῦ νὰ θέσωσι τὸ ὄνομα τοῦ διασήμου Καζαμία, εἰς ἡμερολόγιον, ὅχι μόνον ἀνάξιον τοῦ ὀνόματός του, ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἡμερολογίου. "Εν μάλιστα ἐξ αὐτῶν, ὀλίγον δεῖν νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι συνετάχθη ὑπὸ Ἰνδοῦ, διότι οὐδεμία ἐν αὐτῷ ἐκ τῶν ἐορτῶν μας εἶναι ὀρθή, καὶ οὐδεμία ἐκλείψις ἀληθείας, καὶ δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ἔνεκα τούτου εἰς οὐδὲν ἄλλο, παρὰ μόνον εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ὅταν ἀποφασίσῃ νὰ νυμφευθῇ, θελήσῃ νὰ μάθῃ, πόσον μῆκος πρέπει νὰ ἔχῃ ἡ μύτη τῆς συζύγου του! "Εν ἄλλο πάλιν ἐπίσης, ἀφοῦ δὲν εἶναι ἀθῶον τῆς κλοπῆς τοῦ ὀνόματος τοῦ Καζαμία, δὲν εἶναι ἀπηλλαγμένον καὶ τῶν περὶ τὰς ἐορτὰς ἀμαρτημάτων, καὶ πολλὰς ἀμφιβολίας μᾶς παρέχει καὶ ὡς πρὸς τὴν γνησιότητα τῆς οὐρανίου τῶν προφητειῶν του καταγωγῆς. Καὶ τῇ ἀληθείᾳ ὅταν ὁ Καζαμίας δὲν δύναται νὰ σοὶ λέγῃ μὲ ἀκριβείαν, τὰς ἐορτὰς, τὰς ἐκλείψεις, τὰ τέταρτα τῆς Σελήνης, καὶ τὰς μεταβολὰς τῆς ἀτμοσφαίρας καὶ τῆς πολιτικῆς, ἣ τὸ χειρότερον ὅταν σοὶ λέγῃ ψεῦδη, καὶ περιορίζεται μόνον εἰς τὸν πανηγυρικὸν τῶν ἐπ' ἀμαθείᾳ διαπροσφάντων, μὲ τὸν προνοητικὸν βέβαια σκοπὸν τοῦ νὰ ἀπολαύσῃ καὶ ὁ συντάκτης αὐτοῦ μετὰ ταῦτα παρ' ἄλλων τὸ ἴδιον, δὲν εἰξεύρομεν εἰς τί δύναται νὰ σοὶ χρησιμεύσῃ.

Τὰ ὀλίγα ταῦτα ἐκρίναμεν ἀναγκαῖον νὰ σᾶς εἴπωμεν, διὰ νὰ προφυλάξωμεν τὸ μὲν βαλάντιόν σας ἀπὸ μάταιον ἔξοδον, ὑμᾶς δὲ ἀπὸ τὰ ψεῦδη τῶν ψευδεπιγράφων Καζαμιῶν. Τὸ παρὸν ὅμως Ἡμερολόγιον, ἀντίγραφον γνήσιον τοῦ καθ' ὅ Καζαμία, ἐπιδιορθωθὲν πρὸς τούτοις ἐν Ἀθήναις ὑπὸ ἀνδρὸς δοκίμου, καὶ ἐν δεόντι ὑπὸ ἀστρονόμου, ἔχει ἀνοικτὰς τὰς ἀγκάλας του εἰς τοὺς διψῶντας προφητειῶν ἀληθῶν, καὶ σώζει πάντας ἀπὸ τῶν ἀστρολόγων, τῶν μὴ βλεπόντων καθαρώς τὸν ὁρίζοντα (κατὰ τὴν ἰδίαν των ὁμολογίαν).

"Ερῶσθε.

* **A1654.** — Τοῦ διασήμου ἀστρονόμου **Καζαμίου Ἡμερολόγιον** προγνωστικὸν τοῦ βισέκτου ἔτους 1856. Περιέχον: Γενικὴν ἐποψίν· τὰς διαφόρους φάσεις (τέταρτα) τῆς Σελήνης καὶ τὰ ἐν αὐταῖς συμβησόμενα. — Τὰς Βασιλ. Ἐθνικὰς καὶ Θρησκευτικὰς ἐορτὰς. — Τὰς ἀναχωρήσεις καὶ ἀφίξεις τῶν ταχυδρομείων καὶ Ἀτμοπλοίων. — Προφητείας ἀξιολόγους. — Χαρτοσκοπίαν. — Διηγήματα, ἀστεῖα, διάφορα. — Εἰκονογραφίας τῶν ἐπισημοτέρων μαχῶν, κτλ. Ἀθήνησι, τύποις Ἀλεξάνδρου Γκαρπολᾶ. 1856.

80, σ. 64 + 2 χ.ἀρ. Στὸ ὀπισθόφυλλο: «Τιμᾶται λεπτὰ 75». Πολλὰς ξυλογραφίας. Στὴς σ. 41 - 47: «Ἡμερολόγιον τοῦ Ἀνατολικοῦ πολέμου». — Πβ. ΓΜ 7007. — Βιβλιοθήκη Μ. Χαριτάτου.

* **A1655.**— Τοῦ διασήμεου ἀστρονόμου **Καζαμία Ἡμερολόγιον** προγνωστικὸν περιέχον Γενικὴν ἔποψιν ἐπὶ τοῦ ἔτους 1856 Τὰς διαφόρους τῆς σελήνης φάσεις μετὰ σημειώσεων τῶν ἐν αὐταῖς συμβησομένων.— Τὰς βασιλικάς, ἐθνικάς καὶ θρησκευτικάς ἑορτάς.— Τὰς ἀναχωρήσεις καὶ ἀφίξεις τῶν τε ταχυδρομείων καὶ ἀτμοκινήτων.— Τὰς ἐκλείψεις τοῦ τε Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης.— Διάφορα ἀστεῖα καὶ διαφόρους μαντείας.— Τὰς ἀτυχεῖς ἐκάστου μηνὸς ἡμέρας.— Περὶ ἐκλογῆς Συζύγου ἐξ ἀμφοτέρων τῶν φυλῶν, πρὸς παραγωγὴν τέκνων ὠραίων.— Εἰκονογραφαὶ διάφοροι. Ἀστεροσκοπεῖον Ἀθηνῶν. Ἀθήνησι, Τύποις Σοφοκλέους Γκαρπολᾶ. Κατὰ τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ. Ἀρθ. 55. 1856

8ον, σ. 40+3 λ.+1 γ.ἀρ.— Βιβλιοθήκη Βουλῆς —, Βιβλιοθήκη Μ. Χαριτάτου.

* **A1656.**— **Ἡμερολόγιον καὶ σεληνοδρόμιον** τοῦ ἔτους 1857 Ἐν Βενετίᾳ Ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας τοῦ Φοίνικος

16ο, σ. 63+1 λ.— Μαρκιανὴ Βιβλιοθήκη Βενετίας: Strenne 1376.

* **A1657.**— Τοῦ διασήμεου ἀστρονόμου **Καζαμία Ἡμερολόγιον** προγνωστικὸν περιέχον Γενικὴν ἔποψιν τοῦ ἔτους 1859. Ἀστεροσκοπεῖον Ἀθηνῶν. Ἐν Ἀθήναις, Τύποις Σοφοκλέους Κ. Γκαρπολᾶ. 1859.

8ο, σ. 48+2 γ.ἀρ.— Βιβλιοθήκη ΕΣΗΕΑ.

* **A1658.**— Τοῦ διασήμεου ἀστρονόμου **Καζαμία Ἡμερολόγιον** προγνωστικὸν περιέχον Γενικὴν ἔποψιν τοῦ ἔτους 1859. Περίληψις τῶν ἐμπεριεχομένων [...] (Ἐκδόσις τρίτη ἐπὶ τὸ τελειότερον) Ἐν Ἀθήναις τύποις Δ. Ἀθ. Μαυρομαμάτη 1859.

8ο, σ. 40+2 γ.ἀρ.— Οἱ δύο πρῶτες ἐκδόσεις λανθάνουν.— Βιβλιοθήκη Βουλῆς —, Βιβλιοθήκη ΕΣΗΕΑ.

* **A1659.**— Ὁ περίφημος **Καζαμίας**. Τοῦ βισέκτου ἔτους 1860. (Ἔτος Ζ'). Ἐν Ἀθήναις. 1859

8ο, σ. 48.— Στὸ ὀπισθόφυλλο: «Τιμᾶται λεπτὰ 75».— Βιβλιοθήκη Βουλῆς. Στὸ ὀπισθόφυλλο δημοσιεύεται ἡ ἀκόλουθη ἀγγελία:

ΑΓΓΕΛΙΑ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΑΤΗ. Ὅλαι αἱ περὶ τῶν φάσεων τῆς Σελήνης καὶ αἱ περὶ τοῦ Ἡλίου σημειώσεις δύο Ἱταλικῶν ἡμερολογίων τοῦ 1860, φερόντων ψευδωνύμως τὸν τίτλον τοῦ Καζαμίας τὰ ὁποῖα ἐλάβομεν ἐξ Ἱταλίας, καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἡμερολογίου τῆς Βενετίας καθὼς καὶ ἄλλων ἡμερολογίων, ἐκδοθέντων ἐνταῦθα, εἶναι ἐσφαλμένοι.

Ἐξ ἐναντίας αἱ τοῦ παρόντος, ἐρανισθεῖσαι ἀπὸ τὰ ἀσφαλέστερα ἡμερολόγια τῆς Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας καὶ ἐξακριβωθεῖσαι ἐν Ἀθήναις ὑπὸ Ἑλληνοῦ ἐπιστήμονος, εἶναι καὶ ἀκριβέσταται καὶ λεπτομερεῖς. Ἀρκεῖ νὰ ῥίψῃ ἐν βλέμμα ὁ ἀναγνώστης εἰς τοῦτο διὰ νὰ πεισθῇ ὅτι δὲν ἀντεγράψαμεν ἀνεξετάστως ξένα ἡμερολόγια. Θέλει ἐπίσης παρατηρήσει, ὅτι δὲν ἔγινεν ἐνταῦθα μέχρι τῆς σήμερον δηλαδή, τὴν σημείωσιν τῆς αὐξομειώσεως τῶν ἡμερῶν καὶ τῶν νυκτῶν ὑπολογισθεῖσαν, ὅχι κατὰ τὸν μεσημβρινὸν τῆς Ἰταλίας, ὅπως μέχρι τοῦδε ἀλλὰ κατὰ τὸν τῶν Ἀθηναίων.

* **A1660.**— Τοῦ διασήμου ἀστρονόμου **Καζαμία Ἡμερολόγιον** προγνωστικὸν περιέχον Γενικὴν ἔποψιν τοῦ ἔτους 1860. Περιλήψις τῶν ἐμπεριεχομένων. Διάφοροι τῆς σελήνης φάσεις μετὰ σημειώσεων τῶν ἐν αὐταῖς συμβησομένων.— Αἱ Βασιλικαί, ἔθνικαὶ καὶ θρησκευτικαὶ ἑορταί. Αἱ ἀναχωρήσεις καὶ ἀφίξεις τῶν τε ταχυδρομείων καὶ ἀτμοκινήτων.— Αἱ ἐκλείψεις τοῦ τε Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης.— Πίναξ τῶν νομισμάτων — Τοκολόγιον παντοτεινόν.— Τὰς ἀνατολάς καὶ δύσεις τοῦ ἡλίου καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν.— Γεωργικὸν ἡμερολόγιον. Ἀστεῖα διάφορα.— Χρονολογικὸς πίναξ τοῦ Ἰταλικοῦ πολέμου.— Εἰκονογραφίαι διάφοροι. Βίκτωρ Ἐμμανουὴλ Βασιλεὺς τῆς Σαρδηνίας. Καβούρ Προθυπουργὸς αὐτοῦ. Γαριβάλδης στρατηγὸς τῆς Σαρδηνίας κτλ. Ἐν Ἀθήναις Τυπογραφεῖον Δ.Α. Μαυρομαμάτη. 1860.

80, σ. 44+3 εἰκ. ἐκτὸς κειμένου. Στὸ ἐξώφυλλο: (Ἐκδοσις δευτέρα). Τιμῆται λεπτὰ 75.— Βιβλιοθήκη Μ. Χαριτάτου.

Στὸ ὀπισθόφυλλο δημοσιεύεται τὸ ἀκόλουθο κείμενο:

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ. Πολλοὶ κατ' ἔτος ἐκδίδουσιν ὑπὸ τὸ ὄνομα *Καζαμία* διάφορα ἡμερολόγια, τὰ ὅποια εἶναι ἢ συρροή ἐκ τῶν τοῦ παρελθόντος ἔτους ἡμερολογίων, ἢ μεταφράσεις ἐκ τῶν Γερμανικῶν πρὸς ἀπόδειξιν δὲ τῆς ἀληθείας ταύτης ἀρκεῖ νὰ ῥίψῃ τις ἐν βλέμμα ἐπὶ τοῦ ἐσχάτως ἐκδοθέντος ἡμερολογίου καὶ παραβάλλῃ αὐτὸ μὲ τὸ ἡμέτερον ὅπως πεισθῇ ὅτι καὶ αἱ φάσεις τῆς σελήνης καὶ αἱ ἐκλείψεις τοῦ τε ἡλίου καὶ τῆς σελήνης εἶναι ὅλως διόλου λανθασμένοι, ἐνῶ ἡμεῖς ἐλάβαμεν αὐτὰς καθὼς καὶ τὰς ἀνατολάς καὶ δύσεις τοῦ ἡλίου ἀπὸ τὸν ἐνταῦθα ἀξιότιμον Καθηγητὴν τῶν μαθηματικῶν καὶ τῆς ἀστρονομίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καὶ διευθυντὴν τοῦ Ἀστεροσκοπεῖον Κύριον Παππαδάκη.

Ἐλπίζομεν δὲ τὸ ἐρχόμενον ἔτος, Κύριοι, νὰ Σᾶς δώσωμεν, σὺν Θεῷ, *Καζαμίαν* καθ' ὅλα Εὐρωπαϊκόν, καὶ χρήσιμον εἰς τὴν κοινωνίαν.

* **A1661.**—Τοῦ διασήμεου ἀστρονόμου **Καζαμία Ἡμερολόγιον** προγνωστικὸν περιέχον Γενικὴν ἔποψιν τοῦ Βισέκτου ἔτους 1860. Περιλήψεις τῶν ἐμπεριεχομένων. Διάφοροι τῆς σελήνης φάσεις μετὰ σημειώσεων τῶν ἐν αὐταῖς συμβησομένων—Αἱ Βασιλικαί, ἐθνικαὶ καὶ θρησκευτικαὶ ἑορταί. Αἱ ἀναχωρήσεις καὶ ἀφίξεις. τῶν τε ταχυδρομείων καὶ ἀτμοκινήτων.—Αἱ ἐκλείψεις τοῦ τε Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης.—Πίναξ τῶν νομισμάτων—Τοκολόγιον παντοτεινόν.—Τὰς ἀνατολὰς καὶ δύσεις τοῦ ἡλίου καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν.—Γεωργικὸν ἡμερολόγιον. Ἀστεῖα διάφορα. Ἐξήγησις τῶν παιγνιοχάρτων.—Χρονολογικὸς πίναξ τοῦ Ἰταλικοῦ πολέμου.—Εἰκονογραφία διάφοροι. Βίκτωρ Ἐμμανουὴλ Βασιλεὺς τῆς Σαρδηνίας, Κιβούρ Προθυπουργὸς αὐτοῦ Γαριβάλδης στρατηγὸς τῆς Σαρδηνίας κτλ. (Ἐκδοσις Τρίτη) Ἐπηυξημένη καὶ διορθωμένη, περιέχουσα συγχρόνως καὶ τὸ νέον Ἑλλ. δρομολόγιον τῶν ἀτμοκινήτων, Τιμᾶται Δραχμῆς. Ἐν Ἀθήναις τυπογραφεῖον Δ.Α. Μαυρομάτη. 1859.

80 σ. 50+4 χ.ἀρ.—Ἡ τρίτη ἔκδοσις εἶναι χρονολογημένη 1859, ἐνῶ ἡ δευτέρα 1860.—Βιβλιοθήκη Βουλῆς.

* **A1662.**—Ἡμερολόγιον καὶ σεληνοδρόμιον τοῦ ἔτους 1861 Ἐν Βενετίᾳ Ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας τοῦ Φοίνικος

320, σ. 63+1 χ.ἀρ.—Βιβλιοθήκη ΕΣΗΕΑ—,Μαρκιανὴ Βιβλιοθήκη Βενετίας: Strenne 1337.

Περιεχόμενα: Ἐκτὸς τῆς συνήθους ἡμερολογιακῆς ὕλης στίς σ. 55 - 63: Ἡ κόμη τῆς Σοφίας (διήγημα).

* **A1663.**—Τοῦ διασήμεου ἀστρονόμου **Καζαμία Ἡμερολόγιον** προγνωστικὸν περιέχον Γενικὴν ἔποψιν τοῦ ἔτους 1861. Ἀστεροσκοπεῖον Ἀθηνῶν Ἐκδοσις δευτέρα ὑπὸ Σοφοκλέους Κ. Γκαρπολᾶ. Ἀθῆναι.

80, σ. 45+1 χ.ἀρ. Στὴν τελευταία σελίδα: Τύποις Φ. Καραμπίνη καὶ Κ. Βάφα.—Στὸ ἐξώφυλλο παραλείπεται ἡ ἔνδειξις: «Ἀστεροσκοπεῖον Ἀθηνῶν ἔκδοσις δευτέρα».—Βιβλιοθήκη Μ. Χαριτάτου.

* **A1664.**—Τοῦ διασήμεου ἀστρονόμου **Καζαμία Ἡμερολόγιον** προγνωστικὸν Μετ' εἰκονογραφιῶν διὰ τὸ ἔτος 1861. Περιλήψεις τῶν ἐμπεριεχομένων. 1. Ἀνατολὴ καὶ δύσις τοῦ Ἡλίου, καὶ μέγεθος τῶν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν ἐν Ἀθήναις.—2. Αἱ Βασιλικαί, ἐθνικαὶ καὶ θρησκευτικαὶ ἑορταί.—3. Ἀναχωρήσεις καὶ ἀφίξεις τῶν ταχυδρομείων.—4. Δρομολόγιον ὁριστικὸν καὶ ἀκριβὲς τῶν ἑλλ. ἀτμοκινήτων, καθὼς καὶ τῶν Γαλλικῶν, Αὐστριακῶν καὶ Ῥωσικῶν.—5. Ναῦλοι

ἐπιβατῶν.— 6. Τὰς ἀτυχεῖς ἡμέρας ἐκάστου μηνός.— 7. Αἱ ἐκλείψεις τοῦ τε ἡλίου καὶ τῆς σελήνης.— 8. Πίναξ τῶν νομισμάτων (ταρίφα.— 9. Τὰς ἐποχὰς καὶ τὸ πασχάλιον.— 10. Τὸ μηνολόγιον μὲ τὰς σημειώσεις τῶν διαφόρων φάσεων τῆς σελήνης καὶ τῶν ἐν αὐταῖς συμβησομένων.— 11. Ποικίλλα· ἐξήγησις τῶν παιγνιοχάρτων.— 12. Ἀστεῖα διάφορα.— 13. Μ έ τ ρ α καὶ σ τ α θ μ ᾶ τῶν εὐρωπαϊκῶν μεταφερέμενα εἰς τὴν τουρκικὴν ὁκᾶ καὶ πῆχυν — 14. Τραχώδιον τοῦ Κρινολίνου.— 15. Εἰκονογραφίαι διάφοροι κτλ. Τιμᾶται Δραχμῆς. Ἐν Ἀθήναις Τυπογραφεῖον Δ.Α. Μαυρομαμάτη. 1860.

80, σ. 47+1 χ.ἄρ.— Βιβλιοθήκη Βουλῆς.

* **A1665.**— Τοῦ διασήμεου ἀστρονόμου **Καζαμία Ἡμερολόγιον** προγνωστικὸν διὰ τὸ ἔτος 1862 Περίληψις τῶν ἐμπεριεχομένων. [Ἀναχω]ρήσεις καὶ ἀφίξεις τῶν ταχυδρομείων.— Δρομολόγιον τῶν Ἑλλη[νικῶν, Γαλλικῶν, Αὐστριακῶν καὶ Ῥωσικῶν ἀτμοκινήτων.— Ναῦλοι τῶν [...] — Δρομολόγιον τῶν Ἑλλ. Λεοφορειῶν.— Ἀνατολὴ καὶ δύσεις τοῦ [...] μέγεθος τῶν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν.— Βασιλικαί, ἔθνικαὶ καὶ θρη[σκευτικαί] ἑορταί.— Τὰς εὐτυχεῖς καὶ ἀτυχεῖς ἡμέρας ἐκάστου μηνός.— Τὰς [...] καὶ τὸ Πασχάλιον.— Τὸ μηνολόγιον μὲ τὰς σημειώσεις τῶν διαφόρων φάσεων τῆς Σελήνης, καὶ τῶν ἐν αὐταῖς συμβησομένων.— Αἱ ἐκλεί[ψεις]...] Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης.— Ἀστεῖα, Εἰκονογραφίαι, κτλ. Τιμᾶται λεπτὰ 75. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Κ. Μηλιάδου καὶ Σ. Ἰγνατιάδου. (Ὁδὸς Αἰσχύλου, Ἀριθ. 321). 1861

80, σ. 3 χ.ἄρ.+4—40+6 χ.ἄρ.— Τὸ ἀντίτυπο ποὺ χρησίμευε γι' αὐτὴ τὴν περιγραφὴ εἶναι φθαρμένο. Μέσα σὲ ἀγκύλες συμπλήρωσα τίς λέξεις ποὺ λείπουν.— Βιβλιοθήκη Βουλῆς.

* **A1666.**— Τοῦ διασήμεου ἀστρονόμου **Καζαμία Ἡμερολόγιον** προγνωστικὸν τοῦ ἔτους 1862 Περιέχον Γενικὴν ἔποψιν τοῦ ἔτους 1862. Τὰς διαφόρους φάσεις (τέταρτα) τῆς Σελήνης μὲ σημείωσιν τῶν ἐν αὐταῖς συμβησομένων. Τὰς Βασιλικὰς, Ἐθνικὰς καὶ Θρησκευτικὰς ἑορτάς. Τὰς ἀναχωρήσεις καὶ ἀφίξεις τῶν Ταχυδρομείων καὶ Ἀτμοκινήτων. Προγνωστικὰ διάφορα. Ἀνέκδοτα, ἀστεῖα κτλ. ὑπὸ Α.Κ.Γ. Ἔτος Β'. Ἐκδίδεται ὑπὸ Νικολάου Β. Νάκη. Ἐν Ἀθήναις τύποις Δημητρίου Καρακατσάνη. Ὁδὸς Ἀγίου Μάρκου ἀριθ. 188. 1861

80, σ. 1 χ.ἄρ.+2 - 48.— Βιβλιοθήκη Βουλῆς.

* **A1667.**— Τοῦ διασήμεου ἀστρονόμου **[Κ]αζαμία** **[Ἡμερολόγιον** προγνώστικόν Μετ' εἰκονογραφιῶν διὰ τὸ ἔτος 1862. Περίληψις τῶν ἐμπεριεχομένων. [Ἀνατολ]αί καὶ δύσεις τοῦ Ἡλίου μέγεθος τῶν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν ἐν Ἀθήναις.—[Αἱ Βασιλικ]αί, ἐθνικαὶ καὶ θρησκευτικαὶ ἑορταί.—Ἀναχωρήσεις καὶ ἀφίξεις τῶν [ταχυδρομεῖ]ων καὶ ἀτμοκινήτων, καὶ αἱ τιμαὶ τῶν ναύλων.—Τὸ νέον γ ρ α μ μ α τ ὅ [σ η μ ο ν].—Ἐμπορικαὶ πανηγύρεις ἐν Ἑλλάδι.—Ἐποχαὶ καὶ Πασχάλιον.—Γενικὴ [ἔποψις τῶν] συμβησομένων.—Αἱ ἀτυχεῖς ἡμέραι καὶ αἱ ἐκλείψεις τῆς τε σελήνης [καὶ τοῦ ἡλίου].—Τὸ μηνολόγιον μὲ τὰς διαφόρους φάσεις τῆς σελήνης.—Προφητεῖαι [...]. Ὡρωσκόπιον διὰ τοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας.—Πίναξ τῶν νομισμ[ά]των, Διά]φορα. Τραγῳδίων εἰς τὸν φυλάττοντα στρατιώτην σ κ ο π ὅς (βάρδια). [Εἰκονο]γραφία. Τὰ δώδεκα ζώδια, ὁ Γαριβάλδης, ἡ Ἑλλάς. (Ἔτος Δ'). Τιμᾶται Δραχμῆς. Ἐν Ἀθήναις Τυπογραφεῖον Δ.Α. Μαυρομμάτη. 1861.

8ο, σ. 51+3 χ.ἀρ.—Συμπλήρωσα μέσα σὲ ἀγκύλες τὶς λέξεις τοῦ τίτλου ποὺ δὲν διακρίνονται καλὰ στὸ ἀντίτυπο ποὺ χρησίμεψε γι' αὐτὴ τὴν περιγραφή.—Βιβλιοθήκη Βουλῆς.

* **A1668.**— Τοῦ διασήμεου ἀστρονόμου **Καζαμία** **Ἡμερολόγιον** προγνώστικόν Μετ' εἰκονογραφιῶν διὰ τὸ ἔτος 1863. Περίληψις τῶν ἐμπεριεχομένων. Ἀνατολὰ καὶ δύσεις τοῦ Ἡλίου μέγεθος τῶν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν ἐν Ἀθήναις.—Αἱ βασιλικαί, ἐθνικαὶ καὶ θρησκευτικαὶ ἑορταί.—Ἀναχωρήσεις καὶ ἀφίξεις τῶν τε ταχυδρομείων καὶ ἀτμοκινήτων, καὶ αἱ τιμαὶ τῶν ναύλων.—Πίναξ τῶν νομισμάτων.—Ἐμπορικαὶ πανηγύρεις ἐν Ἑλλάδι.—Ἐποχαὶ καὶ Πασχάλιον.—Γενικὴ Ἐποψις τῶν συμβησομένων.—Αἱ ἀτυχεῖς ἡμέραι καὶ αἱ ἐκλείψεις τῆς τε σελήνης καὶ τοῦ ἡλίου.—Τὸ μηνολόγιον μὲ τὰς διαφόρους φάσεις τῆς σελήνης.—Νόμος περὶ Ἐθνοφυλακῆς ἐν Ἑλλάδι.—Ὡρωσκόπιον διὰ τοὺς ἀσθενεῖς.—Τραγῳδίων.—Εἰκονογραφία. Τὰ δώδεκα ζώδια, οἱ ἐν Ναυλίῳ καὶ Κύθνῳ ἐπαναστᾶται. (Ἔτος Ε'. Ἐκδοσις Α'). Τιμᾶται Δραχ. 1. Ἐν Ἀθήναις τυπογραφεῖον Δ.Α. Μαυρομμάτη. 1862.

8ο, σ. 64.—Βιβλιοθήκη Μ. Χαριτάτου. Στὸ ὑπισθόφυλλο δημοσιεύεται ἡ ἐξῆς «Εἰδοποιήσις»:

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ. Πολλοὶ κατ' ἔτος ἐκδίδουσι ὑπὸ τὸ ὄνομα **Καζαμία** διάφορα ἡμερολόγια· τινὲς μάλιστα ἔσπευσαν ἐφέτος νὰ τυπώσωσι τοιαῦτα χωρὶς νὰ προσμένωσι τὴν ἐκδοσιν τῶν εὐρωπαϊκῶν, ὥστε δὲν εἶναι εἰμὴ ἀπλὴ μετατύπωσις ἢ συνῶρφη τῶν τοῦ παρελθόντος ἔτους. Ἐπιθυμοῦντες ὁμῶς ἡμεῖς νὰ δίδωμεν εἰς τὸ κοινὸν κατ' ἔτος

Καζαμίαν ὠφέλιμον εἰς πάντα ἄνθρωπον ἐφροντίσαμεν νὰ καταστήσωμεν αὐτὸν ποικίλον, ὥς ἐκ τῆς ἐκλογῆς τῆς ὕλης, προσθέσαντες εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ καὶ τὸν νεωστὶ ἐκδοθέντα περὶ Ἑθνοφυλακῆς Νόμον.

* **A1669.**— Τοῦ διασήμου ἀστρονόμου **Καζαμία Ἡμερολόγιον** προγνωστικὸν Μετ' εἰκονογραφιῶν διὰ τὸ ἔτος 1863. Περίληψις τῶν ἐμπιερχομένων. Ἀνατολαὶ καὶ δύσεις τοῦ Ἡλίου μέγεθος τῶν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν ἐν Ἀθήναις.— Αἱ ἐθνικαὶ καὶ θρησκευτικαὶ ἑορταί.— Ἀναχωρήσεις καὶ ἀφίξεις τῶν τε ταχυδρομείων καὶ ἀτμοκινήτων, καὶ αἱ τιμαὶ τῶν ναύλων.— Πίναξ τῶν νομισμάτων.— Ἐμπορικαὶ πνηγύρεις ἐν Ἑλλάδι.— Ἐποχαὶ καὶ Πασχάλιον.— Γενικὴ ἔποψις τῶν συμβησομένων.— Αἱ ἀτυχεῖς ἡμέραι καὶ αἱ ἐκλείψεις τῆς τε σελήνης καὶ τοῦ ἡλίου.— Τὸ μηνολόγιον μὲ τὰς διαφόρους φάσεις τῆς σελήνης.— Ἡμεροσκόπιον διὰ τοὺς ἀσθενεῖς.— Ὑμνος ἀδόμενος κατὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ Ὁθωνος.— Βιογραφία τοῦ Ἀλφρέδου.— Εἰκονογραφίαι. Τὰ δώδεκα ζῶδια, ὁ Ἀλφρέδος, οἱ ἐν Ναυπλίῳ καὶ Κύθνῳ ἐπαναστᾶται ὁ Γαριβάλδης. (Ἔτος Ε'. Ἐκδοσις Ε'. ἐπηυξημένη.) Τιμᾶται Δραχμῆς. Ἐν Ἀθήναις Τυπογραφεῖον Δ.Α. Μαυρομάτη. 1862.

8ο, σ. 42+1 χ.ἀρ.+1 λ.— Γιά τὴν πρώτη ἐκδοση βλ. ἐδῶ, ἀρ. Α1666. Οἱ τρεῖς ἐνδιάμεσες ἐπανεκδόσεις (δεύτερη, τρίτη, τετάρτη) λαμβάνουν.— Βιβλιοθήκη Βουλῆς.

Δ' ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕΙΣ ΣΤΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΚΙΝΗ-ΜΕΞΑ

Δημοσιεύω ἐδῶ περιγραφές ἀπὸ αὐτοψία ἡμερολογίων ποὺ στῇ Βιβλιογραφία Γκίνη - Μέξα καὶ σὲ προσθήκες της (Πίου, *Un projet*, ὁ.π.= «Ἐρανιστής», τ. ΙΓ' 1976, σ. 89 ἐξ.) ἐνσωματώθηκαν ἀπὸ ἐμμεσες ἐνδείξεις.

* **360.**— **Μηνολόγιον** πρόχειρον τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πέμπτου Ἑτους. 1805. Μετὰ προσθήκης τῶν μηνῶν Ἑλλήνων, Ἑβραίων τε, καὶ Τούρκων, καὶ ἄλλων Διαφόρων ἀξιολόγων εἰδήσεων. Ἐνετίησι. Παρὰ Νικολάφ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων.

12ο, σ. 48.— Βιβλιοθήκη Κ.Θ. Δημαρχ.

Περιεχόμενα: σ. 2: Περίληψις σ. 3: Χρονολογία μερικὴ — Ἐποχαὶ σ. 4: Πασχάλιον σ. 5: Εἵδησις (πότε ἄρχονται τὰ ἐμπορικὰ πανηγύρια εἰς Λεβάντε, καὶ εἰς Λεϊψίαν.) σ. 7: Σεληνοδρόμιον σ. 8: Προγνωστικὸν σ. 9 - 39: Ἑορτολόγιον σ. 40: Μῆνες τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων σ. 42: Ἀριθμοὶ σ. 44: Πόθεν ἔλαβον τὴν ὀνομασίαν τὰ ἰβ'. Σημεῖα τοῦ Ζωδιακοῦ.

* **A1471.**—**Ἡμερολόγιον καὶ σεληνοδρόμιον** τοῦ ἔτους 1843. Ἐν Βενετία Ἐκ τῆς Ἑλλην. Τυπογραφίας τοῦ Φοίνικος

32ο, σ. 64+30 γιὰ τὸ ἰταλικὸ ἡμερολόγιο: *Giornale e Lunario per l' anno 1843 Venezia Tommaso Filippi.*— EBE II 1141 —, Μαρκιανὴ Βιβλιοθήκη Βενετίας: Strenne 1368.

Περιεχόμενα: σ. 3 - 9: *Εἵδησις* σ. 10 - 11: *Ἐποχαὶ* σ. 12 - 13: *Προγνωστικὸν* σ. 14: *Πασχάλιον* σ. 45 - 54: *Ἑορτολόγιο* σ. 55 - 60 : *Ἐπιστολὴ διπλοῦ νοήματος* σ. 60-61 : *Γνωμικὰ τινα* σ. 61 - 63 : *Γρίφος* σ. 63 - 64 : *Ἑρωτικόν: Σύντροφος* (*Ἐκ τῶν τοῦ Χριστοπούλου*) — *Λύσις τῶν Γρίφων.*

* **4371.**—**Ἡμερολόγιον καὶ σεληνοδρόμιον** τοῦ ἔτους 1847 Ἐν Βενετία Ἐκ τῆς Ἑλλην. Τυπογραφίας τοῦ Φοίνικος

32ο, σ. 64+30 γιὰ τὸ ἰταλικὸ ἡμερολόγιο: *Giornale e Lunario per l' anno 1847 Venezia Tommaso Filippi.*— EBE II 1141.

Περιεχόμενα: Ἐκτὸς τῆς συνήθους ἡμερολογιακῆς ὕλης, στίς σ. 47 - 64: *Ποικίλα: Ὁ πτωχὸς τῶν Παρισίων.*

* **10765.**— Προφητικὸν **ἡμερολόγιον** τοῦ διασήμεου ἀστρονόμου **Καζαμία.** Μετ' εἰκονογραφιῶν. Διὰ τὸ ἔτος 1855. (Τιμᾶται λεπτ. 80.). Ἐν Ἀθήναις. Ἐκ τῆς τυπογραφίας Ἀνδρέου Κορομηλᾶ. (Ὁδὸς Ἑρμοῦ, Ἀριθ. 215). 1855.

8ο, σ. 68.— Βιβλιοθήκη Βουλῆς.

* **A1539.**—**Ἡμερολόγιον καὶ σεληνοδρόμιον** τοῦ 1859 Ἐν Βενετία Ἐκ τοῦ Ἑλλην. Τυπογραφείου τοῦ Ἀγίου Γεωργίου.

32ο, σ. 47+1 λ. καὶ 28+12 χ.ἀρ. γιὰ τὸ ἰταλικὸ ἡμερολόγιο: *Giornale e Lunario per l' anno 1859 Venezia Ant. Tom. Filippi.*— EBE II 1143.

Περιεχόμενα: Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν συνήθη ἡμερολογιακὴ ὕλη καὶ: Νέο νομισματικὸ σύστημα στὴν Αὐστρία.

* **A1550.**— Τοῦ διασήμεου ἀστρονόμου **Καζαμία Ἡμερολόγιον** προγνωστικὸν τοῦ ἔτους 1861. Περιέχον γενικὴν ἐποψιν τοῦ ἔτους 1861. Τὰς διαφόρους φάσεις (τέταρτα) τῆς Σελήνης μὲ σημείωσιν τῶν ἐν αὐταῖς συμβησομένων. Τὰς Βασιλικὰς Ἑθνικὰς καὶ Θρησκευτικὰς Ἑορτάς. Τὰς ἀναχωρήσεις καὶ ἀφίξεις τῶν Ταχυδρομείων καὶ Ἀτμοκινήτων. Προγνωστικὰ διάφορα. Μικρὰς μυθιστορίας, διάφορα, κτλ. Ὑπὸ *A.K.G.* Ἐν Ἀθήναις, τύποις τοῦ Μέλλοντος τῆς Πατρίδος. Ὁδὸς Ἀγίου Μάρκου ἀριθ. 188. 1860

8ο, σ. 48. Ἡ περιγραφή τοῦ Πιου, *Un projet*, ὁ.π., ἀρ. 303 [= A1550], στηρίζεται μόνον στὸ ἐξώφυλλο αὐτοῦ τοῦ Καζαμία, ὅπου ἀντὶ «Ὑπὸ *A. K. G.*» ἔχει: «ἔτος Α' Ἐκδίδεται ὑπὸ Νικολάου Β. Νάκη».— Βιβλιοθήκη Μ. Χαριτάτου.

Ε' ΛΑΝΘΑΝΟΥΣΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΩΝ

Ἀπὸ διάφορες πηγές καὶ κυρίως ἀπὸ πληροφορίες ποὺ παρέχουν γνωστὲς ἐκδόσεις ἡμερολογίων, μποροῦμε νὰ ἐπισημάνουμε ἀρκετὲς ἐκδόσεις ἡμερολογίων τῶν ὁποίων δὲν ἔχει ἐντοπισθεῖ, ἀκόμη, ἀντίτυπο. Δημοσιεύω, ἐδῶ, τὸν σχετικὸ πῖνακα καὶ γιὰ νὰ ὁλοκληρώσω τὴν εἰκόνα σχετικὰ μὲ τὶς ἐκδόσεις ἡμερολογίων στὰ χρόνια 1800-1863 καὶ μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ εὐκολυνθεῖ ἡ ἀνέυρεση ἀντιτύπων τους. Γνωρίζουμε, λοιπόν, ὅτι λανθάνουν οἱ ἀκόλουθες, τουλάχιστον, ἐκδόσεις ἡμερολογίων:

1. 1800 Πατριαρχικοῦ τυπογραφείου. Κωνσταντινούπολη¹⁵⁰.
2. 1800 ἢ 1801 Θεοδοσίου. Βενετία¹⁵¹.
3. 1824 Γλυκῆ. Βενετία¹⁵².
4. 1826 Γλυκῆ. Βενετία¹⁵³.
5. 1828 Almanacco Ναννούτσι. Κέρκυρα¹⁵⁴.
6. 1829 Almanacco Ναννούτσι. Κέρκυρα¹⁵⁵.
7. 1830 Almanacco Ναννούτσι. Κέρκυρα¹⁵⁶.
8. 1831 Γλυκῆ. Βενετία¹⁵⁷.
9. 1833 Ἀνδρέολα. Βενετία¹⁵⁸.
10. 1834 Ἀνδρέολα. Βενετία¹⁵⁹.
- 11α, 1845 Γλυκῆ. Βενετία^{159α}.
11. 1838 Μηνολόγιον, τυπ. Ἡλιάδου - Χρηστίδων. Βουκουρέστι¹⁶⁰.

150. Βλ. Φ. Ἡλιού, *Προσθήκες*, ἔ.π., σ. 213.

151. αὐτ., σ. 327, ἀρ. 281.

152. Βλ. Φ. Ἡλιού, *Νέες σημειώσεις γιὰ τὰ τραβήγματα*, ἔ.π., πίν. I, ἀρ. 14.

153. αὐτ., πίν. I, ἀρ. 27.

154. Πβ. "Απαντα Ἀνθρέα Λασκαράτου, ἔκδ. Α.Γ. Παπαγεωργίου, τ. I", Ἀθ. 1959, σ. κε'.

155. αὐτ.

156. αὐτ.

157. Ἀπὸ ἐνδειξὴ στὸν πρόλογο τοῦ Μηνολογίου τοῦ 1832 τοῦ Γλυκῆ (πβ. Ph. Iliou, *Un projet*, ἔ.π., σ. 52).

158. Βλ. Φ. Ἡλιού, *Νέες σημειώσεις*, ἔ.π., πίν. I, ἀρ. 94.

159. αὐτ., ἀρ. 126.

159α. Βλ. Φ. Ἡλιού, *Νέες σημειώσεις*, ἔ.π., πίν. I, ἀρ. 274.

160. Ἀντίτυπο τοῦ ἡμερολογίου δὲν ἔχει βρεθεῖ. Σίγουρο ὅμως εἶναι ὅτι τυπώθηκε, διότι στὸ βιβλίο: Χαρίτωνος Ἀφροδισιέως τῶν περὶ Χαιρέαν καὶ Καλλιρόην ἐρωτικῶν διηγημάτων λόγοι οὐκ ἔστιν... Ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ Τυπογραφείου Ἡλιάδου καὶ Χρηστίδων, Βουκουρέστι 1838, στίς δύο τελευταῖες σελίδες, ὑπάρχει: «Κατάλογος τῶν ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ Τυπογραφείου ἐτοιμῶν βιβλίων τῶν αὐταδέλφων Μιχαήλ καὶ Συμεὼν Χρηστίδων», ὅπου ἀναφέρεται καὶ τό: *Μηνολόγιον Παντοτεινόν*.

12. 1856 Γκαρμπολζ. α' έκδ. 'Αθῆναι¹⁶¹.
13. 1857 The Oriental Year Book. Σμύρνη¹⁶².
14. 1857 Χρυσάλλις. Βενετία¹⁶³.
15. 1859 Μαυρομμάτη. α' έκδοση. 'Αθῆναι¹⁶⁴.
16. 1859 Μαυρομμάτη. β' έκδοση. 'Αθῆναι¹⁶⁵.
17. 1860 Μαυρομμάτη. α' έκδοση. 'Αθῆναι¹⁶⁶.
18. 1861 Γκαρμπολζ. α' έκδοση. 'Αθῆναι¹⁶⁷.
19. 1863 Μαυρομμάτη. β' έκδοση. 'Αθῆναι¹⁶⁸.
20. 1863 Μαυρομμάτη. γ' έκδοση. 'Αθῆναι¹⁶⁹.
21. 1863 Μαυρομμάτη. δ' έκδοση. 'Αθῆναι¹⁷⁰.

Μάνος Χαριτάτος

161. Βλ. πιο πάνω, σ. 126, αρ. Α1652.

162. Γνωρίζουμε τη δεύτερη έκδοση.

163. Την έκδοση του ἡμερολογίου αὐτοῦ γνωρίζουμε ἀπὸ ὑποσημείωση στὴν σ. 151 τοῦ ἰδίου ἡμερολογίου τοῦ ἔτους 1860.

164. Τὴν έκδοση τοῦ ἡμερολογίου γνωρίζουμε ἀπὸ τὴν Εἰδηση τοῦ ἡμερολογίου τῆς Χρυσάλλιδος τοῦ 1858, ὅπου γίνεται μνεία γιὰ «τάς χαλκογραφίας τοῦ παρελθόντος ἔτους».

165. Γνωρίζουμε τὴν τρίτη έκδοση, τὸν ἴδιο χρόνο.

166. Βλ. τὴν προηγούμενη σημείωση.

167. Γνωρίζουμε τὴν δεύτερη έκδοση, τὸν ἴδιο χρόνο.

168. Γνωρίζουμε τὴν δεύτερη έκδοση, τὸν ἴδιο χρόνο.

169 - 170. Γνωρίζουμε τὴν πρώτη καὶ τὴν πέμπτη έκδοση τοῦ ἰδίου χρόνου. Βλ. ἐδῶ αρ. Α1666 καὶ Α1667.